

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา

สารนิพนธ์
ของ
นางชุตีรัตน์ เจริญสุข

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
มีนาคม 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา

บทคัดย่อ
ของ
นางชุตีรัตน์ เจริญสุข

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
มีนาคม 2545

ชุดิรัตน์ เจริญสุข. (2545). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์สิมฐากร ชุทรัพย์ , อาจารย์จุงใจ แสงพันธ์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนในด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 20 คน และนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาเพื่อบุคลากรประจำการ โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี(2 ปีหลังอนุปริญญา) จำนวน 259 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอน เป็นปัญหาในระดับน้อย
2. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนด้านเนื้อหาวิชา และด้านผู้สอนเป็นปัญหาในระดับน้อย
3. นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักศึกษาที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุดได้แก่ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และเครื่องคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอ รองลงมาคือ เวลาที่จัดให้เรียนน้อยเกินไป และผู้สอนควรใช้เทคนิคในการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม และไม่รู้สึกละเลยต่อการเรียน

PROBLEM IN MANAGING THE PREPARATION FOR PROFESSIONAL
EXPERIENCES COURSE IN RAJABHAT INSTITUTE MUBAN CHOMBUNG BASED
ON TEACHERS' AND STUDENTS' OPINION

3

AN ABSTRACT

By

MRS. CHUTIRAT CHAROENSUK

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree in Business Education
at Srinakharinwirot University

March 2002

Chutirat Charoensuk. (2545). *Problem in Managing the Preparation for Professional Experiences Course in Rajabhat Institute Muban Chombung Based on Teachers' and students' opinion*. Master Project, M.Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor committee : Sittakorn Choosup, Choongchai Sangpun.

The objectives of this study are to examine the Problem in managing the preparation for professional experiences course in Rajabhat institute Muban Chombung based on teachers' and students' opinion. Of the six areas of problems examined, opinion among the students was also compared.

Respondents in this study were 20 teachers of this course and 259 in-service students who were in the management sciences program and took the course for their bachelor degree.

Data were obtained through the use of questionnaire which is the rating scale type developed by the researcher to obtain problem information in six areas of the problems including course content, conducting of learning activities, learning facilities and measurement and evaluation. Descriptive statistics such as percentage, the mean and standard deviation as well as the One – Way Analysis of Variance (F-test) were used to describe and analyze the data according the stated objectives.

Based upon data analyzed, the following findings were revealed :

1. Of all six areas, teacher have rated the educational management problems of the course as medium, except on the area of learning facilities that has been rated as low when the problems were analyzed by area.
2. Students have also rated the problems as a whole as medium but the result for the course content and teacher aspect were low when the problems were analyzed by area.
3. No significant different (at .05 level of significance) in opinion of the students from different majors have been found for the problems as a whole. However, the significant different has revealed in the learning activities area when problems were analyzed by area.

4. No significant different in opinion of the students from different careers have been found for both methods of problems analysis.

5. Students with different level of working experiences hold different opinion for the problems as a whole but they hold different opinion (at .05 level of significance) for the teacher and student area of problems when the problems were analyzed by area.

6. When the students were asked to add their own opinion about the problems by open-ended questions, most of the opinion have pointed to the lack of computer facilities, the inadequate amount of time for studying the course in each week and the frequent use of teaching methods were not stimulate students' attention, respectively.

คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการจัด
การเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตามความ
คิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ของนางชุตีรัตน์ เจริญสุข แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

กรรมการควบคุมสารนิพนธ์

..... ประธาน
(อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์)
..... กรรมการ
(อาจารย์จูงใจ แสงพันธ์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธาน
(อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์)
..... กรรมการ
(อาจารย์จูงใจ แสงพันธ์)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย)
..... หัวหน้าภาควิชาบริหารธุรกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย)
วันที่ 27 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ จากอาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ ประธานผู้ควบคุมสารนิพนธ์ และอาจารย์จุงใจ แสงพันธ์ กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ เป็นกรรมการสอบ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อความสมบูรณ์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารมณ สนานุกู ดร.ชาญชัย ยมดิษฐ์ ดร.กองกาญจน์ วิเศษสุข และผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถพล อสุยาพันธ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนา และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอธิการบดีสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง คณบดี และเพื่อนคณาจารย์ผู้ร่วมงานในคณะวิทยาการจัดการทุกท่าน ที่ได้ให้ความสนับสนุนด้านคำปรึกษา แนะนำ และขอขอบคุณนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาเพื่อบุคลากรประจำการ รุ่นที่ 27 และรุ่นที่ 28 โปรแกรมการจัดการทั่วไป ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์อาคม เจริญสุข ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในด้านการแปลภาษาต่างประเทศ พร้อมให้การสนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ประโยชน์และคุณค่าอันจะเกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบคุณงามความดีทั้งหลาย เพื่อตอบแทนต่อบิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ให้ความเมตตา อบรม สั่งสอน และเอาใจใส่เป็นกำลังใจให้ตลอดเวลา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและเป็นผลให้มีกำลังใจในการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ชุตีรัตน์ เจริญสุข

สารบัญ

บทที่

หน้า

1. บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความเป็นมาของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.....	9
หลักสูตรวิทยาลัยครู ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2536.....	10
หลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์.....	11
โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี (2ปีหลังอนุปริญญา).....	13
ความเป็นมาของโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ.....	14
แนวการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.....	16
- การจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....	17
- โครงการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป	21
- เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน.....	24
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน.....	48
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	56

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
– 5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	89
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	90
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
อภิปรายผล.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	106
บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม.....	116
ภาคผนวก ข แบบสอบถามปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา	
การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏ	
หมู่บ้านจอมบึง ตามความคิดเห็นของอาจารย์	
และนักศึกษา.....	117
ภาคผนวก ค หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบภาพ	
ของเครื่องมือ.....	133
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	137

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1. หน่วยกิตรวม และสัดส่วนหน่วยกิตตามโครงสร้างของหลักสูตร สาขาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป.....	12
2. โครงการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป.....	22
3. จำนวน และคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ผู้สอน.....	59
4. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของอาจารย์โดยรวม และรายด้าน.....	60
5. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ด้านเนื้อหาวิชา จำแนกเป็นรายข้อ.....	61
6. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	62
7. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ด้านผู้สอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	63
8. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ด้านผู้เรียน จำแนกเป็นรายข้อ.....	64
9. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	65
10. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของอาจารย์ ด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ.....	66
11. จำนวน และคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงาน.....	67
12. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาโดยรวม และรายด้าน.....	68
13. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านเนื้อหาวิชา จำแนกเป็นรายข้อ.....	69
14. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	70
15. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านผู้สอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	72

16. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านผู้เรียน จำแนกเป็นรายข้อ.....	73
17. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ..	74
18. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ.....	75
19. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสาขาวิชา....	77
20. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งงาน	78
21. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์	79
22. การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน	80
23. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายคู่	81
24. การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีตำแหน่งงานต่างกัน.....	82
25. การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน	83
26. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน เป็นรายคู่.....	84
27. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านผู้เรียน จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน	85
28. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน วิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....	86

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนผังโครงสร้างหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาศิลปศาสตร์.....	13

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลในสังคม เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคง (จำเนียร จันทรวงศ์.2536 : 1) เพราะการศึกษาสามารถพัฒนาบุคคลให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคม สามารถประกอบสัมมาอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคม

ภายใต้กรอบความคิด ความรู้สึก และการประพฤติปฏิบัติที่สอดคล้องกับความถูกต้องและดีงามของสังคม ปัจจัยที่สำคัญจึงได้แก่การวางรากฐานทางด้านอาชีพ เพื่อให้บุคคลสามารถยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตนได้ตามความต้องการของบุคคล ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญในการตอบสนองต่อความต้องการทางด้านการพัฒนาวิชาชีพ และพื้นฐานความเป็นบุคคลที่พึงปรารถนาของสังคม ในสภาพปัจจุบันพบว่าสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาทั้งสถาบันการศึกษาของรัฐบาลและสถาบันการศึกษาของเอกชน มีการจัดการศึกษาทางด้านวิชาชีพที่มุ่งเน้นการผลิตบุคลากรเข้าสู่วิชาชีพสาขาต่าง ๆ มากมายหลายแขนง อาทิเช่น วิชาชีพทางด้านแพทย์ พยาบาล วิศวกรรม ช่างเทคนิค วิชาชีพด้านการบริหารและการจัดการธุรกิจ เป็นต้น

ในส่วนของการจัดการศึกษาวิชาชีพทางด้านการบริหารและการจัดการธุรกิจ นับว่ามีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคลเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ ประพนธ์ อุดกฤษฎ์ (2538 : 18 –22) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางด้านธุรกิจว่า การจัดการศึกษาทางด้านธุรกิจเป็นการให้การศึกษาเพื่อปรับผู้เรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ซึ่งมีเป้าหมายขั้นต้นอยู่ที่การเตรียมบุคลากร หรือนักเรียนเข้าสู่อาชีพทางธุรกิจ หรือเตรียมตัวผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพในอาชีพธุรกิจ และช่วยให้ผู้เรียนได้มีการทำงานในระดับที่สูงขึ้น เป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาทางด้านธุรกิจคือการให้ความรู้เฉพาะด้าน และพัฒนาความสามารถเพื่อก่อให้เกิดทักษะความชำนาญเพิ่มขึ้น และพร้อมที่จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางสังคมธุรกิจได้อย่างเหมาะสม สามารถนำความรู้ที่ร่ำเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในโลกของการทำงานอย่างแท้จริง ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนทางด้านธุรกิจของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาล สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงมีจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนทางด้านธุรกิจเพื่อที่จะผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถระดับวิชาชีพชั้นสูงในวิทยาการจัดการที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในระบบเศรษฐกิจและสังคม สามารถติดตามและปรับตัวให้เข้ากับ

สภาพการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าในเทคโนโลยี (สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.มปป : 155) จะเห็นได้ว่าการจะบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาดังกล่าวได้จะต้องอาศัยกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพยิ่ง ซึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้เรียนที่จะเข้าสู่วิชาชีพจะต้องได้รับการฝึกฝน ขัดเกลา และหล่อหลอม คุณลักษณะทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และทักษะในวิชาชีพ (คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.ม.ป.ป. : 1-3) ดังนั้นการเรียนการสอนทางด้านธุรกิจจำเป็นต้องมีการฝึกฝน และฝึกปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหาทางด้านทฤษฎี ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรวิทยาลัยครู ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2536 โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไประดับปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญญา) จึงได้บรรจุรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งเป็นวิชาปฏิบัติการเข้าไปในหลักสูตร เพื่อให้นักศึกษาได้เรียน แต่การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามภาระกิจหลักของสถาบันการศึกษาที่ผ่านมานั้นพบปัญหาอุปสรรคมากมายที่ทำให้การจัดการศึกษายังไม่บรรลุถึงเป้าหมายที่แท้จริง พิสมัย บัวอุไร (2542 : 2) กล่าวว่า ถึงแม้ว่าการจัดการเรียนการสอนจะเป็นภาระกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา แต่การจัดการเรียนการสอนมิใช่จะทำให้สำเร็จได้อย่างราบรื่นเสมอไป ยังคงมีปัญหที่ต้องแก้ไข ทองคุณ หงษ์พันธ์ุ (2524 : 7) ได้นำเสนอปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในสถาบัน อุดมศึกษาว่ายังมีปัญหาด้านต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาด้านจุดมุ่งหมาย เช่น นักศึกษาไม่มีโอกาสเข้าร่วมกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา หรือนักศึกษามุ่งศึกษาเพื่อยกระดับฐานะของตนโดยขาดการนำความรู้ไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ปัญหาด้านหลักสูตรและสภาพการเรียน การสอน พบว่าผู้สอนใช้การบรรยายทำให้เบื่อหน่าย การสอนมีลักษณะให้ท่องจำ หนังสืออ้างอิงมีน้อย ขาดเอกสารตำรา เป็นต้น ปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น ผู้สอนไม่เข้าใจ ไม่มีทักษะในการใช้อุปกรณ์ และสื่อการเรียนต่าง ๆ และปัญหาด้านการประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียน พบว่าผู้สอนไม่มีหลักเกณฑ์การวัดผลที่แน่นอน จะเห็นได้ว่าครูผู้สอนนับเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน แต่ในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนนั้น แพรพรรณ บุญญฤทธิ์มนตรี (2539 : 87 – 89) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานสอนวิชาชีพพระยะสันของอาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่างในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการสอน ด้านเนื้อหาหลักสูตร และด้านการประเมินผล พบว่า ด้านผู้สอน มีปัญหาคือผู้สอนต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นนอกจากการสอน ผู้สอนมีเวลาเตรียมการสอนน้อย ผู้สอนขาดขวัญและกำลังใจ เป็นต้น ด้านผู้เรียน ได้แก่ ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ต่างกัน ขาดเรียนบ่อย ขาดทักษะและความถนัดในวิชาที่เรียน เป็นต้น ด้านสื่อการสอน พบว่าหน่วยงานขาดการอบรมการผลิตสื่อที่ทันสมัย ขาดการแนะแนวเรื่องสื่อ สื่อและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ เป็นต้น ด้านเนื้อหาหลักสูตร ปัญหาได้แก่เวลาเรียนไม่เหมาะสมกับเนื้อหา

ขาดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เป็นต้น และด้านการประเมินผล พบปัญหาเกณฑ์การประเมินผลไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เป็นต้น

สมจิตร ยิ่งยงดำรงฤทธิ์ (2540 : 82 –83) ได้ทำการศึกษาปัญหาการเรียนของ นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่างในเขต กรุงเทพมหานคร พบปัญหาของนักศึกษาจำแนกเป็นรายด้านคือ ด้านหลักสูตร มีเนื้อหาวิชาที่ เรียนรวบรัดเกินไป เวลาเรียนน้อยเกินไป ด้านกระบวนการเรียนการสอนมีปัญหาจากการสอน ที่อยู่เฉพาะแต่ในสถานศึกษา หนังสือตำราเรียนไม่เพียงพอ ด้านผู้สอนพบว่าผู้สอนเฝ้าระเบียบเกินไป ผู้สอนมีจำนวนน้อย และด้านผู้เรียน ผู้เรียนไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน เรียนไม่รู้เรื่อง ไม่อยากมาเรียน เป็นต้น

จากการที่ได้สัมภาษณ์นักศึกษาของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงที่ได้เรียนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นว่ารายวิชาดังกล่าวมีอาจารย์ผู้สอนหลายคนทำให้มาตรฐานการสอนไม่เท่าเทียมกัน เนื้อหาวิชาไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริง กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีลักษณะไม่ต่อเนื่อง การวัดผลประเมินผล การเรียนขาดเกณฑ์ที่แน่นอนและชัดเจน จากสภาพการณ์ดังกล่าวจะเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษานั้นยังมีปัญหาด้านต่าง ๆ อยู่มาก และจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน สื่อหรืออุปกรณ์การเรียน รวมทั้งกระบวนการวัดผลประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และถ้าหากยังคงเกิดปัญหาอุปสรรค หรือข้อขัดข้องอยู่ต่อไปก็จะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการได้

สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อแรกก่อตั้งนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในท้องถิ่นผลิตนักศึกษาสาขาวิชาทางด้านการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูในชนบทที่ต้องการพัฒนา จวบจนปัจจุบันได้มีการผลิตบัณฑิตในสาขาต่าง ๆ ได้แก่ ครุศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ภายใต้คำปณิธานของสถาบันที่จะผลิตและพัฒนาวิชาชีพครูและวิชาชีพสาขาอื่น ๆ ให้ได้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีลักษณะใฝ่ดี ใฝ่รู้ สู้งาน มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ และเป็นผู้มีจิตวิญญาณในวิชาชีพ สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพทางด้านการบริหารธุรกิจและการจัดการ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 โดยมีคณะวิทยาการจัดการ ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาในสายบริหารธุรกิจและการจัดการ ซึ่งปัจจุบันมีการจัด

การเรียนการสอนทั้งระดับอนุปริญา ปริญญาตรี และปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญา)
โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ และการจัดการทั่วไป สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การ
บัญชี การเงินการธนาคาร และการตลาด สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดย
คณะวิทยาการจัดการ มีความมุ่งมั่นที่จะผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถระดับวิชาชีพ
ชั้นสูงในวิทยาการจัดการที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัย
กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอนและกระบวนการของการจัด
การศึกษาเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไประดับปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญา) เป็นโปรแกรม
หนึ่งในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงที่มีผู้สนใจเข้ารับการศึกษเป็นจำนวนมากตั้งแต่อดีตจน
ถึงปัจจุบัน มีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาชีพชั้นสูงเพื่อตอบสนองต่อตลาดแรงงาน
ในท้องถิ่น และอาณาบริเวณที่ใกล้เคียง ซึ่งการจะบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้จะต้องอาศัย
กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป และ
ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น
เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน และหลักสูตรโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไประดับ
ปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญา) เนืองด้วยรายวิชาดังกล่าวเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่
ผู้เรียนก่อนที่จะปฏิบัติงานจริง และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้
ในการปฏิบัติงานจริง และสามารถปฏิบัติได้ตามเป้าหมายของโปรแกรมวิชา พร้อมกันนั้นผู้เรียน
จะได้รับการพัฒนาทักษะอันเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ และชีวิตประจำวันของผู้เรียน
เป็นการยกระดับความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้น แต่จากประสบการณ์ที่ผ่านมาพบว่าการจัด
การเรียนการสอนยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาการจัด
การเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ด้าน
เนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน
และด้านการวัดและประเมินผล ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา เพื่อจะได้
นำแนวทาง และความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้รับไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนารูปแบบการจัด
การเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้บรรลุตามเป้าหมาย และมี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน วิชา การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยจำแนก ตามสาขาวิชา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงานของนักศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอน วิชา การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งจะเป็นแนวทางให้แก่ อาจารย์ผู้สอน และผู้บริหารใน การแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ ให้บรรลุตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนวิชา การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและ นักศึกษา ของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ปีการศึกษา 2543 ในปัญหา 6 ด้าน คือ

1. ปัญหาด้านเนื้อหาวิชา
2. ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ปัญหาด้านผู้สอน
4. ปัญหาด้านผู้เรียน
5. ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน
6. ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 20 คน และนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาเพื่อบุคลากรประจำการ รุ่นที่ 27 และ 28 โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไประดับปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญญา) ที่เรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในปีการศึกษา 2543 ของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 259 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 279 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 20 คน และนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาเพื่อบุคลากรประจำการ รุ่นที่ 27 และ 28 โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไประดับปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญญา) ที่เรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในปีการศึกษา 2543 ของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 259 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 279 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ เป็นสถานภาพของนักศึกษา จำแนกตาม

1.1 สาขาวิชา

- 1.1.1 การบริหารทรัพยากรมนุษย์
- 1.1.2 การบัญชี
- 1.1.3 การตลาด

1.2 ตำแหน่งงาน

- 1.2.1 ระดับหัวหน้างาน
- 1.2.2 ระดับเจ้าหน้าที่หรือพนักงาน
- 1.2.3 ยังว่างงาน / รองาน

1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน

- 1.3.1 ต่ำกว่า 3 ปี
- 1.3.2 3 – 5 ปี
- 1.3.3 มากกว่า 5 ปีขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม เป็นความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหา

การจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 6 ด้าน คือด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง รายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยจัดให้เรียนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนและการนำเสนอโครงการ การใช้งานคอมพิวเตอร์เบื้องต้น และการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ
2. ปัญหาการจัดการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรค หรือข้อขัดข้องที่ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งจำแนกออกได้เป็น 6 ด้าน ดังต่อไปนี้
 - 2.1 ปัญหาด้านเนื้อหาวิชา หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่เกี่ยวข้องกับการจัดเนื้อหาวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในด้านความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียน ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน ความทันสมัยและด้านการนำไปใช้ประโยชน์
 - 2.2 ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศการเรียนการสอนและการจัดแบ่งระยะเวลาสำหรับแต่ละกิจกรรม และด้านการบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียน
 - 2.3 ปัญหาด้านผู้สอน หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้สอน ในด้านความรู้และประสบการณ์ของผู้สอน ความสามารถในการถ่ายทอดของผู้สอน และบุคลิกภาพของผู้สอน
 - 2.4 ปัญหาด้านผู้เรียน หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนในด้านประสบการณ์และพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน ด้านวิธีการเรียน ด้านบุคลิกภาพ และด้านสภาพแวดล้อมที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียน
 - 2.5 ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่เกี่ยวข้องกับวัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในด้านความเพียงพอ ความสะดวกในการใช้ และสภาพของสื่อการเรียนการสอน
 - 2.6 ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในด้านวิธีการวัดและประเมินผล และเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล
3. อาจารย์ หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนและเป็นที่ปรึกษาประจำโครงการในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
4. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาโครงการจัดการศึกษาเพื่อบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) รุ่นที่ 27 และ 28 ที่เรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามหลักสูตรโปรแกรมการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญญา) ปีการศึกษา 2543

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ความเป็นมาของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและหลักสูตรในวิทยาลัยครู
2. ความเป็นมาของโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ พ.ศ. 2528
3. แนวการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน
 - 4.1 ด้านเนื้อหาวิชา
 - 4.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 4.3 ด้านผู้สอน
 - 4.4 ด้านผู้เรียน
 - 4.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน
 - 4.6 ด้านการวัดและประเมินผล
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน

1. ความเป็นมาของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและหลักสูตรในวิทยาลัยครู

สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เดิมมีชื่อว่า "วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง" ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2497 เป็นสถานศึกษาในท้องถิ่นบูรกันดารตามแนวความคิดเกี่ยวกับ "วิทยาลัยหมู่บ้าน" ของประเทศตุรกี โดยมีจุดมุ่งหมายในการก่อตั้ง 4 ประการ คือ

1. เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูในชนบทที่ต้องการพัฒนา
2. เพื่อปลูกฝังนักศึกษาครูให้รักอาชีพครูโดยผ่านการศึกษาเล่าเรียนและการฝึกงาน

หลายแบบ

3. เพื่อให้นักศึกษารู้จักปฏิบัติตนในการเข้าสังคมโดยอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย คือการเคารพ นับถือ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีสติและ ซื่อสัตย์

4. เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษาในท้องถิ่นใกล้เคียง

ในระยะแรกจึงมีการเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาทางการศึกษาเป็นส่วนใหญ่อันเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการก่อตั้งสถาบัน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2531 ถึง พ.ศ. 2534 วิทยาลัยได้ปฏิบัติตามนโยบายของกรมการฝึกหัดครู และเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ คือการลดปริมาณการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาชีพครูลง และเพิ่มปริมาณการผลิตบัณฑิตระดับปริญญา และนักศึกษาระดับอนุปริญญาสาขาวิชาการอื่น ๆ ให้มากขึ้น ในหลาย ๆ สาขาวิชา และเนื่องจากการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ทั้งครุศาสตร์บัณฑิต วิทยาศาสตร์บัณฑิต และศิลปศาสตรบัณฑิต แต่บุคคลทั่วไปยังเข้าใจว่าบัณฑิตที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยครูต้องประกอบอาชีพครูเท่านั้น ทำให้ผู้ที่จบการศึกษาสาขาอื่นขาดโอกาสในการหางานทำ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง และเกิดประโยชน์แก่นักศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อ "สถาบันราชภัฏ" แก่วิทยาลัยครูเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2538 ตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม 2538 เป็นต้นมา โดยความในมาตรา 7 "ให้สถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลิตครู และส่งเสริมวิทยฐานะครู"

ปัจจุบันสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงได้มีการจัดการเรียนการสอนโดยแบ่งเป็น 4 คณะวิชา ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะวิทยาการจัดการ รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนโปรแกรมต่าง ๆ ตามหลักสูตรวิทยาลัยครู ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2536 โดยมีอาคารเรียนทั้งสิ้น 13 หลัง ข้าราชการครูทั้งสิ้น 166 คน ข้าราชการพลเรือนสามัญ 12 คน ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว 117 คน

หลักสูตรวิทยาลัยครู ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2536

สาระสำคัญของหลักสูตร

หลักการ

หลักสูตรวิทยาลัยครู ยึดหลักมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ ระดับอุดมศึกษา มุ่งผลิตกำลังคนที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งที่เป็นนักวิชาการทั้งวิชาชีพและวิชาชีพชั้นสูง มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตามสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้าของวิทยาการ เปิดโอกาสให้มีการเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง ทั้งหลักสูตรระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรีและระดับ

ปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญญา) ในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมุ่งเน้น การปฏิบัติควบคู่ทฤษฎี และยึดหลักความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและชุมชน นำไปสู่ การพัฒนา ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ และการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถภาพใน วิชาชีพ ทั้งในด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธีและการจัดการงานอาชีพและด้านคุณธรรม

จุดหมาย

หลักสูตรวิทยาลัยครูมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้ ทักษะและเทคนิคเฉพาะทาง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบ อาชีพได้เป็นอย่างดี
2. มีทักษะในด้านการจัดการงานอาชีพ สามารถดำเนินงานอาชีพของตนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ
3. มีความคิดสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่รู้ มีทักษะและวิจารณญาณในการแก้ปัญหา สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน
4. มีเจตคติที่ดี มีจรรยาบรรณและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพ
5. มีโลกทัศน์ที่กว้าง ยอมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคม
6. เป็นพลเมืองดี มีความตระหนักต่อการพัฒนาตนเองและเป็นผู้นำในการพัฒนา สังคม
7. มีความเป็นประชาธิปไตยกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองแบบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์

หลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์

จุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์ เพื่อให้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชา ศิลปศาสตร์ให้สามารถประกอบอาชีพตามความต้องการของสังคมและท้องถิ่น โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. สามารถประกอบอาชีพโดยใช้ความรู้ ทักษะและเทคนิคเฉพาะทาง ด้าน ศิลปศาสตร์ในหน่วยงานของรัฐ เอกชนและประกอบอาชีพอิสระได้
2. นำความรู้ทางด้านศิลปศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงความ เป็นอยู่ คุณภาพชีวิตของตนและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ตระหนักถึงความสำคัญของวิทยาการทางด้านศิลปศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อการ ดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ สังคมและสภาพแวดล้อม
4. พัฒนาและส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม เจตคติและศรัทธาในการประกอบอาชีพ ทางด้านศิลปศาสตร์อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมได้อย่างดี

โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์

หลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ประกอบด้วยหมวดวิชา กลุ่มวิชา และจำนวนหน่วยกิต ตามโครงสร้างหลักสูตร ดังตาราง

ตาราง 1 หมวดวิชา กลุ่มวิชา และจำนวนหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตรแต่ละระดับ

ระดับ	อนุปริญญา 70-80 หน่วยกิต	ปริญญาตรี (2 ปีหลัง อนุปริญญา) 60-80 หน่วยกิต	ปริญญาตรี 120-150 หน่วยกิต
หมวดวิชา			
1. พื้นฐานทั่วไป	16	24	40
- กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	4	6	10
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	4	6	10
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	4	6	10
- กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4	6	10
2. เฉพาะด้าน	48	47	70
- กลุ่มวิชาเนื้อหา (วิชาเอก)	37	33	48
- กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	5	5	7
- กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ	6	9	15
3. เลือกเสรี	6	6	10
หน่วยกิตรวม	70	77	120

หมายเหตุ สำหรับนักศึกษา กศ.บป. ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาคือนักศึกษาระดับปริญญาตรี
(2 ปีหลังอนุปริญญา)



ภาพประกอบ 1 แผนผังโครงสร้างหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาศิลปศาสตร์

โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไประดับปริญญาตรี (2ปีหลังอนุปริญญา)

จุดประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถระดับวิชาชีพชั้นสูง (Professional) ใน วิชาวิทยาการจัดการที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในระบบเศรษฐกิจและสังคม สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อผลิตบุคลากรที่สามารถติดตามและปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้าในเทคโนโลยี และการจัดการในงานอาชีพ

4. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีเจตคติ และค่านิยมในการประกอบอาชีพอิสระอย่างมีคุณภาพ จริยธรรมและปัญญาธรรม

โครงสร้างหลักสูตร

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชาและแต่ละกลุ่มวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	24	หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	6	หน่วยกิต
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6	หน่วยกิต
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6	หน่วยกิต
1.4 กลุ่มคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	6	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	47	หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา	33	หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ	9	หน่วยกิต
2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	5	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต

กลุ่มวิชาปฏิบัติการและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

กลุ่มวิชาปฏิบัติการและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามหลักสูตรประกอบด้วย 2 รายวิชา ได้แก่

1. วิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป 2	2	หน่วยกิต
2. วิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป 2	3	หน่วยกิต

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป 2 รหัสวิชา 3503802 ดังจะได้นำเสนอรายละเอียดในส่วนของการจัดการเรียนการสอนในลำดับต่อไป

2. ความเป็นมาของโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ พ.ศ. 2528

โดยที่โครงการ กศ.บป. เป็นโครงการให้การศึกษอบรมและบริการทางวิชาการของวิทยาลัยครูที่ได้ปรับปรุงขึ้นมาแทนที่โครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อคป.) ที่วิทยาลัยครูมีอยู่เดิมโดยเหตุผลสำคัญที่กรมการฝึกหัดครูให้มีโครงการ กศ.บป. ขึ้นมาพอประมวลได้ดังนี้ (กรมการฝึกหัดครู 2528 : 3)

1. การแก้ไข พ.ร.บ.วิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ได้มีการแก้ไขปรับปรุงเป็น พ.ร.บ. วิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ในมาตรา 5 ของ พ.ร.บ.วิทยาลัยครูที่แก้ไขใหม่ได้กำหนดให้วิทยาลัยครูเปิดสอนในสาขาวิชาการอื่นที่ไม่ใช่วิชาชีพครูได้ และได้ระบุไว้ว่าวิชาการสาขาอื่นที่วิทยาลัยครูจะให้การศึกษานั้น จะต้องสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โครงการ กค.บป. เป็นโครงการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมวิทยฐานะของผู้มีอาชีพครูเพียงอย่างเดียว จึงมีข้อจำกัด ไม่สามารถตอบสนองต่อผู้ประกอบอาชีพอื่นๆ ได้ โครงการ กค.บป. จึงเป็นโครงการจัดการศึกษาของวิทยาลัยครูที่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.วิทยาลัยครูที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว

2. ความเสมอภาคทางการศึกษา ในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 กรมการฝึกหัดครู ได้เน้นนโยบายเกี่ยวกับความเสมอภาคทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายว่าจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นในทุกสาขาอาชีพ ได้รับการศึกษา โดยมีเป้าหมายว่าจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นในทุกสาขาอาชีพได้รับการศึกษามากที่สุด ปัจจุบันแม้ในประเทศจะมีสถาบันอุดมศึกษาระบบเปิดอยู่หลายแห่งแต่ก็มีข้อจำกัดในด้านหลักสูตร รูปแบบ ตลอดจนวิธีการในการให้การศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ และในการประกอบอาชีพ ตลอดจนฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เรียน

3. ความเชื่อในระบบการให้การศึกษาเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในวงการศึกษาว่า ระบบการศึกษาแบบเอกัตภาพ (Individual Education) เป็นระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากกว่าการศึกษาระบบมวลชน (Mass Education) โครงการ กค.บป. เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นถึงเอกัตภาพของบุคคลเป็นหลัก ผู้เข้าศึกษาตามโครงการของ กค.บป. สามารถเลือกรายวิชา วิธีการเรียน ชนิดของสื่อการเรียนได้อย่างกว้างขวางตามความสนใจ ความสามารถและความเป็นไปได้ของตนเอง

4. ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีความผูกพัน กับการดำเนินชีวิตของประชาชนมากขึ้น ประชาชนในชาติไม่ว่าอยู่ในเขตเมืองหรือชนบทจำเป็นจะต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดังกล่าว จึงจะสามารถดำเนินชีวิต และประกอบอาชีพไปอย่างราบรื่นได้ การศึกษาตลอดชีวิต (Life Long Education) จึงมีความจำเป็นสำหรับทุกคน

5. วิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เก่าแก่ของประเทศ มีทรัพยากรบุคคล อุปกรณ์ และสถานที่เพียงพอ ทั้งยังกระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศ หากได้ระดมสรรพกำลังที่มีอยู่ มาใช้ในการจัดการศึกษาในหลายๆ สาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของท้องถิ่น ก็สามารถให้การศึกษาได้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพซึ่งจะช่วยยกมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชากรของประเทศให้สูงขึ้น (กรมการฝึกหัดครู. 2529 : 5-6)

วัตถุประสงค์ของโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ

1. เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรประจำการให้สนองความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้บุคลากร และมีส่วนในการพัฒนาชุมชน
2. เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะแก่บุคลากรประจำการให้สูงขึ้น
3. เพื่อเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่บุคลากรประจำการในท้องถิ่นอย่างเสมอภาค
4. เพื่อนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพในการเรียนการสอน
5. เพื่อเป็นการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการเพิ่มพูนสมรรถภาพและวิทยฐานะของบุคลากรประจำการให้มากที่สุด

3. แนวการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ความหมายของการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามสาขาวิชาที่เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาตัวผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ด้วยการฝึกปฏิบัติอย่างเป็นระบบ (คณะวิทยาการจัดการ. 2542 : 1) ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติให้แก่ผู้เรียนตามที่ สุปิน บุญชูวงศ์ (2534 : 88) กล่าวว่า การเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ หมายถึง การจัดประสบการณ์ตรงใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นการประสานภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเข้าด้วยกัน

ความสำคัญของการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น มีความสำคัญต่อตัวผู้เรียนและมีความสำคัญต่อการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพของผู้เรียน ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสัมผัสและเรียนรู้สภาพที่เป็นจริงก่อนออกไปฝึกปฏิบัติการจริง
2. ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงลักษณะงาน ธรรมชาติของงานในหน้าที่ด้านต่างๆ
3. ช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมและมั่นใจที่จะออกปฏิบัติการ
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะ โดยการได้รับการฝึกอย่างเป็นระบบ
5. ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถที่จะนำหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่ได้ศึกษาไปประยุกต์และปฏิบัติได้จริง (คณะวิทยาการจัดการ. 2542. 1)

รูปแบบของการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในนักศึกษา กศ.บป. ระดับปริญญาตรี (2ปีหลังอนุปริญญา) ของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

จากการประชุมปฏิบัติการคณาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เรื่องแนวทางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสายบริหารธุรกิจและการจัดการ เมื่อวันที่ 6 – 8 พฤษภาคม 2539 ที่ประชุมได้ทำการกำหนดรูปแบบของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในนักศึกษา กศ.บป. ระดับปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญญา) ดังนี้ (คณะวิทยาการจัดการ. 2539 : 4-5)

นักศึกษา กศ.บป. โปรแกรมการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี (2ปีหลังอนุปริญญา) ให้ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยผ่านกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบตามกระบวนการบริหารจัดการ ได้แก่

1. การวางแผนงานโครงการ
2. การปฏิบัติการตามแผน
3. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

โดยนักศึกษาจะต้องรวมกลุ่มกันเพื่อนำเสนอแผนงานโครงการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น โครงการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ กลุ่มละ 1 โครงการ ภายใต้การควบคุมดูแล และการนิเทศโดยอาจารย์ผู้สอน ซึ่งตามหลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา มีรายวิชาที่เกี่ยวข้อง 2 รายวิชา ได้แก่

1. วิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป 2
2. วิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป 2

กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จะดำเนินการผ่านการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์ และการฝึกประสบการณ์อย่างต่อเนื่องกัน ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน ประกอบด้วย การเขียน และการนำเสนอโครงการ ให้ดำเนินการในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
2. ขั้นการดำเนินการตามแผน และการประเมินผล ให้ดำเนินการในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

รูปแบบของการเตรียมฝึกประสบการณ์ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา กศ.บป. นี้ ได้เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

การจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป 2

ในส่วนของรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป 2 มีรายละเอียดการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

1. เนื้อหาวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป 2 ได้มีการจัดเนื้อหาวิชาที่เป็นทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติควบคู่กัน โดยได้จัดแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นเนื้อหาวิชาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนและการนำเสนอโครงการ ประกอบด้วย ความหมาย และความสำคัญของโครงการ ส่วนประกอบของโครงการ เทคนิคการเขียนและการนำเสนอโครงการ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายไว้เพื่อให้นักศึกษาได้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการที่ถูกต้องและเป็นระบบ

ส่วนที่ 2 เป็นเนื้อหาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ โปรแกรมไมโครซอฟเวิร์ด เอ็กเซล และพาวเวอร์พอยท์ เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้และเพิ่มพูนทักษะในการใช้งานคอมพิวเตอร์ อันเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่กำลังเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย

ส่วนที่ 3 เป็นภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการเขียนและการนำเสนอโครงการ เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้จากการเรียนมาใช้ในการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้เกิดทักษะในการจัดการ และการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มอย่างเป็นระบบ ทั้งยังเป็นการสร้างเสริมบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ ความอดทน และมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานแก่นักศึกษา

2. กิจกรรมการเรียนการสอนการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

กิจกรรมการเรียนการสอนการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายที่มีทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้แก่

2.1 การบรรยายของผู้สอน

2.2 การสาธิต

2.3 การฝึกปฏิบัติ

3. ผู้สอน

ผู้สอนในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วยคณาจารย์ จำนวน 20 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก 2 คน ระดับปริญญาโท 16 คน และระดับปริญญาตรี 2 คน แบ่งออกเป็น

3.1 ผู้สอนเนื้อหาทางทฤษฎี มีหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ที่เป็นเนื้อหาวิชาทางด้านทฤษฎีให้แก่ผู้เรียน โดยใช้เทคนิคการสอนตามที่ผู้สอนได้ออกแบบการสอนด้วยตัวของผู้สอนเอง รวมทั้งทำหน้าที่ในการวัดผลการเรียนในเนื้อหาส่วนที่รับผิดชอบ

3.2 ผู้สอนทางด้านปฏิบัติ ประกอบด้วย

3.2.1 ผู้สอนด้านการปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ มีหน้าที่ในการแนะนำ ชี้แนะ สาธิต ควบคุมดูแล และสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ จนผู้เรียนสามารถปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานได้ด้วยตัวเอง ทั้งนี้เพื่อเพิ่มทักษะการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์สำนักงานสมัยใหม่ให้แก่ผู้เรียน

3.2.2 ผู้สอนด้านการปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือนักศึกษาในขณะที่นักศึกษาเริ่มต้นปฏิบัติการเขียนโครงการ ทำหน้าที่ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา จนถึงขั้นการนำเสนอโครงการในปลายภาคเรียน

การจัดอาจารย์สอนเป็นหน้าที่ของคณะวิชาร่วมกับฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ ซึ่งจะดำเนินการจัดอาจารย์ผู้สอนตามความเหมาะสม

4. ผู้เรียน

หลักสูตรที่นักศึกษาจะต้องเรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การจัดการทั่วไป 2 ได้แก่หลักสูตรการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญญา) ซึ่งมีนักศึกษาทั้งภาคปกติ และภาคกศ.บป. แต่ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาในนักศึกษาภาค กศ.บป. ที่เรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป 2 ในปีการศึกษา 2543 ได้แก่ นักศึกษา กศ.บป. โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญญา) ทุกสาขาวิชา มีนักศึกษา กศ.บป. จำนวน 259 คน ซึ่งประกอบไปด้วย

4.1 นักศึกษา กศ.บป. รุ่นที่ 27

สาขาวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์	97	คน
สาขาการบัญชี	48	คน
สาขาการตลาด	47	คน
รวม	192	คน

4.2 นักศึกษา กศ.บป. รุ่นที่ 28

สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์	44	คน
สาขาการบัญชี	9	คน
สาขาการตลาด	14	คน
รวม	67	คน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเบื้องต้นจากงานทะเบียนและวัดผลของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา กศ.บป. รุ่นที่ 27 และ 28 พบว่า นักศึกษาที่เข้ามาเรียนมีอายุอยู่ในช่วง 20 – 54 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีงานประจำทำแล้ว มีอาชีพที่หลากหลาย เช่น รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว พนักงานหรือลูกจ้างชั่วคราวของราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และมีนักศึกษาบางส่วนซึ่งเป็นส่วนน้อยที่ยังไม่มีงานประจำทำ ข้อมูลด้านประสบการณ์การทำงานของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีทั้งที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานเลย และมีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 1 - 37 ปี และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป (สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. 2542 : 1-7)

5. สื่อการเรียนการสอน

ในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป 2 มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่สำคัญ ได้แก่

5.1 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 1 ห้อง มีเครื่องคอมพิวเตอร์ทั้งหมดจำนวน 53 เครื่อง เป็น Pentium 2 จำนวน 36 เครื่อง และ Pentium 1 จำนวน 10 เครื่อง นอกจากนั้นเป็นเครื่องรุ่นเก่า เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถใช้โปรแกรมที่ทันสมัย เช่น โปรแกรมที่ใช้ในการพิมพ์งานธุรการ การออกแบบเอกสาร การประมวลผลข้อมูล เป็นต้น ห้องปฏิบัติการสามารถรองรับนักศึกษาได้จำนวน 53 คนต่อครั้ง โดยคณะวิทยาการจัดการได้กำหนดสัดส่วนจำนวนนักศึกษาหนึ่งคนต่อหนึ่งเครื่อง เป็นเกณฑ์มาตรฐานในการดำเนินการ

5.2 เครื่องฉายแผ่นใสแบบข้ามศีรษะพร้อมจอรับภาพประจำห้องเรียนที่มีบรรยายประจำทุกห้องเรียน

5.3 เอกสาร คู่มือ ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งจัดไว้ในห้องสมุดประจำคณะวิชาเพื่อให้นักศึกษาได้ค้นคว้า อ้างอิงประกอบการเรียน

5.4 เครื่องขยายเสียงขนาดเล็ก สำหรับอาจารย์ผู้สอนแต่ละคนใช้สำหรับการเรียนการสอนที่มีการบรรยาย

5.5 วัสดุการเรียนการสอน เช่น เครื่องเขียน ต่าง ๆ ซึ่งจัดหาโดยการจัดตั้งโครงการขอใช้เงินค่าวัสดุฝึกของรายวิชาเพื่อให้บริการแก่ผู้สอนและนักศึกษา

6. การวัดและประเมินผล

การเรียนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป 2 มีกระบวนการวัดผลการเรียน ดังนี้

6.1 การทดสอบข้อเขียนเนื้อหาทางด้านทฤษฎี

6.2 การทดสอบปฏิบัติการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น

6.3 การทดสอบปากเปล่าในการนำเสนอโครงการ

โดยผู้สอนเนื้อหาแต่ละส่วนจะทำการวัดผลการเรียนของนักศึกษาในส่วนที่รับผิดชอบ และสรุปคะแนนที่ได้ส่งให้แก่ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพคณะวิทยาการจัดการ เพื่อรวมคะแนนในขั้นสุดท้ายเพื่อประเมินผลการเรียนของนักศึกษาในปลายภาคเรียน

สำหรับการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2543 ได้ดำเนินการตามโครงการสอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

โครงการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป 2

คำอธิบายรายวิชา

จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในด้านการรับรู้ลักษณะและโอกาสของการประกอบอาชีพ การพัฒนาตัวผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ แรงจูงใจ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพ โดยฝึกปฏิบัติการทางด้านธุรกิจแบบครบวงจรการบริหารโดยมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ นำแผนไปปฏิบัติ การติดตามผล และการปรับปรุงงาน

จุดประสงค์ของการเรียน

1. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้และความเข้าใจในกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ และมีแบบแผน
2. เพื่อให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริง
3. เพื่อฝึกทักษะในการจัดการ และการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ
4. เพื่อฝึกทักษะการใช้เครื่องมืออุปกรณ์สำนักงานสมัยใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน และการประกอบกิจการงานอาชีพของนักศึกษา
5. เพื่อสร้างเสริมบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบต่องานที่งานในความอดทน มนุษย์สัมพันธ์ จากการทำงานร่วมกัน

โครงการสอน

การจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 16 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง โดยจัดแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- | | |
|---|-----------|
| 1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนและการนำเสนอโครงการ | 4 สัปดาห์ |
| 2. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์เบื้องต้น | 5 สัปดาห์ |
| 3. การปฏิบัติการเขียนโครงการ | 4 สัปดาห์ |
| 4. การวัดผลการเรียนและการอนุมัติโครงการ | 3 สัปดาห์ |

โดยมีรายละเอียดการจัดการเรียนการสอน ดังตาราง 2

ตาราง 2 โครงการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป 2

ลำดับ ที่	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ
1	การชี้แจงเกี่ยวกับแผนการเรียนการสอน	การบรรยาย	โครงการสอน
2-5	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแผนงานโครงการ - ความหมายและความสำคัญ - ส่วนประกอบของโครงการ - เทคนิคการเขียนและการนำเสนอโครงการ	การบรรยาย การซัก-ถาม การอภิปรายในชั้นเรียนร่วมกันระหว่างผู้สอนและนักศึกษา	แผ่นโปสเตอร์และเอกสารประกอบการสอน
6	การวัดผลการเรียน	การทดสอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการเพื่อเก็บคะแนนร้อยละ 40	แบบทดสอบ
7	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์เบื้องต้น และการใช้งานโปรแกรม Word, Excel และ Power point	การบรรยาย การสาธิตการใช้เครื่อง	เครื่องคอมพิวเตอร์และเอกสารประกอบการสอน
8-10	การฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์	จัดให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์	ใบงาน
11	การวัดผลการเรียน	การทดสอบทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเก็บคะแนนร้อยละ 30	แบบทดสอบทักษะการใช้คอมพิวเตอร์
12-13	ปฏิบัติการเขียนโครงการ	1. ให้นักศึกษาในชั้นเรียนร่วมกันเขียนโครงการจัดฝึกอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการ 1 โครงการ โดยมีอาจารย์คอยให้คำแนะนำ	แบบฟอร์มการเขียนและการนำเสนอโครงการ

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับที่	เนื้อหาวิชา	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ
		2. นักศึกษาจัดเตรียมเอกสารโครงการเพื่อนำเสนอต่ออาจารย์ผู้สอน	
14	การวัดผลการเรียน	นักศึกษานำเสนอรายละเอียดของโครงการต่ออาจารย์ผู้สอนเพื่อประเมินความเหมาะสมของโครงการ พร้อมทั้งเก็บคะแนนร้อยละ 30	ร่างโครงการที่นักศึกษานำเสนอ
15	การปรับปรุงแก้ไขโครงการ	นักศึกษานำโครงการกลับไปแก้ไขปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น	
16	การเสนอขออนุมัติโครงการ	นักศึกษานำโครงการฉบับสมบูรณ์พร้อมเอกสารขออนุมัติโครงการยื่นต่ออาจารย์ผู้สอนเพื่อขอคำอนุมัติให้ดำเนินการในภาคเรียนถัดไป	

การวัดผลการเรียน

1. การทดสอบความรู้พื้นฐานทางด้านทฤษฎี(รายบุคคล)	ร้อยละ 40
2. การทดสอบทักษะการใช้คอมพิวเตอร์(รายบุคคล)	ร้อยละ 30
3. การนำเสนอรายละเอียดโครงการ(กลุ่ม)	ร้อยละ 30
รวม	ร้อยละ 100

การประเมินผลการเรียน

คะแนน	80 - 100	ระดับ	A	(ดีเยี่ยม)
คะแนน	75 - 79	ระดับ	B+	(ดีมาก)
คะแนน	70 - 74	ระดับ	B	(ดี)
คะแนน	65 - 69	ระดับ	C+	(ดีพอใช้)
คะแนน	60 - 64	ระดับ	C	(พอใช้)
คะแนน	55 - 59	ระดับ	D+	(อ่อน)
คะแนน	50 - 54	ระดับ	D	(อ่อนมาก)
คะแนน	0 - 49	ระดับ	E	(ตก)

วิธีการจัดการเรียนการสอน

สำหรับวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามโครงการสอน ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 นักศึกษาลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนของแต่ละหมู่เรียน

ขั้นที่ 2 การจัดอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ เป็นผู้ประสานงานในการจัดสรรอาจารย์ผู้สอนตามตารางเรียนของนักศึกษาแต่ละหมู่เรียน โดยให้นักศึกษา 1 หมู่เรียน มีอาจารย์ผู้สอน ดังนี้

1. อาจารย์สอนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการ 1 ท่าน
2. อาจารย์สอนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์เบื้องต้น 1 ท่าน
3. อาจารย์ที่ปรึกษาประจำโครงการในชั้นฝึกปฏิบัติ 4 - 5 ท่าน

ขั้นที่ 3 การดำเนินการสอนและวัดผลตามรายละเอียดในโครงการสอน

ขั้นที่ 4 การรวบรวมคะแนนและผลการเรียนของนักศึกษาจากอาจารย์ผู้สอน โดยฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะวิทยาการจัดการ

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการเรียนของนักศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

สุมิตร คุณากร (2523 : 130-132) กล่าวถึง การนำหลักสูตรไปใช้หรือการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า น่าจะหมายถึง กิจกรรม 3 ประการต่อไปนี้

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึง การตีความหมายและการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตร เพื่อนำไปใช้ปฏิบัติ คือใช้สอน เนื่องจากหลักสูตรมักจะกำหนดความมุ่งหมาย เนื้อหา วิชาที่จะสอน กิจกรรมประกอบการเรียนการสอนและการประเมินไว้อย่างกว้างๆ มีลักษณะยืดหยุ่นได้ เพื่อความสะดวกแก่การนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เข้ากับท้องถิ่น

หรือโรงเรียน ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรไว้ก่อนทำการสอน ได้แก่ โครงการสอน แผนการสอน เป็นต้น

2. การจัดปัจจัยสภาพต่างๆ ภายในโรงเรียน ซึ่งนับว่ามีส่วนที่จะส่งเสริมหรือสกัดกั้น การปฏิบัติงานของครู เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้เป็นอย่างมากสิ่งเหล่านี้ ได้แก่ ขนาดของห้องเรียน จำนวนนักเรียน แผนการเรียน การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การใช้แผนการสอน การได้รับงบประมาณ เป็นต้น

3. การสอน การสอนเป็นศิลปะของการช่วยให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ นับว่าการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรได้บรรลุผล การสอนคือ สื่อกลางที่เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตร ผู้เรียน และผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้

บรรยง กวีณัฐยานนท์ (2538 : 23) กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษานั้นจะต้องอาศัยหลักสูตร ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญอันเป็นแนวทางไปสู่ผลสัมฤทธิ์ โดยหลักสูตรมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล สำหรับการนำหลักสูตรไปใช้อีกนัยหนึ่ง หมายถึงการสอน และได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการสอนไว้ดังนี้

ชม ภูมิภาค (2523 : 255) ได้สรุปว่า การสอน คือ การกระทำของครู เพื่อให้นักเรียนเกิดผลตามความมุ่งหมายที่การจัดการศึกษาได้วางเอาไว้ วิธีการดำเนินการสอนย่อมแตกต่างกัน แล้วแต่ความมุ่งหมายที่จะให้เกิดอะไรในตัวผู้เรียน

วิชัย แหวนเพชร (2530 : 151) ได้สรุปว่า การสอน คือ การถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่เจริญงอกงาม

พิสิฐ เมธาภักดิ์ และธีระพล เมธิกุล (2531 : 92-93) ได้สรุปว่าการสอน หมายถึง กิจกรรมของบุคคล ซึ่งมีหลักการและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ ดังนั้นการสอนจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญในด้านต่างๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชา ตลอดจนการเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
2. ด้านการสอน หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้
3. ด้านการวัดผล หมายถึง การเลือกวิธีวัดผลที่เหมาะสม และสามารถวิเคราะห์ได้
4. ด้านการประเมินผลการสอน หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลการสอนทั้งหมดได้ ตั้งแต่การวางจุดประสงค์ในการเรียนรู้ การเลือกเนื้อหา วิธีสอน ตลอดจนความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของการวัดผลที่ผู้สอนได้กระทำไป

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 72) ได้ให้ความหมายของการสอนไว้ดังนี้ การสอนมีใช้อยู่ 2 คำ คือ

1. การสอน (teaching) หมายถึง การถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียน

2. การเรียนการสอน (instruction) หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการสอน เช่น การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างการสอน เป็นต้น

จากแนวความคิดของนักการศึกษา สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนหมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวเนื่องกับการนำหลักสูตรไปใช้ โดยมีความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างครูผู้สอน ผู้เรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการ จัดรูปแบบของการเรียนการสอน การใช้เทคนิควิธีการสอน รวมกระทั่งถึงการติดตามวัดผล ประเมินผลเพื่อให้แน่ใจว่ากระบวนการที่ดำเนินไปนั้นสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการ ศึกษาได้อย่างแท้จริง

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ เพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและการจัดการศึกษา เกี่ยวกับเรื่องนี้มีนักการศึกษาได้นำเสนอ ความคิดไว้ดังนี้

จิรพันธ์ พูลพัฒน์ (2523 : 220-222) กล่าวว่า องค์ประกอบในการสอนประกอบ ไปด้วย

1. ปรัญชาการศึกษา ซึ่งก็คือหลักสูตรนั่นเอง เพื่อที่จะวางแผนคิดในการจัดการ ศึกษาว่าต้องการให้เป็นไปในแนวใด และจะให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างไร
2. ครู เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้มีการสอนเกิดขึ้น ความสามารถของครูจะมีผลต่อ การจัดการเรียนการสอน ครูจะพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จะต้องรู้จักเลือก ปรับปรุง เทคนิควิธีการสอนต่างๆ ให้เหมาะสม
3. เด็ก คือนักเรียนซึ่งจะเป็นที่รับผลของการสอน เมื่อครูสอนจบในแต่ละครั้ง นักเรียนจะได้ผลไม่เท่าเทียมกัน ทำให้มีความจำที่จะต้องศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ตัวเด็ก เพื่อจะให้การเรียนการสอนได้ผลกับเด็กแต่ละคนมากที่สุด
4. กลวิธีในการสอน เป็นวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนมีหลายรูปแบบด้วยกันอยู่แล้ว แต่ครูจะนำวิธีการสอนซึ่งคิดว่าดีที่สุดและทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางการเรียนของเด็กสูงสุด ซึ่งจะประสบผลสำเร็จได้ดีหรือไม่ ก็ต้องค้นหาเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ลำพอง บุญช่วย (2524 : 1) กล่าวว่า องค์ประกอบของการเรียนการสอนมี 7 อย่างคือ ครูผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร วิธีสอน วัตถุประสงค์การสอน สื่อการสอน และการประเมิน ผล

สงัด อุทรานันท์ (2529 : 24-25) กล่าวว่า องค์ประกอบของระบบการเรียนการสอน สามารถจัดรูปแบบของการทำงานได้ดังนี้ ซึ่งได้แก่ ตัวป้อน (Input) องค์ประกอบที่เป็น ตัวป้อนในระบบการเรียนการสอนนั้นได้แก่ ครู นักเรียน หลักสูตร และสิ่งแวดล้อมทาง การเรียน มีความสำคัญ คือ

1. ครู เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้เรียน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้การเรียนการสอนจะขาดไม่ได้เพราะถ้าไม่มีผู้เรียนการสอนก็จะไม่เกิดขึ้นแน่นอน

3. หลักสูตร หมายถึงประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายปลายทางที่ต้องการ ส่วนสำคัญของหลักสูตรได้แก่ จุดประสงค์ของการเรียนการสอน เนื้อหาสาระกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงสื่อการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนการสอนด้วย

4. สิ่งแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง การจัดเวลาเรียน การจัดห้องเรียน การเลือกแหล่งวิชาการ และจากแนวคิดการพัฒนาการสอนที่เป็นระบบของ เจอร์ลาช และอีลี (Gerlach & Ely) นั้นสามารถขยายแนวคิดในรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบการเรียนการสอนให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นดังนี้ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537 : 73)

จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นสิ่งแรกที่จะต้องมีความชัดเจน เพราะจะเป็นเครื่องนำทางการจัดกิจกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ รวมทั้งการประเมินผล

เนื้อหาสาระเป็นสิ่งที่มีความสำคัญควบคู่กับจุดประสงค์การเรียนรู้ ทั้งสองส่วนนี้จะต้องมีความสอดคล้องกัน เพื่อป้อนใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การศึกษาพฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็น เพราะสามารถที่จะช่วยตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เดิมมากน้อยเพียงใด และการเริ่มต้นบทเรียนจะตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ สภาพการเรียนการสอนที่จะดำเนินต่อไปได้อย่างเหมาะสมกับความรู้พื้นฐานเดิมที่มีอยู่ ทำให้ผู้เรียนไม่ต้องมาเสียเวลาในสิ่งที่มีความรู้มาแล้ว

การพิจารณารูปแบบการสอนนั้น จะเป็นผลมาจากจุดประสงค์การเรียนรู้และธรรมชาติหรือลักษณะของเนื้อหาสาระ รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียนด้วย

เกี่ยวกับตัวผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็นจะต้องศึกษาภูมิหลัง ความต้องการ ความสนใจ ความสามารถในการเรียนรู้ รวมทั้งขนาดของกลุ่มเพื่อที่จะได้เลือกยุทธวิธีการสอนได้เหมาะสม

การจัดระยะเวลาเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก เพราะสภาพการเรียนการสอนจะดำเนินไปได้ด้วยดีนั้นขึ้นอยู่กับระยะเวลา ความสนใจและความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ของผู้เรียนในระดับที่แตกต่างกันไป ตามปกติช่วงความสนใจของบุคคลระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไปไม่เกินครั้งละ 50 นาที และการใช้เวลาของการเรียนรู้ของแต่ละคนก็ไม่เท่ากัน

บรรยากาศทางจิตวิทยาที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วยสถานที่ บุคคล การนำเสนอของกิจกรรมการเรียนการสอน ว่ามีการช่วยกระตุ้นให้ช่วยคิดติดตาม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมน้อยเพียงใด ผู้สอนเป็นผู้ที่กำหนดบรรยากาศทางจิตวิทยาของการเรียนรู้นั้นมากกว่าสิ่งอื่นใด

ในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เข้ามามีบทบาทช่วยเสริมการสอนว่า จะพิจารณาเลือกใช้ในสภาพและโอกาสใด แม้ว่าสภาพการเรียนการสอนส่วนใหญ่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนก็ตาม แต่สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งจำเป็น ที่จะช่วยเสริมบทเรียนให้มีชีวิตชีวา ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็ว ช่วยประหยัดเวลาการเรียน

การประเมินผลการเรียนการสอนนั้น เพื่อเป็นการตรวจสอบดูว่าภายหลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่คาดหวังไว้ได้หรือไม่และข้อมูลย้อนกลับจะเป็นสิ่งบ่งชี้จากการประเมินว่า ควรจะปรับปรุงการเรียนการสอนในส่วนใดและการใช้การเรียนการสอนในรูปแบบใด ผู้เรียนสามารถเริ่มบทเรียนต่อไปได้หรือไม่

กล่าวโดยสรุปได้ว่าองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนได้แก่ หลักสูตรและเนื้อหาสาระ ครูผู้สอน ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วหลักสูตรจะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดแนวทางและเป้าหมายของการจัดการศึกษา หลักสูตรจะเป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระที่จะจัดให้แก่ผู้เรียน ครูผู้สอนจะเป็นผู้ออกแบบคัดเลือกกลวิธีในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนโดยอาศัยสื่อต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลงไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้นไม่แตกต่างไปจากการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอื่น ยังคงต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีกระบวนการดังต่อไปนี้

1. การศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพแล้วทำการคัดเลือกเนื้อหาวิชาที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและสภาพสังคมปัจจุบัน

2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีอาจารย์ผู้สอนรับหน้าที่ในการกำหนดแผนการสอนรวมทั้งเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ จัดบรรยากาศการเรียนการสอน และจัดประสบการณ์ร่วมกับผู้เรียนโดยอาศัยสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง

3. การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษามากน้อยเพียงใด ทำให้ทราบถึงปัญหาและข้อบกพร่องต่างๆ และนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้การจัดการเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าในกระบวนการดังกล่าวนี้ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน ตัวผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนล้วนแล้วแต่มีความสำคัญ และเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนซึ่งมีความสัมพันธ์กับการบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยตรง แต่การดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมายังมีปัญหาด้านต่างๆ ที่ต้องได้รับการแก้ไข เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนนั้นบรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยจึงสรุปปัญหาของการจัดการเรียน

การสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนได้ 6 ด้าน ซึ่งเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย คือ

1. ปัญหาด้านเนื้อหาวิชา
2. ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ปัญหาด้านผู้สอน
4. ปัญหาด้านผู้เรียน
5. ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน
6. ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล

4.1 ด้านเนื้อหาวิชา

เนื้อหาวิชาเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน มีนักการศึกษาได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการกำหนดและคัดเลือกเนื้อหาวิชา ดังนี้

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 49) ได้สรุปความหมายของเนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาสาระ หรือความรู้และประสบการณ์ของการเรียนรู้

เครือวัลย์ ลิมอภิชาติ (2531 : 67) ได้สรุปความหมายของเนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหา สาระ ความรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนควรรู้และสามารถจัด ลำดับของความรู้และประสบการณ์นั้นเป็นอย่างไร จึงจะเกิดผลและพัฒนาถึงสูงสุด

บรรยง กวินัญญานนท์ (2538 : 30) ได้สรุปความหมายของเนื้อหาวิชา หมายถึง ความรู้ และประสบการณ์ที่ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนได้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีระบบ และสามารถพัฒนาความรู้และประสบการณ์นั้นๆ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ถึงที่สุด

สรุปได้ว่า เนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาสาระ รวมทั้งประสบการณ์ที่จัดให้แก่ผู้เรียน ได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการด้านความรู้ ประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ให้เกิดแก่ตัวผู้เรียนได้

เนื้อหาวิชาแบ่งออกได้เป็นหลายประเภท ตามแนวความคิดของนักการศึกษา ดังนี้

สัจด์ อุทรานนท์ (2532 : 75) ได้แบ่งประเภทของเนื้อหา ออกเป็น 5 ประการ คือ

1. ข้อเท็จจริง และความรู้ธรรมดา
2. ความคิดรวบยอดหรือหลักการ
3. การแก้ปัญหา และการคิดสร้างสรรค์
4. ความสามารถ และทักษะทางกาย
5. เจตคติ และค่านิยม

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2541 : 51) กล่าวว่า เนื้อหาสาระเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้การเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาสอนนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงความยาก

ง่ายให้พอเหมาะกับความสามารถของผู้เรียนและขณะเดียวกันต้องให้มีความต่อเนื่องกับความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนด้วย เนื้อหาสาระสามารถจำแนกเป็น 3 ประเภทหลักๆ ดังนี้

1. ข้อเท็จจริง (Fact) คือ เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นในอดีตและคงอยู่ในปัจจุบัน โดยไม่ได้เขียนในลักษณะแสดงการทำนายและได้มาจากระบวนการสังเกต (Eggen.1979) ข้อเท็จจริงอาจได้มาจากการสังเกตโดยตรง เช่น การทดลองในห้องปฏิบัติการ หรืออาจได้มาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น จากพจนานุกรม หรือ สารานุกรม การเรียนรู้เนื้อหาในระดับนี้จะใช้พฤติกรรมระดับความรู้ความจำ

2. ความคิดรวบยอด (Concept) คือ คำหรือวลีที่ใช้เรียกประเภท หรือหัวข้อของข้อมูลที่จัดกลุ่มแล้วเพื่อแสดงลักษณะรวม ๆ ที่เด่นชัดของกลุ่มข้อมูลนั้นๆ ในการสร้างความคิดรวบยอด ผู้เรียนต้องให้ความสนใจกับความคล้ายคลึงของข้อมูล โดยไม่สนใจความแตกต่าง แล้วจัดสิ่งที่คล้ายคลึงกันเข้ากลุ่มเดียวกันการเรียนรู้ความคิดรวบยอดนอกจากจะต้องรู้และจำความหมายแล้วยังต้องอาศัยความเข้าใจความคิดรวบยอดแต่ละเรื่องด้วย

3. หลักการหรือเหตุผล (Generalization) คือ ประโยคที่สัมพันธ์หรือเชื่อมโยงความคิดรวบยอดสองอย่างเข้าด้วยกัน หลักการจะต้องประกอบด้วยความคิดมากกว่าหนึ่งความคิด และเขียนในลักษณะแสดงการทำนาย เช่น เมืองสำคัญ ๆ มักจะต้องอยู่ริมฝั่งแม่น้ำสายใหญ่ๆ การเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการหรือเหตุผล ต้องอาศัยทั้งความรู้ความจำ ความเข้าใจ และการให้เหตุผล ประกอบกับการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดต่างๆ เข้าด้วยกัน จนเป็นหลักการที่ยอมรับกันทั่วไป

จะเห็นได้ว่าเนื้อหาวิชามีลักษณะที่หลากหลาย ตั้งแต่เนื้อหาวิชาในระดับที่เป็นความรู้ ความจำ ความคิดรวบยอดหรือหลักการ รวมถึงในระดับความสามารถ การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางร่างกาย ดังนั้นเนื้อหาวิชาที่จะจัดให้แก่ผู้เรียนควรจะต้องคำนึงถึงสิ่งที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนภายหลังจากการเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระวิชาที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาได้ และเกี่ยวกับการคัดเลือกเนื้อหาวิชาที่เหมาะสม มีนักการศึกษาได้นำเสนอแนวทางการคัดเลือกเนื้อหาวิชาที่น่าสนใจดังนี้

จีรพรรณ ชีรานนท์ (2527 : 27-32) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการกำหนดแผนการสอนว่าการกำหนดเนื้อหาวิชาควรเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ โดยผู้สอนจะมุ่งให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในระดับใด แล้วจึงกำหนดสัดส่วนการสอนให้ตรงกับวัตถุประสงค์

สัจด์ อุทรานันท์ (2529 : 70-71) ได้สรุปการเลือกเนื้อหาว่า มีความจำเป็นต้องคำนึงถึงความยากง่ายให้เหมาะกับความสามารถของผู้เรียน และสอดคล้องกับความรู้เดิม

เครือวัลย์ ลิ้มอภิชาติ (2531 : 67-68) ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชาคือ

1. เนื้อหาวิชานั้นต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง
2. เนื้อหาวิชานั้นต้องเชื่อถือได้ และเป็นแก่นสารของความรู้ในแต่ละวิชา

ความทันสมัย และถูกต้อง

3. เนื้อหาวิชานั้นต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง
 4. เนื้อหาวิชาที่นำมาบรรจุในหลักสูตร ต้องมีความสมดุลย์พอดีครอบคลุมกับการให้ข้อมูลกระบวนการและความคิดต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจถึงหลักการและความคิดรวบยอดได้อย่างลึกซึ้ง
 5. เนื้อหาวิชาต้องสนองวัตถุประสงค์ได้หลายประการ หลายด้าน
 6. เนื้อหาวิชาต้องสอดคล้องกับวุฒิภาวะในการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
 7. เนื้อหาวิชาต้องสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
- พงศ์ หรดาล (2531 : 65-66) เสนอข้อควรพิจารณาในการเลือกเนื้อหาวิชาดังต่อไปนี้
1. แหล่งที่จะเลือกเนื้อหาวิชานั้นประกอบด้วยตำราเรียน รายงานการวิจัย คู่มือต่างๆ เป็นต้น

2. หลักการเลือกเนื้อหาวิชา เกณฑ์การเลือกอาจแบ่งออกเป็น
 - 2.1 ข้อมูลทางอ้อม เช่น ศึกษาจากเอกสาร ผลการวิจัย บทความทางวิชาการ ตำรา หนังสือ เป็นต้น
 - 2.2 ข้อมูลทางตรง เช่น การสังเกตการศึกษาโดยเข้าไปมีประสบการณ์ตรงกับอาชีพ การสัมภาษณ์ เป็นต้น
3. อันดับการเลือก ก่อนอื่นต้องทำการรวบรวมกฎเกณฑ์ หลักการ ทฤษฎี และทักษะ จัดเข้าเป็นหมวดหมู่ เพื่อที่จะเลือกอันดับความสำคัญที่มีต่อความต้องการและสามารถนำไปใช้ให้ได้ผลต่ออาชีพนั้นๆ

สรุปได้ว่าการคัดเลือกเนื้อหาวิชา ควรมีแนวทางในการคัดเลือก ดังนี้

1. เนื้อหาวิชาต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียน
2. เนื้อหาวิชามีความถูกต้องและทันสมัย
3. เนื้อหาวิชาต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง
4. เนื้อหาวิชาต้องสอดคล้องกับความรู้เดิมและวุฒิภาวะของผู้เรียน
5. เนื้อหาวิชาต้องมีความสำคัญและเป็นประโยชน์
6. เนื้อหาวิชาต้องสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
7. เนื้อหาวิชามีความง่ายเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน

การจัดลำดับเนื้อหาวิชาก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พงศ์ หรดาล (2531 : 66) ได้นำเสนอขั้นตอนและแนวทางในการจัดลำดับเนื้อหาวิชาไว้ดังนี้

1. ลำดับจากง่ายไปหายาก โดยการสอนจากสิ่งที่รู้แล้วไปยังสิ่งที่ไม่รู้
2. จัดลำดับความสนใจ โดยเริ่มสอนสิ่งที่นักเรียนกำลังสนใจมากที่สุดแล้วค่อยๆ สอดแทรกความรู้ใหม่เข้าไป เป็นต้น

3. ลำดับความถี่ โดยพิจารณาว่าสิ่งใดที่นักเรียนต้องใช้บ่อย ก็ควรจัดให้มีความรู้ก่อน
4. ลำดับของการฝึกทักษะ คือ ขั้นตอนใดที่ต้องใช้ก่อนในการปฏิบัติ
5. ลำดับตามเหตุผล คือ สอนตามลำดับความรู้ เช่น วิธีการใช้เครื่องมือต่างๆ
6. ลำดับตามการทำงานทั้งหมดการจัดลำดับเนื้อหาวิชาแบบนี้ หมายถึง ให้นักเรียนเรียนรู้การทำงานทั้งหมดเสียก่อนแล้วจึงเรียนรู้ส่วนประกอบทีหลัง

สำหรับแนวทางการจัดอันดับเนื้อหาวิชาควรจัด ดังนี้

1. จัดเรื่องที่เรียนรู้ได้ง่ายที่สุดไว้ในตอนต้นของวิชา
2. คำชี้แจง แนะนำ กฎเกณฑ์ต่างๆ ควรเอาไว้ในช่วงแรกของวิชา
3. ความรู้และทักษะควรจะจัดต่อเนื่องกัน
4. ทบทวนและเพิ่มเติมความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อบทเรียนใหม่เสมอ
5. แนะนำความรู้และทักษะ ที่จะต้องใช้บ่อย ๆ ในการเรียน
6. อย่าเพิ่มสิ่งที่ยุ่งยากให้มากเกินไปกว่าความจำเป็น
7. จัดความรู้ที่ยากและสลับซับซ้อนและทักษะที่ยาก ๆ ไว้ตอนท้าย ๆ ของวิชา

ดังนั้นการจัดลำดับเนื้อหาวิชาจึงควรคำนึงถึง

1. ความสำคัญของเนื้อหาวิชาแต่ละส่วน
2. ความยากง่ายของเนื้อหาวิชา
3. ความสนใจของผู้เรียน
4. ความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน

4.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพย่อมจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเพราะกิจกรรมการเรียนการสอนจะเป็นปัจจัยที่เร่งรัดความสนใจของผู้เรียนเป็นการขยายโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2527 : 115) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมที่แสดงถึงความพยายามที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องราวที่กำหนดไว้ ซึ่งปกติจะหมายถึงวิธีสอนแบบต่างๆ และการจัดบรรยากาศเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการปลูกฝังพฤติกรรมด้านจิตลักษณะไปพร้อมๆ กับ พุทธิลักษณะ และปฏิบัติลักษณะ

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 106) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิธีการสอนหรือกิจกรรมการเรียนการสอน คือพฤติกรรมร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนจัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ตามความมุ่งหมายของการสอน

กิงแก้ว เอี่ยมแฉล้ม (2542 : 25) กล่าวว่า วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง วิธีดำเนินการที่ผู้สอนนำมาใช้ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติจากหลักสูตรไปสู่ผู้เรียน โดยอาศัยแผนการสอนเป็นแนวทางประกอบ เช่น พฤติกรรมร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนจัดทำขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ตามความมุ่งหมายของการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้รวมถึงปัจจัยที่สนับสนุน ส่งเสริมให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการหรือรูปแบบของกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อกระตุ้นแรงเร้าให้ผู้เรียนได้แสดงออกหรือมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ หรือประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้

ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีแนวทางและหลักการในการจัด ดังนี้

สรรเพชญ์ อีสริยวัชรกร (2541 : 340 – 341) กล่าวว่า ลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งสำคัญหลายประการ ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนทุกอย่างต้องเกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ ของการเรียน
 2. การจัดลำดับของกิจกรรมการเรียน ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้านด้วยกัน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย
 3. กิจกรรมการเรียนการสอนควรเหมาะสมกับวัย และความพร้อมของนักเรียน
 4. กิจกรรมการเรียนควรมีการจัดลำดับขั้นตอน เพื่อให้การเรียนรู้มีความต่อเนื่อง
 5. กิจกรรมการเรียนควรทำให้บังเกิดผลดียิ่งเต็มที่ ก่อให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
 6. กิจกรรมการเรียนจะต้องท้าทายความสนใจของนักเรียน ให้นำสิ่งที่เรียนในสถานการณ์ในห้องเรียนไปใช้ได้จริงในสถานการณ์ใหม่ในชีวิตจริง
 7. กิจกรรมการเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาแนวคิด ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดแบบสืบสวน สอบสวน และแก้ปัญหาตามแนวทางของตน และต้องรู้จักประเมินความคิดของตนเองด้วยและพัฒนาไปสู่ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 8. กิจกรรมการเรียนควรให้นักเรียนได้เรียนรู้หลายๆ อย่าง การจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนได้มีโอกาสสังเกต วิเคราะห์ และอภิปราย โดยใช้สื่อการเรียนต่างๆ มาประกอบกิจกรรม
 9. กิจกรรมการเรียนควรมีลักษณะเปิดกว้างแก่นักเรียน ให้มีลักษณะที่แตกต่างกันทั้งในด้านเนื้อหาและแนวความคิด กิจกรรมลักษณะนี้ไม่จำเป็นจะต้องมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว แต่เป็นการให้ผู้เรียนได้รู้จักใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล
- และในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงหลักการที่สำคัญ ดังต่อไปนี้
1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร
 2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสอนรายวิชา
 3. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน

4. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาวิชา เนื้อหาวิชามีหลายประเภท เช่น ประเภทข้อเท็จจริง การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์ ทักษะ เจตคติ และค่านิยม เนื้อหาวิชาแต่ละประเภทต้องอาศัยเทคนิควิธีสอน หรือการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกัน

5. จัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอนเพื่อผู้เรียนได้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่องไม่สับสน และสามารถโยงความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่เรียนได้

6. จัดกิจกรรมให้น่าสนใจ โดยใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม

ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ (2542 : 27-28) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องอาศัยการจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ผู้เขียนขอเสนอรายละเอียดให้พิจารณาเป็นแนวทางดังต่อไปนี้

1. การให้ความรู้ด้านวิชาชีพ สามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การบรรยาย การให้ใบความรู้ การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ การเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ การจัดบอร์ดความรู้โดยครูเป็นผู้จัด หรือแบ่งกลุ่มให้นักเรียนค้นคว้าแล้วนำความรู้นั้นมาจัดบอร์ด ไปศึกษาดูงาน

2. มีทักษะในวิชาชีพ สามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การฝึกงานในโรงเรียน การไปฝึกงานในสถานประกอบการ

3. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ สามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การส่งเด็กไปฝึกงานในสถานประกอบการ การดูงานไปชุมชน การฝึกปฏิบัติในโรงเรียน

4. ได้เห็นช่องทางและวงการอาชีพ สามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ไปดูงานในสถานประกอบการ การเชิญผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ มาแลกเปลี่ยนกับนักเรียน ให้นักเรียนไปฝึกขายในตลาด

5. คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ สามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การสำรวจชุมชนแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ การทำโครงการผลิตชิ้นงานการอภิปราย

6. เกิดลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความขยัน ความอดทน การทำงานเป็นทีม สามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การให้นักเรียนไปฝึกงานในโรงเรียนหรือในชุมชน การมอบหมายการทำโครงการผลิตชิ้นงาน

7. ความสามารถในการจัดการ สามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การมอบหมายการทำโครงการผลิตชิ้นงาน การสัมผัสกับวงการอาชีพต่างๆ

8. มีรายได้ระหว่างเรียน ได้จากการผลิตงานต่างๆ ออกมาจนสามารถจำหน่ายได้ สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้นควรจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนหรือจุดมุ่งหมายของรายวิชา

2. กิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับวัย สติปัญญา ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
3. กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีลักษณะเป็นขั้นตอนต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีความหลากหลายเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ
5. กิจกรรมการเรียนการสอนควรเปิดกว้างและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนเสมอภาคกัน
6. กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีการจัดแบ่งระยะเวลาที่เหมาะสม
7. กิจกรรมการเรียนการสอนควรสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน
8. กิจกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้ควรเป็นกิจกรรมอันก่อให้เกิดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

4.3 ด้านผู้สอน

ถาวร สารวิทย์ (ม.ป.ป. : 89-90) ได้อธิบายว่า บทบาทของครูผู้สอนที่สำคัญและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นจะต้องปรับปรุงบุคลิกภาพ เสริมสร้างความรู้และประสบการณ์อยู่เสมอ รวมทั้งมีเทคนิคการสอนที่จูงใจให้นักเรียนเกิดความต้องการและสนใจที่จะเรียนรู้ ฉะนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์การเป็นครูผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูผู้สอนควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีบุคลิกภาพส่วนตัวที่ดี โดยทั่วไปนักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีก็ต่อเมื่อมีความพอใจครูผู้สอน ฉะนั้นครูควรมีบุคลิกภาพของการเป็นครู หรืออาจจะเรียกได้ว่ามีวิญญาณของความเป็นครู เช่น แต่งกายเหมาะสม มีความสุภาพอ่อนโยน มีความเมตตากรุณา มีขันติ มีความกระตือรือร้น มีลักษณะเป็นผู้นำ มีอารมณ์ขัน มีศรัทธาและความภูมิใจในความเป็นครู นอกจากนั้นครูที่สอนวิชาชีพธุรกิจ ควรมีบุคลิกลักษณะเป็นนักธุรกิจประกอบกันหรืออาจจะต้องมี "วิญญาณของความเป็นนักธุรกิจ" ด้วย เช่น ความคล่องแคล่วว่องไว มีทัศนะที่กว้างไกล มีการบริหารเวลาและวางแผนอย่างเหมาะสม มีความเที่ยงธรรม มีจรรยาวิชาชีพและคุณธรรม มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร มีความพยายามไม่ท้อถอย เป็นต้น ฉะนั้นครูผู้สอนวิชาชีพธุรกิจ จึงจำเป็นจะต้องมีความภูมิใจและก่อให้เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้

2. มีความรู้ทั่วไปอย่างกว้างขวาง ผู้ที่เป็นครุนั้นมิใช่มีความรู้แต่เพียงในตำรา หรือทางวิชาการเท่านั้น แต่จำเป็นที่จะต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางในหลายๆ ด้าน เช่น ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ สังคม วิทยาศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมการลงทุน และอื่นๆ ที่เป็นองค์ประกอบของวิชาชีพ

3. มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน ควรจะต้องทำความเข้าใจและแสวงหาความรู้ในรายละเอียดวิชาที่อยู่ในหลักสูตรรายวิชานั้น เพื่อจะได้นำมาวางแผนการสอน โดยเรียงลำดับความยากง่าย ความต่อเนื่องของรายละเอียดเนื้อหา

4. มีความสามารถในการสอน การสอนของครูธุรกิจนั้นขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีสอน ซึ่งเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ครูทุกคนควรจะต้องฝึกฝนและปฏิบัติให้เกิดความชำนาญและทักษะ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

พุทธชาด ราชปรีชา (2524 : 221) ได้สรุปคุณสมบัติของผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้มีความเมตตา
2. เป็นผู้เข้าใจคนอื่นได้ง่าย
3. เป็นผู้มีความมิตรอยู่เสมอ
4. เป็นผู้ที่ยืดหยุ่นได้และยอมรับกับการเปลี่ยนแปลง
5. เป็นผู้ที่รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
6. เป็นผู้รู้จักวางแผนการสอนและเตรียมกิจกรรมต่างๆ อย่างมีระบบ
7. เป็นผู้สามารถเปลี่ยนแปลงการสอนจากสอนเด็กมาเป็นผู้ใหญ่
8. ปฏิบัติต่อผู้เรียนในฐานะที่เขาเป็นผู้ใหญ่
9. พยายามทำให้ประสบการณ์ของผู้เรียนมีประโยชน์และมีความหมายต่อชีวิต

ประจำวันของผู้เรียน

10. รู้จักเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนรู้
11. เป็นคนมีอารมณ์ขัน
12. รู้จักสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เป็นกันเอง

สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน (2526 : 233-234) ได้กล่าวถึงลักษณะและหน้าที่ของครูสอนผู้ใหญ่จะพึงมีไว้ดังนี้

1. ผู้สอนผู้ใหญ่จะต้องมีความเข้าใจในการตัดสินใจเลือกอุปกรณ์ที่เหมาะสม และให้ประโยชน์มากที่สุด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละอย่าง
2. รู้จักคิดหาวิธีจะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งครูอาจทำหน้าที่เป็นผู้แนะแนวที่ดีที่สุดในช่วงนี้

3. ทำหน้าที่เป็นแหล่งวิทยาการและเป็นผู้จัดหาแนะนำแหล่งข้อมูลความรู้
4. เป็นผู้ช่วยและอำนวยความสะดวกที่ดี

เชียรศรี วิวิธสิริ (2527 : 168-169) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของครูสอนผู้ใหญ่ได้ดังนี้

1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
2. มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม
3. มีความแม่นยำในหลักสูตร และเนื้อหาวิชา
4. มีความสนใจที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ อยู่ตลอดเวลา ทันโลกทันเหตุการณ์
5. มีทักษะความชำนาญในวิธีการ และเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ
6. มีอารมณ์ขัน ไม่เครียด

7. มีกลวิธีหลายๆ วิธีในการสอน ใช้อุปกรณ์การสอนหรือสิ่งต่างๆ ช่วย
8. มีความสามารถในการสร้างและรักษาบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
9. สามารถดึงประสบการณ์ของผู้เรียนออกมาใช้ประโยชน์ได้
10. เป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง มีความรักความเสียสละ และมีอุดมการณ์ใน

การทำงาน

11. ยอมรับและเข้าใจในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างมีทั้งส่วนดีและส่วนเสีย

12. มีความเข้าใจตนเอง ทราบข้อจำกัดของตนทั้งเด่นและด้อย รู้ว่าจุดเด่นบางอย่างอาจเป็นจุดด้อยในทางสถานการณ์

13. มองโลกในแง่ดี มีความจริงใจ และปรารถนาดีต่อผู้อื่นเสมอ

14. เข้าใจความต้องการและปัญหาพื้นฐานของผู้เรียน สามารถมองเห็นปัญหาและแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาเหล่านั้น ไปได้

15. มีความสำนึกว่าตนมิใช่ผู้สอน แต่เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้

16. ปฏิบัติตนเป็นเพื่อนร่วมเรียนหรือในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่ม

วิรุพห์ นิลโมจน์ (2530 : 41) มีความเห็นว่าคุณสมบัติที่จำเป็นในการเป็นครูสอนผู้ใหญ่ คือ

1. มีความรู้ในวิชาที่สอน และวิชาที่เกี่ยวข้อง

2. มีความสามารถในการใช้เทคนิคการสอน

3. สามารถให้คำปรึกษาแนะแนวสำหรับผู้ใหญ่

4. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา

5. มีความรู้ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผลการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร

6. เป็นผู้ที่มีบุคลิกดี มีมนุษยสัมพันธ์และเคารพในเหตุผล

7. มีความรับผิดชอบต่องาน ต่อตนเอง ต่อผู้เรียนและชุมชน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 78) กล่าวว่า เมื่อจะทำการสอนในระดับใดก็ตามสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับผู้สอนจะต้องมีคือ พื้นฐานทางความรู้ด้านวิชาการดีมีความสามารถเชี่ยวชาญในวิชาชีพที่จะทำการสอน และมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการและกลวิธีการสอน พื้นฐานทางด้านส่วนตัวผู้สอนในด้านอื่นๆ เช่น เพศ อายุ วุฒิประสบการณ์ในการทำงาน และสถานภาพทางสังคมของผู้สอนในปัจจุบันเป็นอย่างไร ทรรศนะต่อการสอนได้แก่ความรักในตัวผู้เรียน รักวิชาที่จะสอน และรวมถึงรักการสอน ซึ่งจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงคุณภาพของการสอน สิ่งที่จะช่วยเสริมการสอนประการสุดท้าย ได้แก่ประสบการณ์ทางการสอน ซึ่งผู้สอนเคยได้ปฏิบัติการสอนในระดับใดบ้าง เพราะรูปแบบวิธีการสอนมีความแตกต่างกัน เกี่ยวกับโอกาสและระดับของการสอนที่ได้ปฏิบัติมา เช่น ในสถาบันการศึกษา ระดับโรงเรียน

ประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมประชุม ปฏิบัติการและการสัมมนาเป็นต้น

ทวีศิลป์ พรมสุวรรณ (2542 : 29-30) กล่าวว่า ครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ที่ดีในสังคมไทยในปัจจุบันควรมีลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ คือ

1. ด้านส่วนตัว คือบุคลิกภาพต่างๆ ได้แก่ การปรับตัว การวางตัว และการแต่งกาย ของครูเมื่อมองจุดนี้แล้วครูจะต้องเพียบพร้อมในเรื่องส่วนตัวไม่มีจุดด่างพร้อยมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

2. ด้านการเรียนการสอน ครูจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ค้นคว้าวิธี แนวทางการสอนให้เกิดผลสำเร็จมากที่สุด มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ทั้งการสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย มีการพัฒนางานอยู่เป็นประจำ

3. ด้านชุมชน ครูจะต้องปรับตัวให้เข้ากับชุมชนให้ได้ รู้จักช่วยเหลือชุมชนมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถเข้ากับชุมชนได้

4. ด้านมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ครูจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานรวมทั้งผู้บริหารด้วย

จากแนวความคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและคุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่ดีของผู้สอนสรุปได้ว่าครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ดีเพียงไร ขึ้นอยู่กับว่าผู้สอนได้แสดงบทบาทของผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพในทางตรงกันข้ามความบกพร่องในด้านบทบาทและคุณลักษณะบางประการของผู้สอนก็จะเป็นตัวสกัดกั้นการเรียนรู้ได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นผู้สอนควรมีบทบาทและคุณลักษณะโดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. มีบุคลิกภาพที่ดี เช่น การแต่งกาย ความสุภาพ ความเป็นผู้นำ กระตือรือร้น
2. มีความรู้ในวิชาที่สอน หรือวิชาชีพที่สอนรวมทั้งความรอบรู้เรื่องต่างๆ อย่างกว้างขวาง

3. มีความสามารถในการสอน หรือมีทักษะในการถ่ายทอด

4. เป็นผู้หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

5. มีความรับผิดชอบต่องานสอน และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน เพื่อนร่วมงาน รวมทั้งผู้บริหาร

7. มีความรู้สึกที่ดีกับการทำงาน

8. มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

9. มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล

10. มีการวางแผนการสอน และสอนอย่างเป็นระบบ

11. ยอมรับและให้เกียรติผู้เรียนและปฏิบัติกับผู้เรียนอย่างผู้ใหญ่

4.4 ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน มีนักการศึกษากล่าวว่า หากไม่มีผู้เรียนแล้วการเรียนการสอนก็จะไม่เกิด แต่การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการตามความมุ่งหมายของการศึกษานั้น จะต้องคำนึงถึงพื้นฐาน ความแตกต่างของผู้เรียน ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของนักการศึกษา ดังต่อไปนี้

รุจิรี ภูสาระ (2531 : 72-73) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ผู้สอน และผู้บริหารในระดับอุดมศึกษา จะต้องคำนึงถึงเกี่ยวกับตัวผู้เรียนที่อาจทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สัมพันธ์โดยตรงกับปัญหาการเรียนการสอน การขาดคุณลักษณะบางประการของผู้เรียนทำให้การเรียนการสอน ไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวคือ

1. ระดับสติปัญญาและความถนัดทางการเรียน สิ่งนี้คงปฏิเสธได้ยากว่าจะไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน ผู้มีสติปัญญาสูงย่อมจะมีปัญหาทางการเรียนน้อยกว่าผู้ที่สติปัญญาต่ำกว่า ซึ่งผู้สอนก็ต้องรู้จักจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของผู้เรียนด้วย
2. องค์ประกอบทางด้านสรีระร่างกายภายนอกซึ่ง ได้แก่ ประสาทสัมผัสของผู้เรียนที่จะสามารถรับรู้สิ่งที่ผู้สอนได้มากน้อยเพียงใด เช่น ผู้เรียนบางคนอาจมีสายตาสั้นผิดปกติ ความสามารถในการได้ยิน สุขภาพกาย และสุขภาพจิต ฯลฯ ถ้าการเรียนบางวิชาจำเป็นต้องอาศัยทักษะเหล่านี้ก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาในการสอนได้
3. บุคลิกภาพและอุปนิสัยส่วนตัว ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความมั่นใจในตนเอง ทศนคติต่ออาจารย์ผู้สอน ทศนคติต่อวิชาเรียน ทศนคติต่อสถาบันและวิชาชีพที่เรียน สิ่งเหล่านี้จะมีผลอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน ผู้เรียนบางคนไม่สามารถจะเลือกเรียนในสาขาวิชาชีพที่ตนรัก ระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยมีให้เลือกหลายลำดับ ทำให้ผู้สอบเข้ามหาวิทยาลัยบางคนที่สอบได้ในวิชาที่ตนไม่ได้ตั้งใจจะเรียนขาดความสนใจและเอาใจใส่ เพราะจิตใจมุ่งแต่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัยใหม่ในปีต่อไป
4. สภาพทางบ้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ล้วนแต่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดปัญหาทางการเรียนการสอน แม้ผู้สอนจะทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด แต่ถ้าผู้เรียนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับสภาพปัญหาในครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจของพ่อแม่ ผู้ปกครองอาจทำให้ผู้เรียนต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งหารายได้มาช่วยเหลือการศึกษาของตนเองด้วย

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 78) กล่าวว่า ข้อมูลส่วนตัวและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนจะต้องศึกษาอย่างละเอียด ข้อมูลนี้จะเป็นส่วนกำหนดในการจัดระบบ

การสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการ ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร ข้อมูลผู้เรียนนั้น อาจจะใช้ศึกษาข้อมูลด้านต่างๆ ได้ดังนี้เช่น

1. ความสามารถในการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจ และตระหนักถึง พื้นฐานความรู้เดิม ความคาดหวังต่อสิ่งที่เรียน รวมทั้งสภาวะความเป็นอยู่ในครอบครัวของผู้เรียน
2. วิธีการแสวงหาความรู้ คือความพยายามที่จะเรียนรู้และหาข้อมูลต่างๆ เพื่อสรุป เป็นแนวคิดและหลักการที่จะนำไปใช้ในชีวิตจริง จะมีอิทธิพลและส่งผลต่อการเรียนรู้ เป็นอย่างมากกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน
3. การสร้างความเข้าใจ ซึ่งผู้สอนจะต้องพยายามที่จะเข้าใจถึงเหตุผลและผลของการกระทำต่างๆ ของผู้เรียน การทำความเข้าใจกับผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่า หัวใจของการสอนคือผู้เรียน ถ้าไม่มีผู้เรียนการสอนก็จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ดังนั้นการทำความเข้าใจผู้เรียนจึงจะต้องศึกษาในทางกว้างและเจาะลึก
4. การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ผู้สอนจะต้องสร้างโอกาสเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และเปิดทางเลือกในกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ควรให้โอกาสผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพที่เขาอยู่ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้
5. การยอมรับผู้เรียนในสภาพที่เขาเป็นอยู่ ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลาว่า สิ่งที่คุณสอนยอมรับไม่ได้หรืออาจจะผลออกไปในขณะปฏิบัติการสอนนั้นคือ ผู้สอนคิดว่าผู้เรียนเหมือนกันหมด และมีความเท่าเทียมกัน ซึ่งในสภาพแห่งความเป็นจริงนั้น ผู้เรียนมีความแตกต่างกันมากในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความเชื่อ ค่านิยม แม้แต่เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ก็ไม่เท่ากัน

วัฒนาพร ระเบียบทุกข์ (2541 : 48-49) กล่าวว่า ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนซึ่งจะมีผลต่อการเรียนรู้ ที่ครูผู้สอนควรจะนำมาพิจารณาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย

1. ความสามารถทางสติปัญญา (Learning Abilities) ก่อนที่จะกำหนดจุดประสงค์ และเนื้อหาในการสอนครูควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้เรียนที่จะสอน โดยอาจศึกษาจากระเบียนสะสม หรือผลการเรียนที่ผ่านมา หรืออาจดูจากคะแนนสอบเฉลี่ยรายบุคคลหรือคะแนนมาตรฐานกลางของกลุ่ม ซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จในอดีตและชี้วัดถึงอนาคตของผู้เรียนได้ ความรู้ความสามารถของผู้เรียนและสิ่งที่ผู้เรียนคาดหวังจะเรียนรู้ในอนาคต คือ ข้อมูลสำคัญที่ครูผู้สอนต้องศึกษาโดยอาจใช้วิธีการประเมินทางอ้อมเพื่อการวางแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

2. วิธีการเรียน (Styles of Learning) ผู้เรียนแต่ละคนมีความต้องการในการเรียนที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีวิธีการเรียนในหลายๆ ลักษณะต่างกันไป เช่นเดียวกับครูก็มีวิธีการสอนที่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนบางคนมีลักษณะชอบแข่งขันมากกว่าผู้อื่น บางคนตอบสนองได้ดีต่อสิ่งที่เสนอข้อมูลตามลำดับขั้นตอน บางคนเรียนได้ดีด้วยวิธีการแก้ปัญหา บางคนชอบฟัง บางคนชอบอ่านหรือดูภาพยนตร์ บางคนชอบเรียนคนเดียวขณะที่บางคนเรียนได้ดีในกลุ่ม

เมื่อผู้เรียนชอบเรียนด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน เขาก็ต้องการเทคนิควิธีการสอนที่แตกต่างกันด้วย ยิ่งครูเข้าใจวิธีการเรียนของผู้เรียนมากเท่าใดก็ยังสามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการหลากหลายสนองความต้องการของผู้เรียนในห้องเรียนได้มากขึ้นเท่านั้น สิ่งหนึ่งที่ครูควรคำนึงอยู่เสมอคือ มีวิธีการเรียนที่หลากหลายในห้องเรียน หากครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและสอดคล้องกับความแตกต่างเหล่านั้นแล้ว จะมีผู้เรียนหลายคนที่จะถูกกีดกันออกไปจากระบบการเรียนการสอนของครู

3. ประสบการณ์เดิม (Background of Experience) เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็วขึ้น หากผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานดีก็จะเรียนได้เข้าใจรวดเร็ว เนื่องจากเห็นความสัมพันธ์ของความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

ประสบการณ์และความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนจึงเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับครูที่จะใช้ประกอบการคัดเลือกประสบการณ์ใหม่แก่ผู้เรียน ตามธรรมชาติของการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ที่จัดให้ผู้เรียนถือว่าเป็น "อุปสรรค" ที่จะให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หากประสบการณ์ใหม่มีความเหมือนหรือซ้ำประสบการณ์เดิม ผู้เรียนจะรับทราบได้โดยไม่ต้องใช้ความพยายามหรือใช้ความสามารถแต่อย่างใด ซึ่งกรณีนี้ถือว่าการเรียนรู้ไม่เกิดขึ้นเพราะผู้เรียนไม่ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือไม่ให้เกิดความรู้ใหม่แต่อย่างใด แต่หากครูผู้สอนนำความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับประสบการณ์เดิมมาสอน การเรียนรู้ก็ย่อมเกิดขึ้นด้วยความยากลำบาก เกิดความสับสนเพราะผู้เรียนไม่เห็นความสัมพันธ์ของความรู้ต่างๆ เหล่านั้น

จากการจัดประชุม เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอน กศ.บป. ของ สหวิทยาลัยทักษิณ (2534 : 1-11) ด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ปัญหาที่พบคือผู้เรียนมีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของวุฒิทางการศึกษาที่จบมา ทำให้ยากต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน และผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ และจากรายงานสรุปผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2538 : 21) สรุปว่านักศึกษา กศ.บป. โดยทั่วไปยังมีลักษณะและท่าทีต่อการเรียนไม่เหมาะสม เช่น เรียนเพื่อวุฒิโดยไม่ค่อยใส่ใจในการเรียนรู้อย่างจริงจัง ไม่สนใจใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาความรู้

4.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายและความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ชม ภูมิภาค (2523 : 5) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสื่อการสอนไว้ว่า เป็นพาหนะที่จะนำสารหรือความรู้ไปยังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เช่น ภาพยนตร์ เป็นสื่อการสอน เพราะเป็นตัวนำสารไปให้นักเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2524 : 64) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สื่อการสอน คือ วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการสอนประกอบวัสดุ หมายถึง สิ่งสิ้นเปลืองต่างๆ เช่น รูปภาพแผนที่ต่าง ๆ อุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่คงทนถาวร เช่น กระดานดำ โต๊ะ เก้าอี้ต่าง ๆ ส่วนวิธีการสอนประกอบก็หมายถึง วิธีการใช้วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ เหล่านี้และวิธีการสอนประกอบก็ยังหมายรวมไปถึงการทัศนศึกษาการทดลองต่างๆ ด้วย

ส่วน พงศ์ หรดาล (2532 : 195) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนว่า บทบาทต่อการเรียนการสอนของครูโดยสื่อการสอนสามารถช่วยครูในด้านต่างๆ ได้แก่

1. จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มากขึ้น
2. ช่วยให้ครูจัดเนื้อหาวิชาได้อย่างมีความหมาย
3. ช่วยครูในการแนะนำและควบคุมผู้เรียนให้มีพฤติกรรมในทางที่พึงปรารถนา
4. ช่วยครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ
5. ช่วยให้ครูสอนได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
6. ช่วยให้ครูสอนได้ง่ายเข้า
7. ช่วยให้ครูสอนได้รวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533 : 90) ได้สรุปประโยชน์ของการใช้สื่อการเรียนการสอนไว้ว่า

1. จูงใจให้ผู้เรียนมีความตั้งใจและสนใจเรียนมากขึ้น
2. ให้ประสบการณ์อย่างมีความหมายแก่ผู้เรียน
3. ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีและมีความประทับใจในสิ่งที่เรียน
4. อธิบายเนื้อหาและทักษะกระบวนการต่างๆ ได้อย่างชัดเจน
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น

กิตานันท์ มลิทอง (2536 : 83) ให้ความเห็นว่า สื่อการเรียนการสอนจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

1. เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น
2. สื่อจะช่วยกระตุ้น และสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสุขและไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน
3. การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกันและเกิดประสบการณ์ร่วมกัน

4. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น

พรศรี โรจน์เมธี (2540 : 19) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะและเจตคติจากผู้สอนให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งช่วยประหยัดเวลาและงบประมาณ สื่อการสอนที่ดีจะต้องมีลักษณะดึงดูดความสนใจผู้เรียนมีราคาไม่แพงจนเกินไป การเลือกใช้สื่อการสอนจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เหมาะสมกับวัย พื้นฐาน ประสบการณ์ และสภาพของผู้เรียน และสื่อการสอนช่วยครูได้แต่แทนครูไม่ได้

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนหมายถึง สิ่งต่างๆ ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ที่ผู้สอนนำมาใช้เป็นพาหนะในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เพราะสื่อสามารถดึงดูดความสนใจ ทำให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น และยังช่วยให้ผู้สอนสามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และสร้างเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและผู้เรียนในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการนำสื่อต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน ผู้สอนควรตระหนักถึงหลักเกณฑ์ของการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

อบรม สินภิบาล (2524 : 41) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกสื่อการสอนดังนี้

1. ต้องเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของเด็ก
2. ต้องตรงกับจุดมุ่งหมายของบทเรียนและจุดมุ่งหมายของครูที่สอนบทเรียนนั้นๆ
3. จะต้องถูกต้องและตรงกับความเป็นจริง
4. อยู่ในสภาพดีและใช้การได้ดี
5. ต้องตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
6. ควรเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่พอจะหาได้ในรายย่อย ไม่แพงจนเกินไป
7. ในบทเรียนหนึ่ง ๆ ไม่ควรใช้สื่อการเรียนการสอนมากเกินไปควรใช้แต่เพียงเท่าที่จำเป็น

จำเป็น

สำหรับสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัตินั้น

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 99) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการใช้ คือ

1. เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ จะต้องมีความพอเหมาะกับจำนวนของผู้เรียน
2. เครื่องมือเครื่องใช้ควรอยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้
3. เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ควรจะใช้ได้อย่างไม่จำกัดเวลา
4. เครื่องมือเครื่องใช้ควรเป็นของที่สร้างขึ้นเอง

พงศ์ หรดาล (2531 : 197-198) กล่าวถึงลักษณะของสื่อการเรียนการสอนที่ดีไว้ดังต่อไปนี้

1. ความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน
2. ความเหมาะสมกับรูปแบบของการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 สอนเป็นกลุ่มใหญ่พร้อมกัน สื่อที่ใช้จะต้องมีขนาดใหญ่พอที่ผู้เรียนจะสามารถมองเห็นได้พร้อม ๆ กัน ในขณะที่ครูใช้เพื่อประกอบการอธิบาย

2.2 การสอนกลุ่มย่อย เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มอาจเหมือนกันหรือเรื่องราวต่อเนื่องกันโดยใช้การหมุนเวียนเพื่อการเรียนรู้ก็ได้ สื่อที่ใช้กับกิจกรรมการเรียนรู้ลักษณะนี้จึงไม่ต้องการในเรื่องขนาดใหญ่ๆ แต่ควรมีหลายชุด

2.3 การสอนรายบุคคล ผู้เรียนจะเรียนรู้จากเนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดให้เป็นรายบุคคล สื่อที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในลักษณะนี้ จะต้องชัดเจนพอที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและเป็นสื่อขนาดเล็กได้

3. ความเหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ วัย ความสามารถพื้นฐาน ประสบการณ์และความสนใจ ตัวแปรเหล่านี้ล้วนมีผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่จะเกิดขึ้นจากสื่อทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ดีในการสอนนักเรียนกลุ่มใหญ่ๆ ย่อมเป็นการยากที่จะจัดสื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนทุกคนได้ ในทางปฏิบัติจึงใช้กลุ่มผู้เรียนเกณฑ์กลางๆ สำหรับพิจารณาจัดสื่อ

4. ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของการใช้สื่อ สื่อการสอนมีความสัมพันธ์กับวัสดุอุปกรณ์พื้นบ้านและสภาพแวดล้อมของการใช้สื่อนั้น นอกจากจะไม่เป็นปัญหาต่อการผลิตและการใช้แล้ว ยังทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่แท้จริงอีกด้วย

กิดานันท์ มลิทอง (2531 : 33) ได้เสนอหลักการใช้สื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน
2. เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่จะให้ผลต่อการเรียนการสอนมากที่สุด ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชานั้นได้ดีเป็นลำดับขั้นตอน
3. เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
4. สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ มีวิธีใช้ไม่ซับซ้อนยุ่งยากจนเกินไป
5. ต้องเป็นสื่อที่มีคุณภาพ เทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนและเป็นจริง
6. มีราคาไม่แพงจนเกินไป หรือถ้าจะผลิตเองควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

ธำรง บัวศรี (2531 : 207-210) ได้สรุปหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการสอนไว้ดังนี้

1. ต้องตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน โดยพิจารณาเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน บางครั้งอาจจะใช้สื่อที่เป็นของจริงมาเปรียบเทียบดู บางกรณีอาจไม่จำเป็นต้องใช้ของจริงก็ได้

2. ต้องเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานประสบการณ์ของผู้เรียน เช่น ถ้าผู้เรียนอยู่ในวัยเด็กใช้ชั้นประถมศึกษา ควรใช้สื่อที่เป็นของจริง มองเห็นได้ชัดเจนเข้าใจง่าย ไม่ต้องตีความ และไม่ต้องใช้หลักทฤษฎีมาประยุกต์เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

3. ต้องเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนที่เป็นหญิง ชาย เด็ก ผู้ใหญ่ ฉลาดมาก ฉลาดน้อย ชอบอิสระ ชอบเก็บตัว และอื่นๆ ย่อมมีความพึงพอใจในสื่อการสอนที่ต่างกัน ดังนั้นผู้สอนควรศึกษาเกี่ยวกับตัวผู้เรียนและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน

4. ต้องเหมาะสมทั้งในด้านค่าใช้จ่ายและการปฏิบัติ และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย ต้องหาได้ง่าย หรือมีอยู่ในท้องถิ่นนั้น

ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ (2542 : 32) หลักสำคัญในการเลือกสื่อการสอนนั้น ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและการเสนอเนื้อหา
2. เหมาะสมกับชั้นและวัยของเด็ก
3. เร้าและดึงดูดความสนใจของเด็ก
4. ราคาถูก
5. คุ่มค่า ทั้งด้านเวลา และราคา

สรุปได้ว่าการเลือกสื่อที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพควรมีหลักที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. เหมาะกับเนื้อหาวิชา จุดมุ่งหมายการเรียนรู้และรูปแบบการสอน
2. เหมาะกับอายุ สติปัญญา และประสบการณ์ของผู้เรียน
3. สามารถแก้ไขปัญหาในการเรียนได้
4. สามารถเสริมความคิด กระตุ้นการมีส่วนร่วมในการเรียน
5. ต้องอยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน
6. มีความทันสมัย
7. สะดวกในการใช้ จัดหาได้ง่าย ราคาไม่แพง
8. มีคุณภาพ คุ่มค่าในการนำมาใช้
9. มีจำนวนเพียงพอต่อผู้เรียน
10. สื่อที่ใช้สำหรับการฝึกปฏิบัติจะต้องเปิดให้ใช้ได้โดยไม่จำกัดเวลา

4.6 ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลการเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน ดังที่นักการศึกษาได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

อุทุมพร ทองอุไทย (2520 : 29) กล่าวว่า การวัดมักจะหมายถึงกระบวนการที่ตัวเลข หรือสัญลักษณ์ จะถูกนำมาเกี่ยวข้องกับลักษณะของวัตถุหรือสิ่งที่จะวัด ต้องมีคุณสมบัติ คือ

1. ต้องมีกลุ่มของวัตถุ หรือคน
2. มีคุณสมบัติของลักษณะที่จะวัด
3. มีการกระทำโดยการให้ตัวเลข
4. ต้องพิจารณาถึงธรรมชาติตลอดจนนำตัวเลขหรือสัญลักษณ์เหล่านี้ไปใช้

อิทธิพร ศรียมก (2523 : 222) ให้ความหมายของการวัดผลการศึกษาว่า เป็นกระบวนการในการกำหนด จำนวน ตัวเลข ประมาณ อันดับข้อมูล และลักษณะให้กับวัตถุสิ่งของและบุคคลตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ ซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือในการวัดและสิ่งที่จะวัด คือคุณสมบัติ หรือลักษณะของสิ่งนั้นๆ

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 199-200) ที่กล่าวว่า การวัดผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรม คือ จะแสดงผลการวัดออกมาเป็นตัวเลข ส่วนการประเมินผลเป็นการกำหนดค่าหรือราคาจากคะแนนที่ได้จากการวัดผลนั้น

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 116) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลว่าการวัดผล (Measurement) คือ การกำหนดหน่วยให้แก่ปริมาณที่มีอยู่โดยใช้เครื่องมือวัดการประเมินผล (Evaluation) คือ การนำผลที่วัดได้มาหาคุณค่า

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 3) กล่าวว่า การวัดผลเป็นกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายเพียงใด ในการตรวจสอบผลการเรียนการสอนว่าผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่างๆ ตามที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2526 : 26) กล่าวว่า การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง กระบวนการของรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดทำรายงานสรุป เพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรมการฝึกหัดครู (2530 : 141) กล่าวว่า การวัดผลเป็นการใช้วิธีการ หรือเครื่องมือต่างๆ เช่นการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบไปทำการวัดผู้เรียน เพื่อให้ทราบความรู้ ความสามารถ และการพัฒนาของผู้เรียน

กึ่งแก้ว เอี้ยวแจลัม (2542 : 33) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญของการจัดการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา และทำให้สามารถติดตามผลการปฏิบัติว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้นหลักสูตร การสอน การวัดผล จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนการสอน และมีความเกี่ยวข้องกันโดยตลอด นอกจากนั้นการวัดผลการศึกษาจะช่วยชี้ให้ข้อ

บกพร่องหรือปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนการสอนก่อให้เกิดการแก้ไขเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การเรียนการสอนได้ผลเต็มที่

สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการ ซึ่งต้องทำควบคู่กันเพื่อวัดและตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนจนกระทั่งถึงผลขั้นสุดท้ายของการเรียน ซึ่งสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการหรือเครื่องมือต่าง ๆ

ในส่วนของความมุ่งหมาย และหลักเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนนั้น มีนักการศึกษาได้ให้แนวความคิดไว้หลายท่าน ดังนี้

พิตร ทองชั้น (2524 : 4 - 6) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการวัดผลอย่างกว้าง ๆ ว่ามีความสำคัญอยู่ 3 ประการคือ

1. เพื่อทราบว่าคุณเรียนได้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา การวัดทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีความรู้มากน้อยเพียงไร เพื่อจะได้นำผลการวัดนั้นไปใช้ประโยชน์ทางด้านอื่นๆ เช่น เพื่อการแนะแนว เพื่อเปรียบเทียบหรือเพื่อการบันทึกความเจริญงอกงามของผู้เรียน
2. เพื่อการแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายข้อนี้สำคัญมากเพราะถือว่าการวัดผลเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน จะต้องมีการทำควบคู่กันอยู่เสมอ
3. เพื่อการประเมินผล การวัดผลจะต้องมีการประเมินทุกครั้ง เพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียนมีผลการเรียนเป็นที่พอใจของผู้ตอบหรือตรงเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

วิชัย แหวนเพชร (2530 : 33) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลการเรียนสรุปได้ว่า

1. เพื่อวัดความเจริญงอกงามของผู้เรียน สำหรับปรับปรุงหรือส่งเสริม
2. เพื่อสำรวจความสนใจและความถนัด อันเป็นประโยชน์ต่อการแนะแนว
3. เพื่อค้นหาข้อบกพร่องและรีบแก้ไข
4. เพื่อต้องการรายงานผลการเรียน และตัดสินใจเลื่อนชั้น

วิชัย แหวนเพชร (2530 : 332) ให้ข้อคิดเกี่ยวกับหลักการประเมินผลการเรียนว่า เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสอน เพราะเมื่อสอนผ่านไปแล้ว หากไม่ได้ทดสอบประเมินผลออกมา ครูย่อมไม่ทราบว่าผู้เรียนก้าวหน้าขนาดใด หรือมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปอย่างไร การประเมินผลการเรียน จึงมีหลักยึดเพื่อเป็นแนวปฏิบัติดังนี้

1. การวัดผลประเมินผลการเรียน ต้องประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาที่เรียน
2. การประเมินผลเป็นกระบวนการต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน
3. พยายามใช้เทคนิคหลายๆ แบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากหลายๆ ทาง
4. การประเมินผลต้องกำหนดความมุ่งหมายของการประเมินไว้ให้ชัดเจน

สรุปได้ว่าการวัดผลประเมินผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีลักษณะที่สำคัญ คือ จะต้องมีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียน โดยจะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและวิธีการวัด รวมถึงเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจนให้ผู้สอน ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ ในการวัดผลประเมินผลจะต้องทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและแจ้งผลให้แก่ผู้เรียนทราบเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข โดยการวัดนั้นจะต้องตรงตามเนื้อหา และใช้วิธีการวัดที่เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา ซึ่งหมายถึงอาจจะต้องใช้วิธีการหลายๆ วิธี ร่วมกัน และสิ่งที่สำคัญการวัดและประเมินผลต้องมีความยุติธรรม และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ในกรณีที่มีผู้เรียนเป็นจำนวนมาก และหรือใช้ผู้สอนหลายคนในวิชาเดียวกัน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน

อาชัญญา สิริยานนท์ (2527 : 74-78) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ผู้ใหญ่สายอาชีพ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนในด้านตัวครูผู้สอน ตัวนักศึกษา เนื้อหาและหลักสูตร สื่อการสอน และการวัดและประเมินผล กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย นักศึกษา 643 คน ครูผู้สอน 58 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน 28 คน ศึกษาในเทศก์ 15 คน และเจ้าหน้าที่กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตามสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในทุกสาขาอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน โดยนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในทุกสาขามีความเห็นตามสภาพที่เป็นจริงในด้านตัวครู ด้านตัวนักศึกษาและด้านเนื้อหา และหลักสูตรอยู่ในระดับที่พอใจ ส่วนด้านสื่อการสอนและการประเมินผลยังมีข้อบกพร่อง และควรปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ ตามสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมีความเห็นตามสภาพที่เป็นจริงในด้านตัวครู ด้านตัวนักศึกษา ด้านเนื้อหาและหลักสูตรในระดับที่พอใจ ส่วนในด้านสื่อการสอนและการประเมินผล มีบางเรื่องที่ยังมีข้อบกพร่องและควรปรับปรุง

3. เกี่ยวกับผู้เรียนและการจัดชั้นเรียน ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ควรให้มีการยืดหยุ่นเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์อายุขั้นต่ำของผู้เรียนควรให้มีเกณฑ์มาตรฐานในการจัดสรรเครื่องมืออุปกรณ์ และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามาเรียน หรือจบสิ้นการเรียนได้ตามความต้องการ

4. เกี่ยวกับหลักสูตร และเนื้อหาวิชา ควรเน้นการปฏิบัติ ควรยึดหลักให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น หลักสูตรควรยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสภาพความต้องการ ควรเปลี่ยนแปลงเนื้อหาหลักสูตรอยู่เสมอ ควรเน้นให้ผู้เรียนได้มองเห็นช่องทางในการสร้างงานอาชีพ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรเน้นการนำไปใช้เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ และควรแยกเนื้อหาหลักสูตรออกเป็นรายวิชา

5. เกี่ยวกับสื่อการเรียน ควรปรับปรุงสื่อการเรียนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ ควรจัดให้มีแบบเรียนครบตามที่กำหนดและควรจัดบริการสื่อเสริม

6. เกี่ยวกับการประเมินผล ความประเมินความสนใจ ความตั้งใจ และผลงานของผู้เรียนเป็นสำคัญ

จำเนียร จันทร์งาม (2536 : 154) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ในเรือนจำและทัณฑสถานใน 5 ด้านคือ ด้านตัวครู ผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการสอน ด้านเนื้อหาและหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผล และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อสภาพปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ในเรือนจำและทัณฑสถานทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตามตัวแปร คือ อายุ วุฒิ การศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านการสอน การเข้ารับการอบรมการสอนผู้ใหญ่และวิชาชีพที่สอน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ในเรือนจำและทัณฑสถานในด้านผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นอยู่ในระดับน้อย ครูผู้สอนที่มีอายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านการสอน และการเข้ารับการอบรมการสอนผู้ใหญ่และวิชาชีพที่สอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ในเรือนจำและทัณฑสถานไม่แตกต่างกัน

ยุทพงษ์ ไกยวรรณ (2536 : 126-144) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาโครงการงาน เฉพาะงานช่างในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น โดยศึกษาจากหัวหน้าหมวดวิชา ครูผู้สอนวิชาโครงการงาน และนักเรียนพบว่า

1. หัวหน้าหมวด ครูผู้สอนวิชาโครงการงาน และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดและบริหารโรงฝึกงาน ด้านการวางแผนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านบทบาทของครูในการสอนวิชาโครงการงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. หัวหน้าหมวด ครูผู้สอนวิชาโครงการ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการวางแผนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการจัดและบริหารโรงฝึกงาน และด้านบทบาทของครูในการสอนวิชาโครงการมีความเห็นไม่แตกต่างกัน

ดำรง อัมทับ (2536 : 72-74) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการเรียนการสอน วิชาการงานและอาชีพตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ปัญหาการเรียนการสอนการงานและอาชีพ

1. ด้านปัจจัยการเรียนการสอนมีปัญหามากที่สุด ได้แก่ขาดเอกสารตำรา คู่มือต่าง ๆ วัสดุฝึก อุปกรณ์และเครื่องมือไม่เพียงพอ

2. ด้านกระบวนการเรียนการสอน มีปัญหามากที่สุดได้แก่ นักเรียนเลือกเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งมีจำนวนมาก หรือน้อยเกินไป

3. ด้านผลการเรียนการสอน การมีทักษะวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การมีอุปนิสัยรักการทำงาน และการมีเจตคติต่อวิชาชีพของนักเรียนมีปัญหาในระดับค่อนข้างน้อย

แพรวพรรณ บุญญฤทธิ์มนตรี (2539 : 87 -90) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานสอนวิชาชีพระยะสั้นของอาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่าง ในกรุงเทพมหานคร พบว่า อาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่าง ในกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ประเภทวิชาที่สอน และสถานที่ทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานสอนวิชาชีพระยะสั้น โดยรวม และรายด้านคือด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านการประเมินผล และด้านสื่อการสอนแตกต่างกัน

สมศักดิ์ สรสินธุ์ (2540 : 119) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาของอาจารย์เกี่ยวกับการเรียนการสอน โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ตามหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยทวารวดีในด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล พบว่าปัญหาของอาจารย์ผู้สอนโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป (2ปี หลังอนุปริญญา) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการใช้สื่อการสอนมีปัญหามากที่สุด รองลงมาคือด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ผลการเปรียบเทียบปัญหาของอาจารย์ผู้สอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของปัญหาในด้านต่าง ๆ เมื่อจำแนกตามประเภทของวุฒิการศึกษาประเภทของผู้สอน และประสบการณ์การสอน

พรศรี โรจน์เมธี (2540 : 68-70) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอน วิชาบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่าปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในด้านการเตรียมการสอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านผู้เรียน โดยรวมแล้วมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าปัญหาด้านสื่อการสอนเป็นปัญหาระดับมาก รองลงมาที่เป็นปัญหาระดับน้อยคือด้านเนื้อหาวิชา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการเตรียมการสอน ด้านวิธีสอน และด้านผู้เรียน และผลการเปรียบเทียบปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนจำแนกตามเพศ วุฒิกการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และภาระงานสอน พบว่า อาจารย์ผู้สอนที่มีเพศ วุฒิกการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และภาระงานสอนแตกต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

พิสมัย บัวอุไร (2542 : 77-80) ได้ทำการวิจัย เรื่องปัญหาการเรียนของนักศึกษาในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป โปรแกรมการจัดการทั่วไประดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกพบว่า

1. นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน และมีตำแหน่งงานต่างกัน มีปัญหาการเรียนทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักศึกษาที่ปฏิบัติงานในสังกัดของหน่วยงานต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่ปฏิบัติงานสังกัดหน่วยงานราชการ มีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาที่ปฏิบัติงานในสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในรุ่นต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาในรุ่นที่ 12 มีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาที่ศึกษาในรุ่น 13 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาปัญหาการเรียนด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน และด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่ศึกษาในรุ่นที่ 12 มีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาที่ศึกษาในรุ่น 13 ส่วนด้านหลักสูตร ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่ศึกษาในรุ่นที่ 12 มีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาที่ศึกษาในรุ่น 13 เช่นเดียวกัน

4. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในศูนย์การศึกษาต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านหลักสูตร ด้านสื่อ

การเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในศูนย์บูรรมย์ มีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในศูนย์ ร้อยเอ็ดส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ควรเน้นหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน ทันสมัย และเป็นหลักสูตรที่ให้ความรู้แก่ผู้เรียนมากที่สุด ควรมีสื่อการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนใหม่ๆ มากกว่าใช้วิธีการบรรยายเพียงอย่างเดียว ควรมอบหมายงานให้ผู้เรียนรับผิดชอบน้อยลง เนื่องจากผู้เรียนมีภาระงานมาก การวัดผลและประเมินผลการเรียนควรมีมาตรฐาน และมีความยุติธรรมกับนักศึกษาทุกคน ควรเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอกับความต้องการใช้งานของผู้เรียน และผู้สอน

กึ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม (2542 : 82-83) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการจัดการเรียน การสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรมุข มหาเมฆ ใน ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียน การสอน และด้านการวัดและประเมินผล พบว่า

1. นักศึกษามีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยรวมทุกด้านและในแต่ละ ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ การเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านครูผู้สอนที่นักศึกษามีความเห็นอยู่ในระดับมาก

2. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่านักศึกษาสาขา วิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนในด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัด และประเมินผล แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) และนักศึกษาสาขาวิชา การจัดการ (การจัดการทั่วไป)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 20 คน และนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาเพื่อบุคลากรประจำการ รุ่นที่ 27 และ 28 โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญญา) ที่เรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในปีการศึกษา 2543 ของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 259 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 279 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่าตามแบบวิธีของลิเกิร์ต ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์ผู้สอน 1 ชุด และสำหรับนักศึกษา 1 ชุด ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพของอาจารย์ผู้สอนฉบับหนึ่ง และนักศึกษาอีกฉบับหนึ่ง โดยสอบถามปัญหาการจัดการเรียนการสอนรวม 6 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

5 คะแนน	เป็นปัญหา	มากที่สุด
4 คะแนน	เป็นปัญหา	มาก
3 คะแนน	เป็นปัญหา	ปานกลาง
2 คะแนน	เป็นปัญหา	น้อย
1 คะแนน	เป็นปัญหา	น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านต่าง ๆ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในเรื่องการสร้างแบบสอบถาม
3. สัมภาษณ์เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบสำรวจเบื้องต้นประกอบการสัมภาษณ์นักศึกษา
4. นำผลการศึกษาจากข้อ 1 , 2 และ 3 มาสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมาย
5. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง และเสนอแนะเพิ่มเติม
6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการเรียนการสอนในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 4 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารมณีสานานุกู ดร. ชานูชัย ยมดิษฐ์ ดร. กองกาญจน์ วิเศษสุข และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถพล อุตายพันธ์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ และนำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำมาปรึกษากับคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อปรับปรุง และนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้
7. นำแบบสอบถามฉบับที่ปรับปรุงแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำไปเก็บข้อมูลกับนักศึกษาของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำผลไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ และนักศึกษา ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2543 ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2544 ซึ่งนักศึกษาได้เรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพเสร็จสิ้นแล้ว โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ เสนออธิการบดีสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา
2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือกับอาจารย์ผู้สอน 20 คน และนักศึกษา 259 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กรอกข้อมูลตามแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนโดยครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 279 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของระดับปัญหา โดยใช้คุณสมบัติความต่อเนื่องของคะแนนไว้ในแนวเทียบผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยซึ่งพิจารณาตามเกณฑ์การประเมิน โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	มีปัญหาในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป (F-test) และกรณีที่พบความแตกต่าง ใช้การทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟส์

4. วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์และนักศึกษา โดยวิเคราะห์เนื้อหาของคำตอบแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปของความถี่เรียงลำดับตามค่าคะแนนความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach จากสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{S_i^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n แทน จำนวนของแบบสอบถาม

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_i^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป
(One-Way Analysis of Variance)

$$F = \frac{MSb}{MSw}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงของ F

MSb แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MSw แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.2 เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วตรวจสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีเชฟเฟส์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นขั้นตอนต่าง ๆ 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	=	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	=	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F - distribution
df	=	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	=	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	=	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Mean Squares)
*	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบายโดยเรียงลำดับหัวข้อเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว และวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามความคิดเห็นของอาจารย์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว และวิเคราะห์ปัญหาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามความคิดเห็นของนักศึกษา

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความ คิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียน การสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จากแบบสอบ ถามปลายเปิด โดยใช้วิธีการนำเสนอในรูปค่าความถี่ และค่าร้อยละประกอบความเรียง

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว และวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียน การสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตาม ความคิดเห็นของอาจารย์

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว และวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยแบ่ง ออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยรวม และรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง

ตาราง 3 จำนวน และค่าร้อยละของอาจารย์จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ ในการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป

ข้อมูล	ค่าความถี่	ค่าร้อยละ
1. เพศ		
1.1 เพศชาย	6	30
1.2 เพศหญิง	14	70
2. วุฒิการศึกษา		
2.1ปริญญาตรี	2	10
2.2ปริญญาโท	16	80
2.3ปริญญาเอก	2	10
3. ประสบการณ์ในการสอน		
3.1 1 - 3 ปี	3	15
3.2 3 - 5 ปี	6	30
3.3 มากกว่า 5 ปี	11	55
รวม	20	100

จากตาราง แสดงว่าในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 20 คน เป็นเพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30 เป็นเพศหญิง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ปริญญาโท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และมีประสบการณ์ในการสอนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 1 – 3 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 3 – 5 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และมากกว่า 5 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของอาจารย์ โดยรวม และรายด้าน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านเนื้อหาวิชา	2.78	0.30	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.88	0.18	ปานกลาง
ด้านผู้สอน	3.05	0.21	ปานกลาง
ด้านผู้เรียน	3.23	0.39	ปานกลาง
ด้านสื่อการเรียนการสอน	2.44	0.25	น้อย
ด้านการวัดและประเมินผล	3.45	0.29	ปานกลาง
รวม	2.97	0.11	ปานกลาง

จากตาราง แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.97) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.45→2.78) ยกเว้นด้านสื่อการเรียนการสอนเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.44)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของอาจารย์ ด้านเนื้อหาวิชา จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านเนื้อหาวิชา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการ ตรงกับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน	2.35	0.74	น้อย
2	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการ ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	2.90	0.78	ปานกลาง
3	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการ ต่อการนำไปใช้ในการฝึกปฏิบัติจริง	3.30	0.73	ปานกลาง
4	การฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ ตรงกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน	2.15	0.48	น้อย
5	การฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	2.40	0.68	น้อย
6	การฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ ต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของนักศึกษา	3.45	0.82	ปานกลาง
7	การฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ตรงกับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน	3.20	0.69	ปานกลาง
8	การฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	2.30	0.57	น้อย
9	การฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	2.40	0.59	น้อย
10	ความเป็นปัจจุบันของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่นำมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ	3.40	0.88	ปานกลาง
รวม		2.78	0.30	ปานกลาง

จากตาราง แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหาวิชา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 2.78$)และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ คือข้อ 6,10,3,7 และ 2 ($\bar{X}= 3.45 \rightarrow 2.90$) โดยข้อที่เป็นปัญหาสูงในกลุ่ม คือข้อ 6 การฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ ต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของนักศึกษา ($\bar{X}= 3.45$) นอกนั้นเป็นปัญหาในระดับน้อย ($\bar{X}= 2.40 \rightarrow 2.15$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของอาจารย์ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	ความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนการสอนที่มีผู้สอนหลายคน	4.05	0.60	มาก
2	ความเหมาะสมของปริมาณงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ	2.30	0.57	น้อย
3	การจัดกลุ่มผู้เรียนขนาดใหญ่ในการฝึกปฏิบัติ การเขียนและนำเสนอโครงการ	3.50	0.60	ปานกลาง
4	การจัดอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มหลายคน	3.45	0.82	ปานกลาง
5	การจัดให้ใช้เวลาเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์	2.25	0.44	น้อย
6	การใช้เวลา 4 สัปดาห์ ในการสอนความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการ	2.35	0.58	น้อย
7	การใช้เวลา 7 สัปดาห์ ในการฝึกปฏิบัติการเขียน และการนำเสนอโครงการ	2.40	0.50	น้อย
8	การใช้เวลา 4 สัปดาห์ ในการฝึกทักษะการใช้ คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	3.35	0.48	ปานกลาง
9	การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอ โครงการเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะในกระบวนการ ทำงานอย่างเป็นระบบ	2.35	0.58	น้อย
10	การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอ โครงการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ	2.30	0.47	น้อย
11	การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอ โครงการเพื่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มผู้เรียน	3.45	0.82	ปานกลาง
รวม		2.88	0.18	ปานกลาง

จากตาราง แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก คือข้อ 1 ความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนการสอนที่มีผู้สอนหลายคน ($\bar{X} = 4.05$) เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 4 ข้อ คือข้อ 3, 4, 11 และ 8 ($\bar{X} = 3.50 \rightarrow 3.35$) นอกนั้น เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อยจำนวน 6 ข้อ ($\bar{X} = 2.40 \rightarrow 2.30$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของอาจารย์ ด้านผู้สอน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านผู้สอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน	3.00	0.79	ปานกลาง
2	ความเข้าใจในเนื้อหาและกระบวนการเรียนการสอน	3.65	0.81	มาก
3	การเตรียมเนื้อหาบทเรียนให้เป็นไปตามแผนการสอน	2.30	0.47	น้อย
4	การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน	2.40	0.50	น้อย
5	การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการสอน	2.10	0.44	น้อย
6	ระดับของการมีประสบการณ์ในการสอนวิชา การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	3.10	0.85	ปานกลาง
7	การปรับตัวเข้ากับผู้เรียนซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่	2.15	0.48	น้อย
8	การสอนหลายรายวิชาในแต่ละภาคเรียน	3.95	0.60	มาก
9	การจัดสรรเวลาในการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน ในขณะที่ฝึกปฏิบัติ	3.90	0.55	มาก
10	ภาระงานด้านอื่นที่นอกเหนือจากงานสอน เช่น งานธุรการ หรืองานประจำฝ่ายต่าง ๆ	3.95	0.60	มาก
รวม		3.05	0.21	ปานกลาง

จากตาราง แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.05$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาอยู่ในดับมาก 4 ข้อ คือข้อ 8,10,9 และ 2 ($\bar{X}= 3.95 \rightarrow 3.65$) โดยข้อที่เป็นปัญหาสูงในกลุ่มคือ ข้อ 8 การสอนหลายรายวิชาในแต่ละภาคเรียน และข้อ 10 การมีภาระงานด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากงานสอน เช่น งานธุรการ หรืองานประจำฝ่ายต่าง ๆ ($\bar{X}= 3.95$) เป็นปัญหาในระดับปานกลางจำนวน 2 ข้อ คือข้อ 6 และ 1 ($\bar{X}= 3.10$ และ 3.06) นอกนั้นเป็นปัญหาในระดับน้อยจำนวน 4 ข้อ ($\bar{X}= 2.40 \rightarrow 2.10$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของอาจารย์ ด้านผู้เรียน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	การรับรู้เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและกระบวนการเรียนการสอน	3.70	0.57	มาก
2	การรับรู้ในเนื้อหาบทเรียนภายหลังจากที่ผู้สอนได้ทำการสอน	3.45	0.82	ปานกลาง
3	การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในการฝึกปฏิบัติ	2.30	0.57	น้อย
4	ความกระตือรือร้นในการเรียนของผู้เรียน	3.25	0.78	ปานกลาง
5	ความเอาใจใส่ในการฝึกทักษะ หรือค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียน	3.60	0.94	มาก
6	ความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	3.45	0.75	ปานกลาง
7	ความกล้าแสดงออก และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม	3.10	0.71	ปานกลาง
8	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในการปฏิบัติงานร่วมกัน	3.05	0.68	ปานกลาง
รวม		3.23	0.39	ปานกลาง

จากตาราง แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.23$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาในระดับมาก 2 ข้อ คือข้อ 1 การรับรู้เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและกระบวนการเรียนการสอน และข้อ 5 ความเอาใจใส่ในการฝึกทักษะ หรือค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียน ($\bar{X}= 3.70$ และ 3.60) เป็นปัญหาในระดับปานกลางจำนวน 5 ข้อ คือข้อ 2, 4, 6, 7 และ 8 ($\bar{X}= 3.45 \rightarrow 3.05$) นอกนั้นเป็นปัญหาในระดับน้อยจำนวน 1 ข้อ ($\bar{X}= 2.30$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม
ความคิดเห็นของอาจารย์ ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	ความเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้อง ปฏิบัติการต่อจำนวนผู้เรียน	2.45	0.60	น้อย
2	ประสิทธิภาพการใช้งานของเครื่องคอมพิวเตอร์ ในห้องปฏิบัติการ	2.50	0.51	น้อย
3	ความเพียงพอของตัวอย่างรายงานโครงการที่ ประสบความสำเร็จที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน	2.35	0.48	น้อย
4	ความถูกต้อง สมบูรณ์ของตัวอย่างรายงานโครงการ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน	2.40	0.50	น้อย
5	ความสะดวกในการขอใช้บริการตัวอย่างโครงการ เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน	2.45	0.51	น้อย
6	ความเพียงพอของอุปกรณ์การสอนภายในห้องเรียน ที่มีการบรรยาย	2.50	0.51	น้อย
7	ประสิทธิภาพการใช้งานของอุปกรณ์การสอนภายใน ห้องเรียน	2.45	0.68	น้อย
รวม		2.44	0.25	น้อย

จากตาราง แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน โดย
รวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}= 2.44$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าเป็นปัญหาในระดับน้อยทุกข้อ
($\bar{X}= 2.50 \rightarrow 2.35$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม
ความคิดเห็นของอาจารย์ ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	ความชัดเจนเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดผลและ ประเมินผลการเรียน	3.90	0.55	มาก
2	ความสามารถในการวัดผลและประเมินผลได้ ครอบคลุมเนื้อหาบทเรียนในทางทฤษฎี	2.35	0.48	น้อย
3	ความสามารถในการวัดผลและประเมินผลการ ปฏิบัติได้ครอบคลุมขั้นตอนของการปฏิบัติงาน โครงการ	3.95	0.60	มาก
4	ความต่อเนื่องและสม่ำเสมอของการวัดผลและ ประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นระยะ	3.10	0.55	ปานกลาง
5	ความรวดเร็วในการตรวจและแจ้งผลการทดสอบ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปแก้ไขปรับปรุงผลงานหรือผล การเรียน	3.95	0.51	มาก
รวม		3.45	0.29	ปานกลาง

จากตาราง แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.45$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ คือข้อ 3,5 และ 1 ($\bar{X}=3.95\rightarrow3.90$) โดยข้อที่เป็นปัญหาสูงสุดคือ ข้อ 3 ความสามารถในการวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติได้ครอบคลุมขั้นตอนของการปฏิบัติงานโครงการ และ ข้อ 5 ความรวดเร็วในการตรวจและแจ้งผลการทดสอบเพื่อให้ผู้เรียนนำไปแก้ไขปรับปรุงผลงาน หรือผลการเรียน ($\bar{X}= 3.95$) เป็นปัญหาในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ ($\bar{X}= 3.10$) และเป็นปัญหาในระดับน้อย จำนวน 1 ข้อ ($\bar{X}= 2.35$)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว และวิเคราะห์ปัญหาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามความคิดเห็นของนักศึกษา

ตาราง 11 จำนวน และค่าร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา ตำแหน่งงาน และ ประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูล		ค่าความถี่	ค่าร้อยละ
1	สาขาวิชา		
	1.1 การบริหารทรัพยากรมนุษย์	141	54.40
	1.2 การบัญชี	57	22.00
	1.3 การตลาด	61	23.60
	รวม	259	100
2	ตำแหน่งงาน		
	2.1 ระดับหัวหน้างาน	23	8.90
	2.2 ระดับเจ้าหน้าที่หรือพนักงาน	153	59.10
	2.3 ยังว่างงาน / รองาน	83	32.00
	รวม	259	100
3	ประสบการณ์ในการทำงาน		
	3.1 ต่ำกว่า 3 ปี	55	31.25
	3.2 3 – 5 ปี	36	20.45
	3.3 มากกว่า 5 ปี	85	48.30
	รวม	176	100

จากตาราง แสดงว่าในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 259 คน เป็นนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 54.4 สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 22 สาขาวิชาการตลาด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6

นักศึกษายู่ในตำแหน่งงานระดับหัวหน้างาน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 ระดับพนักงาน/เจ้าหน้าที่ จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 และยังว่างงาน/รองาน จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 32

นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานแล้ว 176 คน โดยมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 3 – 5 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 20.45 มากกว่า 5 ปีขึ้นไป จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30 และมีนักศึกษาจำนวน 83 คนที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ของ
นักศึกษาโดยรวม และรายด้าน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านเนื้อหาวิชา	2.40	0.42	น้อย
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.89	0.40	ปานกลาง
ด้านผู้สอน	2.44	0.64	น้อย
ด้านผู้เรียน	2.63	0.50	ปานกลาง
ด้านสื่อการเรียนการสอน	2.89	0.56	ปานกลาง
ด้านการวัดและประเมินผล	2.58	0.44	ปานกลาง
รวม	2.64	0.36	ปานกลาง

จากตาราง แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.64) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีด้านที่เป็นปัญหาในระดับปานกลางจำนวน 4 ด้าน คือด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน และด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X}$ = 2.89→2.58) ส่วนด้านเนื้อหาวิชาและด้านผู้สอนเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.40 และ 2.44)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม
ความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านเนื้อหาวิชา จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านเนื้อหาวิชา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการ ตรงกับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมของ ผู้เรียน	2.39	0.79	น้อย
2	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการ ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	2.39	0.83	น้อย
3	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการ กับการนำไปใช้ในการฝึกปฏิบัติจริง	2.49	0.86	น้อย
4	การฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ ตรง กับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน	2.40	0.84	น้อย
5	การฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ ตรง กับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	2.36	0.80	น้อย
6	การฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ กับ การนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของนักศึกษา	2.37	0.82	น้อย
7	การฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ตรงกับ พื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน	2.38	0.92	น้อย
8	การฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ตรงกับ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	2.50	0.98	น้อย
9	การฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น กับการนำ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	2.38	0.94	น้อย
10	ความเป็นปัจจุบันของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่นำมา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ	2.33	0.91	น้อย
รวม		2.40	0.42	น้อย

จากตาราง แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านเนื้อหาวิชา โดยรวมอยู่ใน
ระดับน้อย ($\bar{X}= 2.40$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้อเป็นปัญหาในระดับน้อย
($\bar{X}= 2.50 \rightarrow 2.33$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม
ความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	ความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนการสอนที่มีผู้สอนหลายคน	3.69	0.80	มาก
2	ปริมาณงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ	3.53	0.83	มาก
3	การจัดกลุ่มผู้เรียนขนาดใหญ่เพื่อฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ	3.67	0.87	มาก
4	การขอพบอาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาขณะฝึกปฏิบัติ	2.45	0.90	น้อย
5	การจัดหาสถานที่สำหรับการปฏิบัติงานโครงการ	2.37	0.89	น้อย
6	ความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่มในการปฏิบัติงานโครงการ	3.35	1.00	ปานกลาง
7	ความเพียงพอของจำนวนชั่วโมงเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์	2.51	0.92	ปานกลาง
8	ความเพียงพอของเวลา 4 สัปดาห์สำหรับการเรียนการสอนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการ	2.52	0.95	ปานกลาง
9	ความเพียงพอของเวลา 7 สัปดาห์สำหรับการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ	2.51	0.91	ปานกลาง
10	ความเพียงพอของเวลา 4 สัปดาห์สำหรับการฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	3.41	1.04	ปานกลาง
11	การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะในกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ	2.61	0.87	ปานกลาง
12	การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ	2.49	0.79	น้อย
13	การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการเพื่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มผู้เรียน	2.45	0.88	น้อย
รวม		2.89	0.40	ปานกลาง

จากตาราง แสดงว่านักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาระดับมาก จำนวน 3 ข้อ คือข้อ 1, 3 และ 2 ($\bar{X} = 3.69 \rightarrow 3.53$) โดยข้อที่เป็นปัญหาสูงสุดคือข้อ 1 ความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนการสอนที่มีผู้สอนหลายคน ($\bar{X} = 3.69$) เป็นปัญหาระดับปานกลางจำนวน 6 ข้อ คือข้อ 6, 10, 11, 8, 7 และ 9 ($\bar{X} = 3.35 \rightarrow 2.51$) นอกนั้นเป็นปัญหาระดับน้อย จำนวน 4 ข้อ ($\bar{X} = 2.49 \rightarrow 2.37$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม
ความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านผู้สอน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านผู้สอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	การถ่ายทอดเนื้อหาความรู้และประสบการณ์ จากผู้สอนให้แก่ผู้เรียน	2.35	0.82	น้อย
2	ความต่อเนื่องการกระบวนการสอนของผู้สอน	2.49	0.88	น้อย
3	การสอนของผู้สอนครบถ้วน ตรงตามแผนการเรียน	2.51	0.91	ปานกลาง
4	การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้มีความ เป็นกันเอง	2.39	0.93	น้อย
5	การมีส่วนในการกระตุ้น เร่งเร้าให้ผู้เรียน กระตือรือร้นต่อการเรียน	2.50	0.90	น้อย
6	การปรับตัวเข้ากับผู้เรียนที่เป็นวัยผู้ใหญ่	2.40	0.92	น้อย
7	การมีบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับการสอนวิชาชีพ ทางด้านธุรกิจ	2.40	0.86	น้อย
8	ความตรงต่อเวลาในการสอน	2.33	0.90	น้อย
9	ความสม่ำเสมอในการเข้าสอน	2.40	1.05	น้อย
10	การให้เวลาแก่ผู้เรียนในการปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน	2.55	0.92	ปานกลาง
11	การรับฟังปัญหาและความคิดเห็นของผู้เรียน	2.46	0.91	น้อย
12	การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ให้แก่ผู้เรียน	2.47	0.96	น้อย
รวม		2.44	0.64	น้อย

จากตาราง แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้สอน โดยรวมอยู่ใน
ระดับน้อย ($\bar{X}=2.44$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาระดับปานกลางจำนวน 2 ข้อ คือ
ข้อ 10 และ 3 ($\bar{X}=2.55$ และ 2.51) นอกนั้นเป็นปัญหาระดับน้อยจำนวน 10 ข้อ
($\bar{X}= 2.50 \rightarrow 2.33$)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม
ความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านผู้เรียน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	การรับรู้เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและกระบวนการ เรียนการสอนของรายวิชา	2.57	0.80	ปานกลาง
2	การรับรู้ในเนื้อหาบทเรียนภายหลังจากที่ผู้สอน ได้ทำการสอน	2.50	0.79	น้อย
3	การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในการฝึก ปฏิบัติ	2.53	0.84	ปานกลาง
4	การจัดสรรเวลาสำหรับการฝึกทักษะหรือค้นคว้า เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียน	2.48	0.82	น้อย
5	ความกระตือรือร้นที่มีต่อการเรียน	2.45	0.84	น้อย
6	ความกล้าแสดงออกในการมีส่วนร่วมปฏิบัติงาน ของกลุ่ม	2.54	0.89	ปานกลาง
7	การยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในการ ปฏิบัติงานกลุ่ม	2.54	0.95	ปานกลาง
8	การปรับตัวเข้ากับเพื่อนในชั้นเรียน	2.57	1.00	ปานกลาง
9	ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเรียน	3.72	0.96	มาก
10	สุขภาพร่างกายและจิตใจขณะที่เรียน	2.41	0.96	น้อย
รวม		2.63	0.50	ปานกลาง

จากตาราง แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X}= 2.63$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาระดับมาก คือ ข้อ 9 ค่าใช้จ่ายที่
ใช้ในการเรียน ($\bar{X}= 3.72$) เป็นปัญหาในระดับปานกลางจำนวน 5 ข้อ คือข้อ 8,1,7,6 และ 3
($\bar{X}= 2.57 \rightarrow 2.53$) นอกนั้นเป็นปัญหาระดับน้อยจำนวน 4 ข้อ ($\bar{X}= 2.50 \rightarrow 2.41$)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม
ความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	ความเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้อง ปฏิบัติการต่อจำนวนนักศึกษา	3.49	1.00	ปานกลาง
2	ประสิทธิภาพการใช้งานของเครื่องคอมพิวเตอร์ ภายในห้องปฏิบัติการ	3.39	0.99	ปานกลาง
3	ความสะดวกในการขอใช้บริการห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์เพื่อใช้ฝึกทักษะเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน	3.49	0.97	ปานกลาง
4	ความเพียงพอของตัวอย่างรายงานโครงการที่ประสบ ผลสำเร็จที่ใช้ประกอบการค้นคว้าอ้างอิง	2.64	0.94	ปานกลาง
5	ความถูกต้อง สมบูรณ์ของตัวอย่างรายงานโครงการ ที่ใช้ประกอบการค้นคว้าอ้างอิง	2.56	0.85	ปานกลาง
6	ความสะดวกในการขอใช้บริการตัวอย่างโครงการที่ ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว	2.47	0.84	น้อย
7	ความเพียงพอของอุปกรณ์การเรียนการสอนในห้อง เรียนที่มีการบรรยาย	2.50	0.86	น้อย
8	ประสิทธิภาพการใช้งานของอุปกรณ์การเรียนการสอน ภายในห้องเรียนที่มีการบรรยาย	2.54	0.82	ปานกลาง
รวม		2.89	0.56	ปานกลาง

จากตาราง แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน โดย
รวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาในระดับ
ปานกลางจำนวน 6 ข้อ คือข้อ 1,3,2,4,5 และ 8 ($\bar{X} = 3.49 \rightarrow 2.54$) โดยข้อที่เป็นปัญหาสูงใน
กลุ่มคือ ข้อ 1 ความเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการต่อจำนวนนักศึกษา และ
ข้อ 3 ความสะดวกในการขอใช้บริการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ฝึกทักษะเพิ่มเติมนอก
เวลาเรียน ($\bar{X} = 3.49$) นอกนั้นเป็นปัญหาในระดับน้อยจำนวน 2 ข้อ ($\bar{X} = 2.50$ และ 2.47)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตาม
ความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	ความชัดเจนเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดผลและ ประเมินผลการเรียนของรายวิชา	2.49	0.87	น้อย
2	เนื้อหาการสอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวาง แผนงานโครงการตรงกับความรู้ที่ได้เรียนมา	2.39	0.80	น้อย
3	ความชัดเจนในคำสั่ง หรือคำถามของการทดสอบ ที่ใช้วัดความรู้เกี่ยวกับการวางแผนงาน โครงการ	2.49	0.84	น้อย
4	ความยากของการทดสอบวัดความรู้ เกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการ	2.45	0.77	น้อย
5	เวลาที่ใช้ในการทดสอบเพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับ การวางแผนงานโครงการ	2.56	0.89	ปานกลาง
6	เนื้อหาการสอบของแบบทดสอบที่ใช้วัดทักษะ การใช้คอมพิวเตอร์ตรงกับที่ได้เรียนมา	2.47	0.95	น้อย
7	ความชัดเจนในคำสั่งให้ปฏิบัติของแบบทดสอบ ที่ใช้วัดทักษะการใช้คอมพิวเตอร์	2.47	0.84	น้อย
8	ความยากของแบบทดสอบที่ใช้วัดทักษะ การใช้คอมพิวเตอร์	2.47	0.88	น้อย
9	เวลาที่ใช้ในการทดสอบวัดทักษะการใช้ คอมพิวเตอร์	2.50	0.86	น้อย
10	การกำหนดเกณฑ์การเก็บคะแนนแต่ละขั้นตอนของ การปฏิบัติงานโครงการไว้อย่างชัดเจน	2.57	0.87	ปานกลาง
11	ความสามารถในการติดตามและวัดผลการปฏิบัติ งานโครงการอย่างสม่ำเสมอ	2.52	0.78	ปานกลาง
12	ความเที่ยงตรงในการให้คะแนนการทดสอบ	2.52	0.88	ปานกลาง
13	ความรวดเร็วในการตรวจ และแจ้งผลการทดสอบ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปแก้ไขปรับปรุงผลงานหรือผล การเรียน	3.57	0.99	มาก
รวม		2.58	0.44	ปานกลาง

จากตาราง แสดงว่านักศึกษา มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 2.58$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาในระดับมาก คือข้อ 13 ความรวดเร็วในการตรวจและแจ้งผลการทดสอบ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปแก้ไขปรับปรุง ผลงาน หรือผลการเรียน ($\bar{X}=3.57$) เป็นปัญหาในระดับปานกลางจำนวน 4 ข้อ คือข้อ 10,5,12 และ 11 ($\bar{X}= 2.57 \rightarrow 2.52$) นอกนั้นเป็นปัญหาระดับน้อยจำนวน 8 ข้อ ($\bar{X}= 2.50 \rightarrow 2.39$)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยรวมและรายด้านจำแนกตามสาขาวิชา

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (N = 141)			การบัญชี (N = 57)			การตลาด (N = 61)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านเนื้อหาวิชา	2.36	0.40	น้อย	2.41	0.41	น้อย	2.49	0.46	น้อย
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.83	0.38	ปานกลาง	3.01	0.38	ปานกลาง	2.91	0.43	ปานกลาง
ด้านผู้สอน	2.40	0.62	น้อย	2.48	0.63	น้อย	2.50	0.69	น้อย
ด้านผู้เรียน	2.60	0.49	ปานกลาง	2.59	0.48	ปานกลาง	2.74	0.53	ปานกลาง
ด้านสื่อการเรียนการสอน	2.84	0.54	ปานกลาง	2.95	0.58	ปานกลาง	2.94	0.59	ปานกลาง
ด้านารวัดผลและประเมินผล	2.60	0.48	ปานกลาง	2.58	0.41	ปานกลาง	2.52	0.39	ปานกลาง
รวม	2.60	0.38	ปานกลาง	2.67	0.32	ปานกลาง	2.68	0.37	ปานกลาง

จากตาราง แสดงว่านักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.60) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน และด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.84→2.60) ส่วนด้านผู้สอน และด้านเนื้อหาวิชาเป็นปัญหาในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.40 และ 2.36)

นักศึกษาสาขาการบัญชี มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.67) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน และด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.01→2.58) ส่วนด้านผู้สอน และด้านเนื้อหาวิชา เป็นปัญหาในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.48 และ 2.41)

นักศึกษาสาขาการตลาด มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.68) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน และด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.94→2.52) ส่วนด้านผู้สอน และด้านเนื้อหาวิชา เป็นปัญหาในระดับน้อย ($\bar{X}$ =2.50 และ 2.49)

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยรวมและรายด้านจำแนกตามตำแหน่งงาน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	หัวหน้างาน (N = 23)			เจ้าหน้าที่หรือพนักงาน (N = 153)			ยังว่างงาน/รองาน (N = 83)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านเนื้อหาวิชา	2.43	0.42	น้อย	2.36	0.42	น้อย	2.46	0.42	น้อย
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.87	0.35	ปานกลาง	2.87	0.40	ปานกลาง	2.93	0.42	ปานกลาง
ด้านผู้สอน	2.20	0.58	น้อย	2.41	0.60	น้อย	2.55	0.71	ปานกลาง
ด้านผู้เรียน	2.50	0.43	น้อย	2.61	0.48	ปานกลาง	2.71	0.54	ปานกลาง
ด้านสื่อการเรียนการสอน	2.91	0.61	ปานกลาง	2.87	0.55	ปานกลาง	2.90	0.56	ปานกลาง
ด้านการวัดผลและประเมินผล	2.39	0.26	น้อย	2.59	0.43	ปานกลาง	2.61	0.49	ปานกลาง
รวม	2.55	0.26	ปานกลาง	2.62	0.35	ปานกลาง	2.69	0.41	ปานกลาง

จากตาราง แสดงว่านักศึกษาที่อยู่ในตำแหน่งระดับหัวหน้างาน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$ และ 2.87) ส่วนด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านผู้สอน เป็นปัญหาในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.50 \rightarrow 2.20$)

นักศึกษาที่อยู่ในตำแหน่งงานระดับเจ้าหน้าที่หรือพนักงาน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน และด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.87 \rightarrow 2.59$) ส่วนด้านผู้สอน และด้านเนื้อหาวิชา เป็นปัญหาในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41$ และ 2.36)

นักศึกษาที่ยังว่างงาน/รองาน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93 \rightarrow 2.55$) ยกเว้นด้านเนื้อหาวิชา เป็นปัญหาในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.46$)

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยรวมและรายด้านจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 3 ปี			3 – 5 ปี			มากกว่า 5 ปีขึ้นไป		
	(N = 55)			(N = 36)			(N = 85)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านเนื้อหาวิชา	2.45	0.44	น้อย	2.38	0.40	น้อย	2.32	0.40	น้อย
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.89	0.34	ปานกลาง	2.97	0.40	ปานกลาง	2.84	0.42	ปานกลาง
ด้านผู้สอน	2.57	0.62	ปานกลาง	2.36	0.57	น้อย	2.27	0.56	น้อย
ด้านผู้เรียน	2.75	0.46	ปานกลาง	2.56	0.35	ปานกลาง	2.49	0.50	น้อย
ด้านสื่อการเรียนการสอน	2.84	0.46	ปานกลาง	2.88	0.65	ปานกลาง	2.91	0.58	ปานกลาง
ด้านการวัดผลและประเมินผล	2.61	0.33	ปานกลาง	2.54	0.40	ปานกลาง	2.54	0.48	ปานกลาง
รวม	2.69	0.30	ปานกลาง	2.62	0.34	ปานกลาง	2.56	0.35	ปานกลาง

จากตาราง แสดงว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 3 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.69) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.89→2.57) ยกเว้นด้านเนื้อหาวิชา เป็นปัญหาในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.45)

นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 – 5 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.62) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน และด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.97→2.54) ส่วนด้านเนื้อหาวิชา และด้านผู้สอน เป็นปัญหาในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.38 และ 2.36)

นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.56) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.91→2.54) ส่วนด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา และด้านผู้สอน เป็นปัญหาในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.49→2.27)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามความคิดเห็นของนักศึกษา
จำแนกตามสาขาวิชา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงาน

เป็นการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา ทั้ง 6 ด้านคือ
ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียน
การสอน และด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามสาขาวิชา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์
ในการทำงาน เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยดังแสดงในตาราง

ตาราง 22 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็น
ของนักศึกษา ที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน เป็นรายด้าน

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านเนื้อหาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.84	0.42	2.37
	ภายในกลุ่ม	256	45.43	0.17	
	รวม	258	46.28		
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.24	0.62	3.87*
	ภายในกลุ่ม	256	41.31	0.16	
	รวม	258	42.38		
3. ด้านผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.57	0.28	0.69
	ภายในกลุ่ม	256	105.82	0.41	
	รวม	258	106.37		
4. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.92	0.46	1.81
	ภายในกลุ่ม	256	64.81	0.25	
	รวม	258	65.73		
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.71	0.35	1.11
	ภายในกลุ่ม	256	81.40	0.31	
	รวม	258	82.11		
6. ด้านการวัดผลและ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.23	0.11	0.58
	ภายในกลุ่ม	256	51.76	0.20	
	รวม	258	52.00		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.34	0.17	1.26
	ภายในกลุ่ม	256	34.44	0.13	
	รวม	258	34.78		

จากตาราง แสดงว่า นักศึกษาที่เรียนสาขาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี และการตลาด มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ นักศึกษาที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันในรายคู่ใดบ้าง จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟส์ ดังแสดงในตาราง

ตาราง 23 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายคู่

สาขาวิชา	การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การตลาด การบัญชี			
	$\bar{X}$	2.83	2.91	3.01
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน				
การบริหารทรัพยากรมนุษย์	2.83	-	0.08	0.18*
การตลาด	2.91		-	0.10
การบัญชี	3.01			-

จากตาราง แสดงว่านักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีความคิดเห็นด้านกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X}$ = 3.01 และ 2.83)

ตาราง 24 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็น
ของนักศึกษา ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน เป็นรายด้าน

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านเนื้อหาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.53	0.26	1.50
	ภายในกลุ่ม	256	45.74	0.17	
	รวม	258	46.28		
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.18	9.01	0.54
	ภายในกลุ่ม	256	42.19	0.16	
	รวม	258	42.38		
3. ด้านผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.43	1.22	3.00
	ภายในกลุ่ม	256	103.95	0.40	
	รวม	258	106.39		
4. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.07	0.53	2.12
	ภายในกลุ่ม	256	64.66	0.25	
	รวม	258	65.73		
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.99	1.99	0.06
	ภายในกลุ่ม	256	82.07	0.32	
	รวม	258	82.11		
6. ด้านการวัดผลและ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.92	0.46	2.32
	ภายในกลุ่ม	256	51.07	0.20	
	รวม	258	52.00		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.49	0.24	1.84
	ภายในกลุ่ม	256	34.28	0.13	
	รวม	258	34.78		

จากตาราง แสดงว่า นักศึกษาที่มีตำแหน่งงานต่างกัน คือ ระดับหัวหน้างาน ระดับ
พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ และยังว่างงาน/รองาน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอน
โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
การวิจัยที่ตั้งไว้

ตาราง 25 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็น
ของนักศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน เป็นรายด้าน

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านเนื้อหาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.55	0.2	1.57
	ภายในกลุ่ม	173	30.26	0.17	
	รวม	175	30.81		
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.39	0.19	1.24
	ภายในกลุ่ม	173	27.46	0.15	
	รวม	175	27.85		
3. ด้านผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.03	1.51	4.43*
	ภายในกลุ่ม	173	59.15	0.34	
	รวม	175	62.18		
4. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.41	1.20	5.56*
	ภายในกลุ่ม	173	37.50	0.21	
	รวม	175	39.91		
5. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	8.26	0.25
	ภายในกลุ่ม	173	55.06	0.31	
	รวม	175	55.23		
6. ด้านการวัดผลและ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.18	9.22	0.50
	ภายในกลุ่ม	173	31.37	0.18	
	รวม	175	31.55		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.51	0.25	2.25
	ภายในกลุ่ม	173	19.86	0.11	
	รวม	175	20.37		

จากตาราง แสดงว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน คือ ต่ำกว่า 3 ปี 3-5 ปี และมากกว่า 5 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอนแตกต่างกันในรายคู่ใดบ้าง จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟส์ ดังแสดงในตาราง

ตาราง 26 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเป็นรายคู่

ประสบการณ์ในการทำงาน		มากกว่า 5 ปีขึ้นไป	3-5 ปี	ต่ำกว่า 3 ปี
	$\bar{X}$	2.27	2.36	2.57
ด้านผู้สอน				
มากกว่า 5 ปีขึ้นไป	2.27	-	0.09	0.30*
3 - 5 ปี	2.36		-	0.21
ต่ำกว่า 3 ปี	2.57			-

จากตาราง แสดงว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 3 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้สอน แตกต่างกับนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 3 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้สอนสูงกว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป ($\bar{X}$ = 2.57 และ 2.27)

เพื่อให้ทราบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียนแตกต่างกันในรายคู่ใดบ้าง จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟส์ ดังแสดงในตาราง

ตาราง 27 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านผู้เรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน เป็นรายคู่

ประสบการณ์ในการทำงาน		มากกว่า 5 ปีขึ้นไป	ต่ำกว่า 3 ปี	3-5 ปี
$\bar{X}$		2.49	2.56	2.75
ด้านผู้เรียน				
มากกว่า 5 ปีขึ้นไป	2.49	-	0.07	0.26*
3 - 5 ปี	2.56		-	0.19
ต่ำกว่า 3 ปี	2.75			-

จากตาราง แสดงว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 3 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้เรียนแตกต่าง กับนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 3 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้เรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป ($\bar{X}$ = 2.75 และ 2.49)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จากแบบสอบถามปลายเปิด

เป็นการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยนักศึกษาที่เก็บข้อมูลทั้งสิ้น 259 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 145 ความคิดเห็น โดยใช้วิธีการนำเสนอในรูปความถี่ประกอบความเรียง ดังแสดงในตาราง

ตาราง 28 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ความถี่ (ความคิดเห็น)	ค่าร้อยละ
ด้านเนื้อหาวิชา			
1.	ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยให้มากขึ้น	10	55.55
2.	ควรจัดเนื้อหาวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันให้มากขึ้น	5	27.78
3.	ควรจัดเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องเนื่องกัน	3	16.67
	รวม	18	100
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
1.	เวลาเรียนที่จัดให้เรียนน้อยเกินไป	20	68.96
2.	ควรให้มีกิจกรรมในการฝึกปฏิบัติให้มาก ก่อนให้ปฏิบัติจริง	5	17.24
3.	การมีผู้สอนหลายคนทำให้สับสนและไม่สะดวกในการขอพบผู้สอนเพื่อขอคำปรึกษาชี้แนะ	4	13.80
	รวม	29	100
ด้านผู้สอน			
1.	ผู้สอนควรใช้เทคนิคในการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน	12	66.67
2.	ผู้สอนควรมีเวลาให้แก่ผู้เรียนและมีความตรงต่อเวลาในการสอน	6	33.33
	รวม	18	100

ตาราง 28 (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ความถี่ (ความคิดเห็น)	ค่าร้อยละ
ด้านผู้เรียน			
1.	ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ตั้งใจเรียนและไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม	11	40.74
2.	ไม่มีเวลามากพอสำหรับการเรียนเพราะต้องทำงานไปด้วย	6	22.22
3.	เสียค่าใช้จ่ายมากเกี่ยวกับการเรียน	6	22.22
4.	ความรู้พื้นฐานและประสบการณ์มีน้อย	4	14.82
	รวม	27	100
ด้านสื่อการเรียนการสอน			
1.	ห้องปฏิบัติการและเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอส่วนใหญ่ชำรุดและไม่ทันสมัย	21	70.00
2.	อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่ทันสมัย ชำรุดใช้การไม่ได้	9	30.00
	รวม	30	100
ด้านการวัดผลและประเมินผล			
1.	การแจ้งผลการเรียนให้มีความรวดเร็วมากขึ้น	11	47.82
2.	ควรเพิ่มมาตรฐานในเรื่องของข้อสอบ และกระบวนการในการสอบ	7	30.44
3.	ควรมีเกณฑ์การประเมินผลการเรียนที่ชัดเจน และมีความยุติธรรม	5	21.74
	รวม	23	100

จากตาราง แสดงว่านักศึกษาที่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

ด้านเนื้อหา ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยให้มากขึ้น รองลงมาคือควรจัดเนื้อหาวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันให้มากขึ้น และควรจัดเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องเนื่องกัน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ เวลาเรียนที่จัดให้เรียนน้อยเกินไป รองลงมาคือควรให้มีกิจกรรมในการฝึกปฏิบัติให้มาก ก่อนให้ปฏิบัติจริง และการมีผู้สอนหลายคนทำให้สับสนและไม่สะดวกในการขอพบผู้สอนเพื่อขอคำปรึกษาชี้แนะ

ด้านผู้สอน ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือผู้สอนควรใช้เทคนิคในการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน รองลงมาคือผู้สอนควรมีเวลาให้แก่ผู้เรียนและมีความตรงต่อเวลาในการสอน

ด้านผู้เรียน ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ตั้งใจเรียนและไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม รองลงมาคือไม่มีเวลามากพอสำหรับการเรียนเพราะต้องทำงานไปด้วย และเสียค่าใช้จ่ายมากเกี่ยวกับการเรียน

ด้านสื่อการเรียนการสอน ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือห้องปฏิบัติการและเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่ชำรุดและไม่ทันสมัย รองลงมาคืออุปกรณ์การเรียนการสอนไม่ทันสมัย ชำรุดใช้การไม่ได้

ด้านการวัดผลและประเมินผล ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ การแจ้งผลการเรียนให้มีความรวดเร็วมากขึ้น รองลงมาคือควรเพิ่มมาตรฐานในเรื่องของข้อสอบ และกระบวนการในการสอบ และควรมีเกณฑ์การประเมินผลการเรียนที่ชัดเจน และมีความยุติธรรม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบว่า อาจารย์ และนักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในด้านดังต่อไปนี้ คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยการเปรียบเทียบจากสาขาวิชา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อจะได้นำข้อมูลไปสู่การพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยจำแนกตามสาขาวิชา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงานของนักศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งจะเป็นแนวทางให้แก่ อาจารย์ผู้สอน และผู้บริหารในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้บรรลุตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำนวน 20 คน และนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาเพื่อบุคลากรประจำการ รุ่นที่ 27 และ 28 โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไประดับปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญญา) ที่เรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในปีการศึกษา 2543 ของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 259 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ 1 ชุด และนักศึกษา 1 ชุด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ

ฉบับอาจารย์ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด รวม 6 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล มีคำถามทั้งหมด 51 ข้อ และผู้วิจัยได้นำไปทดลองหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.92

ฉบับนักศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สาขาวิชา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด รวม 6 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล มีคำถามทั้งหมด 66 ข้อ และผู้วิจัยได้นำไปทดลองหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ และนักศึกษา ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2543 ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2544 ซึ่งนักศึกษาได้เรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพเสร็จสิ้นแล้ว โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนออธิการบดีสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา
2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือกับอาจารย์ผู้สอน 20 คน และนักศึกษา 259 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กรอกข้อมูลตามแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนโดยครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 279 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำไปคำนวณหาค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ โดยทำการคำนวณหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ และวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของอาจารย์ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม และรายด้าน ทั้ง 6 ด้าน
2. การวิเคราะห์ข้อมูล สาขาวิชา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงานของนักศึกษา โดยทำการคำนวณหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ และวิเคราะห์ปัญหาปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวม และรายด้าน ทั้ง 6 ด้าน
3. การทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม (F-test) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีทดสอบของเชฟเฟล์
4. การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยใช้วิธีการนำเสนอในรูปความถี่ประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ สรุปได้ดังนี้

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ รวม 6 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1.1 ด้านเนื้อหาวิชา พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหาวิชาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.78$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ ($\bar{X} = 3.45 \rightarrow 2.90$) โดยข้อที่เป็นปัญหาสูงในกลุ่ม คือ การฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ ต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.45$) นอกนั้นเป็นปัญหาในระดับน้อย จำนวน 5 ข้อ ($\bar{X} = 2.40 \rightarrow 2.15$)

1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาอยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อ คือ ความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนการสอนที่มีผู้สอนหลายคน ($\bar{X} = 4.05$) เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 4 ข้อ ($\bar{X} = 3.50 \rightarrow 3.35$) นอกนั้นเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย จำนวน 6 ข้อ ($\bar{X} = 2.40 \rightarrow 2.30$)

1.3 ด้านผู้สอน พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ($\bar{X} = 3.95 \rightarrow 3.65$) โดยข้อที่เป็นปัญหาสูงสุดคือ การสอนหลายรายวิชาในแต่ละภาคเรียน และการมีภาระงานด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากงานสอน เช่น งานธุรการ หรืองานประจำฝ่ายต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.95$) เป็นปัญหาในระดับปานกลางจำนวน 2 ข้อ ($\bar{X} = 3.10$ และ 3.06) นอกนั้นเป็นปัญหาในระดับน้อย จำนวน 4 ข้อ ($\bar{X} = 2.40 \rightarrow 2.10$)

1.4 ด้านผู้เรียน พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาในระดับมาก 2 ข้อ คือ การรับรู้เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและกระบวนการเรียนการสอน และความเอาใจใส่ในการฝึกทักษะหรือค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียน ($\bar{X} = 3.70$ และ 3.60) เป็นปัญหาในระดับปานกลางจำนวน 5 ข้อ ($\bar{X} = 3.45 \rightarrow 3.05$) นอกนั้นเป็นปัญหาในระดับน้อย จำนวน 1 ข้อ ($\bar{X} = 2.30$)

1.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาในระดับน้อยทุกข้อ ($\bar{X} = 2.50 \rightarrow 2.35$)

1.6 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ ($\bar{X} = 3.95 \rightarrow 3.90$) โดยข้อที่เป็นปัญหาสูงสุดคือ

ความสามารถในการวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติได้ครอบคลุมขั้นตอนของการปฏิบัติงานโครงการ และ ความรวดเร็วในการตรวจและแจ้งผลการทดสอบเพื่อให้ผู้เรียนนำไปแก้ไขปรับปรุงผลงาน หรือผลการเรียน ($\bar{X}$ = 3.95) เป็นปัญหาในระดับปานกลาง 1 ข้อ ($\bar{X}$ = 3.10) นอกนั้นเป็นปัญหาในระดับน้อย จำนวน 1 ข้อ ($\bar{X}$ = 2.35)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา สรุปได้ดังนี้

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา รวม 6 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.64) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1.1 ด้านเนื้อหาวิชา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านเนื้อหาวิชา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.40) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อเป็นปัญหาในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.50 → 2.33)

2.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.89) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาระดับมาก จำนวน 3 ข้อ ($\bar{X}$ = 3.69 → 3.53) โดยข้อที่เป็นปัญหาสูงสุดคือ ความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนการสอนที่มีผู้สอนหลายคน ($\bar{X}$ = 3.69) เป็นปัญหาระดับปานกลาง จำนวน 6 ข้อ ($\bar{X}$ = 3.35 → 2.51) นอกนั้นเป็นปัญหาระดับ น้อยจำนวน 4 ข้อ ($\bar{X}$ = 2.49 → 2.37)

2.3 ด้านผู้สอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.44) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาระดับปานกลาง จำนวน 2 ข้อ ($\bar{X}$ = 2.55 และ 2.51) นอกนั้นเป็นปัญหาระดับน้อย จำนวน 10 ข้อ ($\bar{X}$ = 2.50 → 2.33)

2.4 ด้านผู้เรียน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.63) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาระดับมาก จำนวน 1 ข้อ คือ ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเรียน ($\bar{X}$ = 3.72) เป็นปัญหาในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ ($\bar{X}$ = 2.57 → 2.53) นอกนั้นเป็นปัญหาระดับน้อย จำนวน 4 ข้อ ($\bar{X}$ = 2.50 → 2.41)

2.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.89) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เป็นปัญหาในระดับปานกลาง จำนวน 6 ข้อ ($\bar{X}$ = 3.49 → 2.54) โดยข้อที่เป็นปัญหาสูงในกลุ่มคือ ความเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการต่อจำนวนนักศึกษา และความสะดวกในการขอใช้บริการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ฝึกทักษะเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน ($\bar{X}$ = 3.49) นอกนั้นเป็นปัญหาในระดับน้อย จำนวน 2 ข้อ ($\bar{X}$ = 2.50 และ 2.47)

2.6 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 2.58$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เป็นปัญหาในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ คือ ความรวดเร็วในการตรวจและแจ้งผลการทดสอบ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปแก้ไขปรับปรุงผลงาน หรือผลการเรียน ($\bar{X}=3.57$) เป็นปัญหาในระดับปานกลางจำนวน 4 ข้อ ($\bar{X}= 2.57 \rightarrow 2.52$) นอกนั้นเป็นปัญหาระดับน้อย จำนวน 8 ข้อ ($\bar{X}= 2.50 \rightarrow 2.39$)

2. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงาน ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ปรากฏผลดังนี้

3.1 การทดสอบสมมติฐานว่า นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 6 ด้านต่างกัน พบว่านักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเอกต่างกัน คือการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี และการตลาด มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ส่วนด้านเนื้อหาวิชา ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การทดสอบสมมติฐานว่า นักศึกษาที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่มีตำแหน่งงานต่างกัน คือระดับหัวหน้างาน ระดับพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ และยังว่างงาน/รองาน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3.3 การทดสอบสมมติฐานว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน คือต่ำกว่า 3 ปี 3-5 ปี และมากกว่า 5 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 3 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้สอนสูงกว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป และ

นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 3 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้เรียนสูงกว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป ส่วนด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. จากแบบสอบถามปลายเปิด มีนักศึกษาแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะเพิ่มเติมจำนวน 145 ความคิดเห็น เรียงตามลำดับความถี่ได้ดังนี้

4.1 ด้านเนื้อหา ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยให้มากขึ้น รองลงมาคือควรจัดเนื้อหาวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันให้มากขึ้น และควรจัดเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกัน

4.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือเวลาเรียนที่จัดให้เรียนน้อยเกินไป รองลงมาคือควรให้มีกิจกรรมในการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น ก่อนให้ปฏิบัติจริง และการมีผู้สอนหลายคนทำให้สับสนและไม่สะดวกในการขอพบผู้สอนเพื่อขอคำปรึกษาชี้แนะ

4.3 ด้านผู้สอน ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือผู้สอนควรใช้เทคนิคในการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน รองลงมาคือผู้สอนควรมีเวลาให้แก่ผู้เรียนและมีความตรงต่อเวลาในการสอน

4.4 ด้านผู้เรียน ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ตั้งใจเรียนและไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม รองลงมาคือไม่มีเวลามากพอสำหรับการเรียนเพราะต้องทำงานไปด้วย และเสียค่าใช้จ่ายมากเกี่ยวกับการเรียน

4.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือห้องปฏิบัติการและเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่ชำรุดและไม่ทันสมัย รองลงมาคืออุปกรณ์การเรียนการสอนไม่ทันสมัย ชำรุดใช้การไม่ได้

4.6 ด้านการวัดผลและประเมินผล ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือการแจ้งผลการเรียนให้มีความรวดเร็วมากขึ้น รองลงมาคือควรเพิ่มมาตรฐานในเรื่องของข้อสอบ และกระบวนการในการสอบ และควรมีเกณฑ์การประเมินผลการเรียนที่ชัดเจน และมีความยุติธรรม

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนของโปรแกรม

การจัดการทั่วไป ได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมมากขึ้น ทั้งทางด้านบุคลากรผู้สอนที่มีจำนวนมากขึ้น และมีความรู้ประสบการณ์ทางด้านการบริหารธุรกิจและการจัดการโดยตรง รวมกระทั่งถึงความพร้อมทางด้านเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนก็ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมือ และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยมากขึ้น จึงส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมแล้วยังคงสามารถดำเนินการไปได้แม้จะมีปัญหาอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีประเด็นปัญหาที่สามารถนำมาอภิปรายและนำเสนอต่อไป

ด้านเนื้อหาวิชา พบว่าอาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหาวิชาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่เป็นปัญหาสูงสุดในระดับปานกลางคือการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ได้สัมผัสกับนักศึกษาที่เรียนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพแล้วเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน และบางส่วนยังว่างงาน จึงเห็นว่าการฝึกปฏิบัติการเขียนและการนำเสนอโครงการนั้นไม่เกิดประโยชน์กับนักศึกษาเท่าที่ควร

ในส่วนของนักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าเป็นปัญหาในระดับน้อยทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โดยโครงสร้างหลักสูตรของโปรแกรมการจัดการทั่วไประดับปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญญา) นั้นได้บรรจุเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการธุรกิจ และมุ่งพัฒนาทักษะในด้านการเป็นผู้บริหารธุรกิจที่ต้องมีการคิด การวางแผน การตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาเป็นพื้นฐานอยู่ ดังนั้นการเรียนในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพซึ่งมีเนื้อหาวิชาเกี่ยวข้องกับการวางแผนงานโครงการ รวมถึงการบริหารแผนงานโครงการที่สอดคล้องกับพื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษาอยู่แล้ว แสดงให้เห็นว่าหลักสูตร และเนื้อหาวิชาที่จัดให้นักศึกษาได้เรียนมีความสอดคล้องกันอยู่มาก ดังนั้นนักศึกษาจึงสามารถเรียนรู้ได้เกิดความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกันแนวความคิดของวัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541 : 51) ที่กล่าวว่า เนื้อหาสาระเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และการเลือกเนื้อหาที่จะนำมาสอนนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงความยากง่ายพอเหมาะกับความรู้ความสามารถเดิมของผู้เรียนด้วย เช่นเดียวกับเครือวัลย์ ล้อมภิชาติ (2531 : 67 – 68) กล่าวว่าเนื้อหาวิชาต้องสอดคล้องกับวุฒิภาวะในการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน และสงัด อุทรานันท์ (2529 : 70 – 71) สรุปว่าการเลือกเนื้อหาที่มีความจำเป็นต้องคำนึงถึงความยากง่ายให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน และสอดคล้องกับความรู้เดิม ฉะนั้นการคัดเลือกเนื้อหาวิชาที่เหมาะสมจะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรศรี โรจนะเมธี (2540 : 71-72) ที่ได้ศึกษาปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาการบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่าผู้สอนมีปัญหาด้านเนื้อหาวิชาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และพิสมัย บัวอุไร (2542 : 90) ได้ทำการศึกษา

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาพบว่าด้านหลักสูตรและเนื้อหาเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานของวัฒนาพร ระวังทุกข์ (2536 : 79) ที่พบว่านักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นมีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตรอยู่ในระดับน้อยมาก

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกันว่ามีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพในปัจจุบันผู้สอนสามารถออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และความพร้อมของผู้เรียนดังที่สุมิตร คุณานุกร (2523 : 137) กล่าวว่าจัดการเรียนการสอนคือกระบวนการ จัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ แนวทางการจัดกิจกรรมการสอนย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพและลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา กล่าวคือไม่มีวิธีสอนใดที่ดีที่สุด และเหมาะสมที่สุด สำหรับวิธีการสอนแต่ละวิธีย่อมมีทั้งลักษณะเด่นและข้อจำกัดด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้นผู้สอนจะต้องรู้จักนำวิธีการสอนแต่ละวิธีมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและบทเรียน การใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความต้องการ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการและการเรียนรู้ไปตามจุดมุ่งหมายของการเรียน จึงเป็นผลให้อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ พิศาลรัตนคุณ (2539 : 57) ได้ทำการศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาโทวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าปัญหาการเรียนด้านวิธีการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และอุไรวรรณ วรศิลป์ (2540 : 86) ได้ทำการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาภาคสมทบ หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูงช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนด้านวิธีการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนการสอนที่มีผู้สอนหลายคนเป็นปัญหาในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น จัดให้มีผู้สอนหลายคน เนื่องจากว่านักศึกษามีเป็นจำนวนมาก และมีการแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ฉะนั้นจึงต้องจัดอาจารย์ผู้สอนเป็นทีมเพื่อให้การสอนและการดูแลนักศึกษาได้ทั่วถึงยิ่งขึ้น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ผู้สอนเป็นทีมนั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญคือการวางแผนการสอนร่วมกันระหว่างผู้สอน ผู้สอนจะต้องทำการสอนและประเมินผลการสอนร่วมกันตลอดเวลา ซึ่งถ้าไม่สามารถวางแผนการสอนร่วมกันได้ดี ก็จะทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนได้ ดังที่วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 142) กล่าวว่าข้อจำกัดของการสอนเป็นทีมประการหนึ่งคือการสับเปลี่ยนกลุ่มผู้เรียนบ่อย ๆ ถ้าไม่มีการวางแผนที่ดีจะทำให้ผู้สอนและผู้เรียนสับสน การแบ่งงานที่ไม่ชัดเจน การจัดสรรเวลา

ความสะดวกของผู้สอนแต่ละคน การไม่ยอมรับในความรู้ความสามารถของผู้ร่วมทีม รวมกระทั่งถึงปัญหาด้านความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของผู้สอนแต่ละคน ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลให้กระบวนการเรียนการสอนนั้นขาดความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน และนอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนในข้อที่ว่า การจัดกลุ่มผู้เรียนขนาดใหญ่เพื่อฝึกปฏิบัติเป็นปัญหาในระดับมากด้วยเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสภาพการจัดกระบวนการเรียนการสอนนั้นเป็นการจัดกลุ่มให้แก่นักศึกษาเพื่อฝึกปฏิบัติการเขียนและการนำเสนอ โครงการกลุ่มละประมาณ 30 – 50 คน ภายใต้การดูแลและการให้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้สอนประจำกลุ่ม ซึ่งการสอนแบบฝึกปฏิบัตินั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ ดังที่ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 97 – 10) ได้สรุปว่าองค์ประกอบที่สำคัญของการสอนแบบฝึกปฏิบัติจะต้องประกอบด้วย

1. สถานที่ฝึกปฏิบัติจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะฝึกปฏิบัติ
2. อุปกรณ์และเครื่องมือควรมีความเพียงพอ และอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ และไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา
3. เอกสารการฝึกปฏิบัติได้แก่คู่มือ เอกสารแนะนำอื่น ๆ ควรมีความชัดเจน และมีความพร้อมเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน
4. การเตรียมตัวของผู้เรียนและผู้สอน คือผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการสอนเป็นอย่างดี และผู้เรียนควรได้เข้าใจให้ชัดเจนถึงขั้นตอนและสิ่งที่จะเกิดขึ้นในการฝึกปฏิบัติก่อนที่จะปฏิบัติการได้ และ
5. การอภิปรายและประเมินผล ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดความเข้าใจ หรือได้รับผลของการฝึกฝนเป็นอย่างไร ควรมีการให้อภิปรายและประเมินผลเป็นระยะ ๆ ในขณะที่ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ

และนอกจากนี้แล้วการสอนด้วยวิธีฝึกปฏิบัตินั้นจะต้องมีการเตรียมการเป็นอย่างดี ผู้สอนควรมีเวลาที่จะจัดวางแผนการสอนล่วงหน้าไว้อย่างเป็นขั้นตอน ผู้สอนควรให้เวลากับการสอนลักษณะนี้ให้มาก และผู้เรียนก็จะต้องแสดงบทบาทอย่างมากต่อการเรียนด้วยเช่นกัน และสิ่งที่สำคัญก็คือ การสอนแบบฝึกปฏิบัติไม่เหมาะกับผู้เรียนจำนวนมาก ๆ เหมาะสมกับผู้เรียนจำนวนน้อยมากกว่า ดังนั้น จำนวนของผู้เรียนจึงเป็นปัญหาของการสอนแบบฝึกปฏิบัติ จากแนวคิดดังกล่าว เป็นผลให้นักศึกษามีความคิดเห็นว่าการจัดกลุ่มผู้เรียนขนาดใหญ่เพื่อฝึกปฏิบัติเป็นปัญหาในระดับมาก

ด้านผู้สอน พบว่าอาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านผู้สอนเป็นปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีคุณสมบัติที่หลากหลาย เพราะต้องใช้อาจารย์ผู้สอนจากหลายสาขาวิชา เช่นอาจารย์ผู้สอนทางด้านบริหารทรัพยากรมนุษย์ ทางด้านการบัญชี และด้านการตลาด เพื่อมาสอนในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพร่วมกัน รวมกระทั่งถึงอาจารย์ผู้สอนแต่ละคนมีภาระหน้าที่อื่นที่ไม่เหมือนกันทั้งในแง่ของปริมาณงาน และลักษณะของงาน จึงเป็นผลให้

มีความคิดเห็นซึ่งหลากหลาย และส่งผลให้เป็นปัญหาด้านผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอาจารย์มีปัญหาเรื่องการสอนหลายรายวิชาในแต่ละภาคเรียน และการรับภาระหน้าที่ด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอน เช่นงานธุรการ หรืองานประจำฝ่ายต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ผู้สอนโดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ แต่ทว่า ส่วนหนึ่งเป็นผู้สอนซึ่งมีคุณสมบัติไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เปิดสอน และประกอบกับอาจารย์ผู้สอนในสถาบันราชภัฏต้องมีการหน้าที่ด้านการสอน และภาระหน้าที่ด้านอื่น ๆ ตามข้อกำหนดของสถาบัน ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจึงต้องรับภาระหน้าที่ค่อนข้างมาก ซึ่งส่งผลให้การทำงานด้านการสอน การวางแผนการสอน การจัดสรรเวลาสำหรับการเรียนการสอนได้รับผลกระทบ ดังที่สุพัตรา เชิดจะระพงษ์ (2538 : 200) ได้ทำการศึกษาประเมินผลโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏกลุ่มอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่าโดยส่วนรวมทั้งนักศึกษา บัณฑิต อาจารย์ และผู้บริหารมีความเห็นว่าสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเนื่องมาจากจำนวนของผู้สอนในคณะวิทยาการจัดการ ยังขาดแคลนผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามสาขาวิชาที่สอน อาจารย์ผู้สอนส่วนหนึ่งเลื่อนไหลจากภาควิชาอื่น ๆ และเนื่องจากการมีอัตราค่าจ้างที่จำกัดจึงทำให้อาจารย์ผู้สอนต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นนอกเหนือจากงานสอนควบคู่ไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวพรรณ บุญฤทธิ์มนตรี (2539 : 94) ที่ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานสอนวิชาชีพระยะสั้นของอาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านผู้สอนพบว่าผู้สอนต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นนอกเหนือจากงานสอนทำให้มีเวลาเตรียมการสอนน้อย จุฑา มลิษฐ์ (3531 : 26) กล่าวว่าการศึกษาที่ต้องทำหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่งานสอนโดยตรงเป็นผลให้ครูต้องทำงานหนัก เกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ใจ และจำเริญ จันทรงาม (2536 : 124) พบว่าครูผู้สอนที่ต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นนอกเหนือจากงานสอนทำให้เหนื่อยล้า ไม่มีเวลาเตรียมการสอน ประกอบกับการที่ผู้สอนจะต้องสอนหลายรายวิชาในแต่ละภาคเรียนนั้น นงนุช สอนสุวิทย์ (2538 : 62) กล่าวว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาทางธุรกิจในวิทยาลัยครู มีภาระกิจด้านการสอนมาก จึงทำให้ไม่มีเวลาพอที่จะศึกษาค้นคว้า หรือหาประสบการณ์เพิ่มเติมเพื่อนำมาถ่ายทอดให้นักศึกษาเท่าที่ควร จึงส่งผลให้อาจารย์ผู้สอนรู้สึกไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่สอนของตนเองด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นผลให้อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการสอนหลายรายวิชาในแต่ละภาคเรียน และการมีภาระหน้าที่อื่นนอกเหนือจากงานสอนเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก

ในส่วนของผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านผู้สอนว่ามีปัญหาในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีบุคลิกภาพส่วนตัวที่ดี ซึ่งส่งผลให้นักศึกษาเกิดทัศนคติที่ดีต่อตัวอาจารย์ผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของประภาศรี อมรสิน (2533 : 536-537) ที่กล่าวว่าครูผู้สอนวิชาทางธุรกิจควรมีคุณสมบัติด้านบุคลิกภาพส่วนตัวที่ดี ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีก็ต่อเมื่อมีความพอใจครูผู้สอน ฉะนั้นครูควรมีบุคลิกภาพของการเป็นครู เช่น การแต่งกายเหมาะสม

มีความสุภาพอ่อนโยน มีความเมตตากรุณา มีขันติ มีความกระตือรือร้น มีลักษณะเป็นผู้นำ อารมณ์ขัน มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพของตน และครูผู้สอนธุรกิจควรมีบุคลิกเป็นนักธุรกิจ ประกอบกัน เช่น มีความคล่องแคล่วว่องไว มีทัศนะที่กว้างไกล มีการบริหารเวลา และวางแผน การสอนอย่างเหมาะสม มีความเที่ยงธรรม มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความอดทนขยันหมั่น เพียรพยายาม ไม่ท้อถอย เพื่อเป็นแบบอย่างและสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ และก่อให้เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ จิตตชา นิลดำ (2542 : 64) ได้ทำการศึกษาปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจ (ต่อเนื่อง) 2 ปี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตมีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนมีคุณลักษณะที่เหมาะสม เช่น เสียงดัง ชัดเจน มีความอดทนและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี รวมทั้งมีความรับผิดชอบในการสอนเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของสมบุรณ์ ชิตพงษ์ (2522 : 30 – 31) ที่ว่าคุณลักษณะของอาจารย์มีผลต่อการเรียน ของนักศึกษาโดยเฉพาะพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในห้องเรียน จะส่งผลต่อการเรียนของ นักศึกษามากที่สุด และนอกจากนี้แล้วอาจารย์ผู้สอนซึ่งไม่มีวุฒิทางด้านธุรกิจเมื่อมาสอน รายวิชาทางธุรกิจแล้วก็ได้ไปศึกษาเพิ่มเติมทางสาขาธุรกิจภายหลังทำให้มีความรู้ทางธุรกิจที่ เพิ่มขึ้นขึ้น ประกอบกับอาจารย์ผู้สอนทางธุรกิจส่วนมากเคยเป็นผู้สอนในรายวิชาอื่น ๆ ใน สถาบันราชภัฏมาเป็นเวลานานก่อนที่จะเปลี่ยนมาสอนทางด้านธุรกิจ ดังนั้นจึงเป็นผู้ที่มี ประสบการณ์ มีเทคนิคการสอนเป็นอย่างดี และในระยะหลังก็ได้มีการบรรจุอาจารย์ผู้สอนที่มี คุณวุฒิตรงตามสาขาวิชามากขึ้น ซึ่งก็นับได้ว่าโดยภาพรวมแล้วอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มี คุณสมบัติที่เหมาะสมกับการสอนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุดุลย์ จาตุรงค์กุล (2525 : 45) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติที่ดีของอาจารย์ผู้สอนทางธุรกิจในระดับ อุดมศึกษาที่จะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี คือการแต่งกาย มนุษย์สัมพันธ์ ความประพฤติดี มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างถ่องแท้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ มีประสบการณ์ดี มีความ รับผิดชอบ เตรียมการสอนสม่ำเสมอ ตรงต่อเวลา และมีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ ซึ่ง คุณสมบัติดังกล่าวเป็นเหตุให้อาจารย์สามารถที่จะจัดการเรียนการสอน ได้อย่างเหมาะสม จึงทำให้นักศึกษาเกิดทัศนคติที่ดี และเห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านผู้สอนเป็นปัญหา ในระดับน้อย

ด้านผู้เรียน พบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียน การสอนด้านผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คุณลักษณะของผู้เรียนโครง การจัดการศึกษาเพื่อบุคลากรประจำการนั้นเป็นนักศึกษาที่มีวุฒิและวุฒิภาวะค่อนข้างสูงกว่า นักศึกษาภาคปกติโดยทั่วไปที่เรียนอย่างเดียว รวมทั้งส่วนใหญ่ยังเป็นผู้ที่มีงานประจำอยู่ใน ภาคธุรกิจ จึงทำให้นักศึกษามีระดับประสบการณ์เดิมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของวัฒนาพร ระวังทุกข์ (2541 : 48 –49) ที่กล่าวว่า

ประสบการณ์เดิมเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี และรวดเร็วขึ้น หากผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานที่ดีก็จะเรียนได้ดี เข้าใจได้รวดเร็วเนื่องจากเห็นความสัมพันธ์ของความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นว่าผู้เรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการรับรู้จุดมุ่งหมายและกระบวนการเรียนการสอน และความเอาใจใส่ในการฝึกทักษะหรือค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เรียนขาดความมุ่งมั่นตั้งใจเรียนอย่างจริงจัง ขาดความกระตือรือร้นต่อการเรียนเนื่องจากมีงานประจำทำอยู่แล้ว ไม่ได้มุ่งหวังว่าจะเรียนรู้ไปเพื่อไปประกอบอาชีพอย่างจริงจัง ซึ่งจากรายงานสรุปผลการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2538 : 21) สรุปว่านักศึกษาโดยทั่วไปยังมีลักษณะและท่าทีต่อการเรียนไม่เหมาะสม เช่น เรียนเพื่อวุฒิโดยไม่ค่อยใส่ใจในการเรียนรู้อย่างจริงจัง ไม่สนใจใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาความรู้ และจากการประชุมเพื่อวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอน กศ.บป. ของมหาวิทยาลัยทักษิณ (2534 : 1-11) ด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ปัญหาที่พบคือผู้เรียนมีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของวุฒิทางการศึกษาที่จบมา ทำให้ยากต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน และผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ สุพัตรา เชิดจิระพงษ์ (2538 : 200) ได้ทำการศึกษาประเมินผลโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏกลุ่มอีสานใต้ กล่าวว่าบุคลากรที่เข้ามารับการศึกษอบรมยังขาดนิสัยที่ดีในการเรียนระดับอุดมศึกษา และมีเจตคติที่ไม่เหมาะสมต่อการศึกษาดำเนินโครงการ ประกอบกับนักศึกษาส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่ในงานที่ทำอยู่ ซึ่งบางครั้งต้องปฏิบัติตามคำสั่งของหน่วยงานทำให้กระทบต่อการเรียนได้ อีกทั้งจุดประสงค์สำคัญของนักศึกษาส่วนใหญ่ยังมุ่งเพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษาแต่เพียงอย่างเดียวเนื่องจากมีงานประจำทำอยู่แล้ว จึงทำให้ไม่มีความมานะพยายามหรือกระตือรือร้นเท่าที่ควร วิราพร พงศ์อาจารย์ (2536 : 116) ได้ศึกษาแนวทางในการจัดการศึกษากศ.บป. ในมหาวิทยาลัยพุทธชินราช พบว่าอาจารย์มีทัศนคติต่อคุณลักษณะของนักศึกษาคือมีพื้นฐานความรู้ทางวิชาการต่ำ มีพฤติกรรมการเรียนไม่เหมาะสม มุ่งเรียนโดยได้ปริญญามากกว่าความรู้ ไม่ตั้งใจเรียนอย่างจริงจัง และ อรุณ ปรีดีดิลก (2524 : 28 –31) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการไม่มาเรียนของนักศึกษาและบุคลากรประจำการพบว่าเพราะผู้เรียนมีภาระต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว และมีภาระหน้าที่จากงานประจำจึงเป็นเหตุให้ผู้เรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนและความเอาใจใส่ต่อการเรียนในระดับมาก

ในส่วนของผู้เรียน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเรียนในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เรียนที่เป็นบุคลากรประจำการส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ต้องรับภาระเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนด้วยตัวเอง และในบางส่วนยังต้องรับภาระค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวด้วย ซึ่งการเรียนในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้นมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดโครงการที่ผู้เรียนจะต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากค่าลงทะเบียนเรียน อันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของผู้เรียนได้ จิตตชา นิลดำ (2542 : 64) พบว่านิสิตมีปัญหาการเรียนในระดับมาก และ

ข้อที่เป็นปัญหามากคือค่าใช้จ่ายในการเรียน ทศนีย์ พิศาลรัตนคุณ (2536 : 89) ได้ทำการศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาโทวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่านิสิตมีปัญหาสูงสุดในเรื่องค่าใช้จ่ายในการเรียนที่มากเกินไป และ เมธี ฉายอรุณ (2536 : 143) ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า นักศึกษาขาดสนใจเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียน โดยเฉพาะนักศึกษาที่เรียนนอกเวลาราชการจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายสูง ซึ่งปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายนั้นส่งผลกระทบต่อการศึกษาได้ ดังที่ รุจิร ภูสาระ (2531 : 72-73) กล่าวว่า สิ่งที่ผู้บริหารในระดับอุดมศึกษาต้องคำนึงถึงเกี่ยวกับผู้เรียนที่อาจทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอน อันได้แก่

1. ระดับสติปัญญาและความถนัดทางการเรียนของผู้เรียน
2. องค์ประกอบด้านสรีระร่างกายภายนอก เช่น ความสามารถในการได้ยิน สุขภาพกาย สุขภาพจิต
3. บุคลิกภาพและอุปนิสัยส่วนตัว เช่นความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร
4. สภาพทางบ้าน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ซึ่งการขาดคุณลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือบางประการจะส่งผลให้การเรียนรู้ไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร

ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่าอาจารย์มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้รับความสะดวกสบายในด้านการขอใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเพียงพอจึงรู้สึกว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

ส่วนนักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่เป็นปัญหาสูงสุดในระดับปานกลางคือความเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการต่อจำนวนนักศึกษาและความสะดวกในการขอใช้บริการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันนักศึกษาให้ความสำคัญ และความสนใจต่อการเรียนด้านคอมพิวเตอร์มากขึ้น ดังนั้นจึงกระตือรือร้นที่จะเรียนแต่จำนวนห้องปฏิบัติการ และจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นมีไม่เพียงพอต่อการเรียน และบางเครื่องมีปัญหาด้านการเก่า ล้าสมัยหรือชำรุด จึงทำให้นักศึกษาไม่ได้รับความสะดวกสบายเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิราพร พงศ์อาจารย์ (2536 : 116) ที่ศึกษาแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ สหวิทยาลัยพุทธชินราช พบว่าผลการประเมินความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ กิ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม (2542 : 69) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ พบว่าด้านสื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษามีความเห็นว่สื่อการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ อุปกรณ์การเรียนการสอนขาดการดูแลเอาใจใส่ และ สมศักดิ์ สรสินธุ์ (2540 : 74) ได้ทำการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนโปรแกรม

การจัดการทั่วไปของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏกลุ่มทวารวดี พบว่าด้านสื่อการเรียนการสอนขาดการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ สื่อการสอนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน พบว่า อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบของการวัดผลและประเมินผลการเรียนในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพในปัจจุบันมีความเหมาะสมอยู่ในระดับหนึ่ง และมีปัญหาบางด้านที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการวัดผลและประเมินผล ซึ่งเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับความสามารถในการวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติได้ครอบคลุมขั้นตอนของการปฏิบัติโครงการ และความชัดเจนเกี่ยวกับเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนเป็นปัญหาในระดับมาก และอาจารย์และนักศึกษายังมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าความรวดเร็วในการตรวจและแจ้งผลการทดสอบเพื่อให้ผู้เรียนนำไปแก้ไขปรับปรุงผลงานหรือผลการเรียนเป็นปัญหาในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นรายวิชาที่ใช้ผู้สอนหลายคน และผู้สอนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านความรู้ และประสบการณ์ ในการวัดผลและประเมินผลการเรียน รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนขาดการประชุมหารือ หรือการอภิปรายร่วมกันถึงรูปแบบ และเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการเรียน จึงทำให้การวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักศึกษาไม่สอดคล้องกันเท่าที่ควรและไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ สรสินธุ์ (2540 : 75) ได้ทำการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนโปรแกรมการจัดการทั่วไปของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏกลุ่มทวารวดี พบว่าด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนไม่ค่อยเป็นไปตามเกณฑ์ และไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสมหญิง จันทฤทธิ์ (2539 : 112-116) ได้ทำการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา ของสภาการฝึกหัดครู พบว่า การวัดผลของอาจารย์ไม่สอดคล้องกัน นักศึกษาไม่ทราบเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล ไม่มีเกณฑ์มาตรฐานในการวัดและประเมินผล ขาดคู่มือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการวัดผลและประเมินผล และเนื่องการมีผู้สอนหลายคนในรายวิชาเดียวกัน ซึ่งมีภาระกิจและเวลาว่างไม่ตรงกัน จึงเป็นอุปสรรคในด้านการรวบรวมคะแนน ผลการเรียนของนักศึกษาในแต่ละขั้นตอน ซึ่งเป็นผลให้เกิดปัญหาด้านความล่าช้าในการแจ้งคะแนนให้แก่นักศึกษาได้ทราบ และนักศึกษาไม่สามารถแก้ไขปรับปรุงได้ทัน และเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการวัดผลและประเมินผลการเรียนของรายวิชา

การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี (2ปีหลังอนุปริญญา) ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า

1. นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี (2ปีหลังอนุปริญญา) นั้น เป็นการศึกษาในระดับวิชาชีพชั้นสูง มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตบุคลากรที่สามารถประกอบอาชีพโดยใช้ความรู้ ทักษะ และเทคนิคเฉพาะทาง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นโครงสร้างหลักสูตรจึงเน้นเนื้อหาวิชาหลักทางด้านการบริหารและการจัดการธุรกิจ นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี และการตลาดจะได้รับความรู้และได้รับการฝึกทักษะในภาพรวมไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาแตกต่างกันจึงไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนได้

และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีมีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีมีชั่วโมงการเรียนมากกว่านักศึกษาสาขาวิชาการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ เพราะวิชาเฉพาะด้านทางบัญชีส่วนใหญ่เป็นวิชาปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษาจะต้องทำงานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายในแต่ละรายวิชาเป็นจำนวนมาก ประกอบกับนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความตั้งใจในการเรียนสูงแต่มีเวลาในการทำกิจกรรมน้อยกว่า จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีมีปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสูงกว่านักศึกษาสาขาวิชาการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งโดยส่วนใหญ่เรียนทางด้านทฤษฎีและมีชั่วโมงการเรียนที่น้อยกว่า จึงมีเวลาพอสำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนั้นจึงทำให้นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

2. นักศึกษาที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี (2 ปีหลังอนุปริญญา) เป็นหลักสูตรที่ต่อเนื่องจากระดับอนุปริญญา ซึ่งผู้เรียนจะต้องจบการศึกษาในระดับอนุปริญญามาก่อน และผู้เรียนโดยส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาทางด้านการบริหารธุรกิจ ซึ่งมีพื้นฐานความรู้ไม่แตกต่างกันมาก ถึงแม้ว่าจะมีตำแหน่งหน้าที่การงานต่างกัน แต่เมื่อ

ผู้เรียนได้เข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนที่เรียนรายวิชาเหมือนกัน มีวัสดุอุปกรณ์การสอนแบบเดียวกันใช้ร่วมกัน อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สถาบันการศึกษาแบบเดียวกัน ประกอบกับผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในระหว่างที่เรียน มีการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในระหว่างที่เรียนร่วมกัน จึงทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการไปในแนวโน้มนทิศทางเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้เรียนที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิสมัย บัวอุไร (2542 : 94) ที่พบว่าผู้เรียนที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เรียนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานอยู่ในระหว่าง 3 - 5 ปี และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในสถานประกอบการธุรกิจ ซึ่งมีลักษณะงานที่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกันนัก ดังนั้นจึงมีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 3 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านผู้สอน และด้านผู้เรียนแตกต่างกับนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 3 ปี ส่วนใหญ่มีวิสัยทัศน์ที่อ่อนกว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป จึงทำให้มีความตั้งใจและความเอาใจใส่ต่อการเรียนมากกว่า ต้องการศึกษาลေเรียนเพื่อแสวงหาความก้าวหน้าให้แก่ตนเอง จึงมีความคาดหวังด้านการเรียนที่สูงกว่า ดังนั้นถ้าผู้สอนขาดความรู้ความสามารถในการถ่ายทอด ไม่สามารถนำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ก็จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนการสอนได้ ประกอบกับผู้เรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 3 ปี มีประสบการณ์ ทักษะ หรือความชำนาญน้อยกว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป ด้วยเหตุนี้จึงเป็นผลให้นักศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านผู้สอน และด้านผู้เรียนแตกต่างกัน

จากแบบสอบถามปลายเปิดที่นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติม มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

ด้านเนื้อหาวิชา ข้อที่เป็นปัญหาได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยให้มากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันนักศึกษาส่วนใหญ่สนใจการเรียนและการฝึกทักษะคอมพิวเตอร์เป็นอย่างมาก จึงให้ความสำคัญเป็นพิเศษดังได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อที่เป็นปัญหาได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ เวลาเรียนที่จัดให้น้อยเกินไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การจัดการทั่วไป มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดแบ่งเนื้อหาและกิจกรรมเป็นหลายส่วน ภายในระยะเวลาเรียนทั้งหมด 16 สัปดาห์ จึงทำให้กิจกรรมแต่ละส่วนมีระยะเวลาจำกัด และต้องจัดการเรียนการสอนอย่างรวบรัดมากเกินไป จนนักศึกษาไม่สามารถเรียนและปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ทันเวลา ด้านผู้สอน ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ ผู้สอนควรใช้เทคนิคการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม และไม่รู้สึkBื่อหน่ายต่อการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบางครั้งผู้สอนใช้เทคนิคการสอนอย่างใดอย่างหนึ่งแบบเดียว และไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมต่อการเรียน ประกอบกับผู้เรียนส่วนหนึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ ซึ่งมีระยะเวลาแห่งความสนใจต่อการเรียนค่อนข้างสั้น จึงเกิดความรู้สึกบื่อหน่ายด้านผู้เรียน ข้อที่เป็นปัญหาได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ตั้งใจเรียนและไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษามีกลุ่มใหญ่เกินไป ผู้สอนไม่สามารถดูแล และไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งใจเรียนและปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างทั่วถึงด้านสื่อการเรียนการสอน ข้อที่เป็นปัญหาได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และเครื่องคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาไม่ได้รับความสะดวกสบายในการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีอยู่เพียงห้องเดียว และใช้ในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา จึงทำให้มีการชำรุด เสียหายและมีอายุการใช้งานที่สั้น ซึ่งต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างมาก และด้านการวัดผลประเมินผล ข้อที่เป็นปัญหาได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ การแจ้งผลการเรียนให้มีความรวดเร็วขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารายวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการทั่วไป มีการทดสอบหลายครั้ง และมีผู้สอนหลายคน จึงเป็นอุปสรรคต่อการรวบรวมผลคะแนน และอาจรวมถึงผู้สอนขาดความเอาใจใส่ต่อการส่งผลคะแนนการทดสอบของนักศึกษา ดังได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1. ด้านเนื้อหาวิชา ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่าในการจัดเนื้อหาวิชาสำหรับรายวิชาใด ๆ ให้แก่ผู้เรียนนั้น ควรเน้นถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียน และควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสหรือได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะหรือคัดเลือกเนื้อหาวิชาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานหรือในการประกอบอาชีพได้ ตัวอย่าง เช่น เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับทักษะคอมพิวเตอร์ ควรสอดคล้องกับความต้องการในการใช้งาน และทันสมัย โดยอาจจะต้องสำรวจถึงความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนก่อนจัดเนื้อหาวิชา

2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ควรมีการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวางแผนการสอนร่วมกันระหว่างผู้สอนเพื่อให้ผู้สอนแต่ละคนได้มีส่วนร่วม และมี

การรับรู้ถึงกระบวนการเรียนการสอนที่ตรงกัน ควรมีแผนการสอน หรือแนวการสอนแจกจ่ายให้แก่ผู้สอน และผู้เรียนทุกคน ผู้สอนควรดำเนินการสอนตามแผนการสอนโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมมากขึ้นเพื่อแก้ปัญหาด้านความต่อเนื่องของการเรียนการสอน

3. ด้านผู้สอน ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ควรจัดรายวิชาให้ผู้สอนได้สอนตามศักยภาพและความพร้อมของผู้สอน โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการสอนของผู้สอนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สอนมีความรู้สึกไม่เคร่งเครียดกับเนื้อหาวิชามากเกินไปและเกิดทักษะที่ไม่ดีต่อการสอน นอกจากนี้ไม่ควรจัดให้ผู้สอนปฏิบัติหน้าที่อื่นนอกเหนือจากการสอน ทั้งนี้เนื่องจากการสอนในระดับอุดมศึกษานั้น ผู้สอนควรจะต้องมีเวลาทุ่มเทให้กับการศึกษา ค้นคว้า การวิจัย เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

4. ด้านผู้เรียน ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ควรมีการปฐมนิเทศนักศึกษาตั้งแต่ก่อนเปิดภาคเรียน หรือภายในสัปดาห์แรกของภาคเรียนที่จะต้องเรียนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จะต้องอธิบายให้ผู้เรียนทุกคนทราบและเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายและกระบวนการเรียนการสอน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามถึงประเด็นหรือข้อสงสัยต่าง ๆ ก่อนที่จะเริ่มต้นกระบวนการเรียนการสอน

5. ด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ควรจัดหางบประมาณในการสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้นเพื่อให้เพียงพอต่อการใช้นักศึกษาที่มีจำนวนมากขึ้น

6. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ควรมีการระบุรูปแบบของการวัดผล กำหนดระยะเวลาในการวัด เนื้อหาของการวัด รวมถึงเกณฑ์ในการให้คะแนนตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งหมายถึงการสร้างแบบวัดที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และใช้ร่วมกัน ผู้สอนควรเอาใจใส่ต่อการวัดผลและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และนำผลไปใช้โดยการแจ้งให้ผู้เรียนได้ทราบเพื่อผู้เรียนจะได้แก้ไขปรับปรุงได้อย่างทันท่วงที

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงรูปแบบของการเตรียมฝึกและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพธุรกิจที่เหมาะสมกับนักศึกษาที่มีงานประจำทำแล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบของการจัดการเรียนการสอนการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพธุรกิจต่อไป

2. ควรศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ทางด้านธุรกิจในสถาบันราชภัฏ เพื่อจะได้ข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมการฝึกหัดครู. (2528). *โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.)*.
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- (2529). *โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.)*.
(เอกสารหมายเลข 2). กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- (2530). *โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.)*. "ระเบียบ
และข้อบังคับสภาการฝึกหัดครู", กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). *วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน*. กรุงเทพฯ :
วัฒนาพานิช จำกัด
- กิดานันท์ มลิทอง. (2536). *เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม. (2542). *สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆตามทัศนะของ
นักศึกษา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. (2542). *คู่มือการเตรียมฝึกและ
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ. ราชบุรี : โรงพิมพ์เพื่อการศึกษาสถาบันราชภัฏ
หมู่บ้านจอมบึง.*
- คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. (ม.ป.ป.). *คู่มือการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพสายบริหารธุรกิจและการจัดการ. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.*
- เครือวัลย์ ลีมอภิชาดิ. (2531). *หลักและเทคนิคการจัดการฝึกอบรมและการ
พัฒนาแนวทางการวางแผนการเขียนโครงการและการบริหารโครงการ.*
กรุงเทพฯ : สยามศิลป์การพิมพ์
- จิตตชา นิลดำ. (2542). *ปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบ หลักสูตร
บริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- จรรยา มลิพันธ์. (2531,กุมภาพันธ์). "วิกฤติศรัทธาวิชาชีพครู" *ครูปริทัศน์*.
13 (2) : 22-27
- จิรพันธุ์ พูลพัฒน์. (2523). *เอกสารประกอบการเรียน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

- จำเนียร จันทรวงาม. (2536). การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพ
ระยะสั้นในเรือนจำและทัณฑสถาน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชม ภูมิภาค. (2523). เทคโนโลยีการสอนและการศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อักษรเกษม
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2524). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2526). "การจัดระบบการเรียนการสอน" ใน เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา
วิทยาการการสอน หน่วยที่ 12. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เชียรศรี วิวิธสิริ. (2527). จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). เทคโนโลยีการสอน การออกแบบและการพัฒนา.
กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ถาวร สารวิทย์. (ม.ป.ป.). การอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา. พิษณุโลก : ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก.
- ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ. (2542). การศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ พิศาลรัตนคุณ. (2539). ปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษา
ผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา
ผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ทองคุณ หงส์พันธ์. (2524). ทศนพื้นฐานและปัจจัยการเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนของ
นักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์. รายงานการวิจัย. บุรีรัมย์ : วิทยาลัยครูบุรีรัมย์.
ถ่ายเอกสาร.
- ธวัชชัย ชัยจิรณายกุล. (2527). จุดหมายสำหรับการเรียนการสอนและการพัฒนา
หลักสูตร แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธำรง บัวศรี. (2531). ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ :
เอราวัณการพิมพ์.
- งนุช สอนสุวิทย์. (2538). สมรรถวิสัยของอาจารย์ผู้สอนวิชาทางธุรกิจในวิทยาลัยครู
สหวิทยาลัยลำนานา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- บรรยง กวินัญชยานนท์. (2538). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการงาน
ของโรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์
กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประนอม อุตกฤษฎี. (2535). "ปรัชญาและแนวการจัดการทางธุรกิจศึกษา" ในเอกสาร
ประกอบการบรรยาย. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประกาศรี อมรสิน. (2533). "การจัดการเรียนการสอนวิชาธุรกิจ" ในเอกสารการสอน
ชุดวิชาการจัดการระบบการสอนการงานพื้นฐานอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ :
สหมิตรออฟเซต.
- พงศ์ หรดาล. (2531). การวางแผนการสอนอุตสาหกรรมศึกษาเชิงระบบ. กรุงเทพฯ :
คณะอุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร.
- พรศรี โรจน์เมฆี. (2540). ปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชี ระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. ปรินญานิพนธ์
กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พนัส หันนาคินทร์. (2524). หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พิตร ทองชั้น. (2524). หลักการวัดผล. กรุงเทพฯ : พิระพัทธนา.
- พิสมัย บัวอุไร. (2542). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาเพื่อบุคคล
ทั่วไป โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏ
บุรีรัมย์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิสิฐ เมฆาภักดิ์ และธีรพล เมธิกุล. (2531). ยุทธวิธีการเรียนการสอนวิชาเทคนิค.
เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ.
- พุทธรชาติ ราชปรีชา. (2524). การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- แพรวพรรณ บุญฤทธิมนตรี. (2539). การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการ
ปฏิบัติงานสอนวิชาชีพพระยะสันของอาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่างในเขต
กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์. กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2524). หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.

- (2533). การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เมธี ฉายอรุณ. (2536). สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง : ศึกษาเฉพาะกรณีที่วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ปรินญาณินพนธ์. กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ. (2536). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาโครงการเฉพาะงานช่างในกลุ่มวิชาการทำงานอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). ปรินญาณินพนธ์. กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุจิร ภูสาระ. (2531). "ปัญหาการเรียนในระดับอุดมศึกษาและแนวทางการแก้ไข" ในโครงการสัมมนาทางวิชาการ. ศูนย์เสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ลำพอง บุญช่วย. (2524). การสอนเชิงระบบ. นนทบุรี : ศิริชัยการพิมพ์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร จำกัด.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. (2541). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย แหวนเพชร. (2530). เทคนิคและวิธีการสอนอุตสาหกรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะอุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร.
- วิราพร พงศ์อาจารย์. (2536). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ตามความต้องการของท้องถิ่น สหวิทยาลัยบูรพชินราช. พิษณุโลก : วิทยาลัยครูพิษณุโลกสงคราม. ถ่ายเอกสาร.
- วิรุฬ นิลโมจน์. (2530). บทบาทและงานของนักการศึกษาผู้ใหญ่ระดับวิชาชีพ. สงขลา : ฝ่ายวิจัยและประเมินผล ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้. ถ่ายเอกสาร.
- สงัด อุทรานันท์. (2529). การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. (2542). คู่มือนักศึกษา. ราชบุรี : ธรรมรักษ์การพิมพ์.
 -----.(2542). ฐานข้อมูลระเบียบนักศึกษา กศ.บป. ราชบุรี : สถาบันราชภัฏหมู่บ้าน
 จอมบึง.
- สมจิตร์ ยิ่งยงดำรงฤทธิ์. (2540). การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ
 หลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่างในเขต
 กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2526). การประเมินโครงการทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบูรณ์ ชิตพงศ์. (2522). แนวทางการประเมินและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา.
 กรุงเทพฯ : กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย.
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. (2526). จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : อีสานการพิมพ์.
- สมศักดิ์ สรสินธุ์. (2540). ปัญหาของอาจารย์เกี่ยวกับการเรียนการสอน โปรแกรม
 การจัดการทั่วไป ตามหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยทวารวดี.
 ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมหญิง จันทุไทย. (2530). การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา
 ของสภาการฝึกหัดครู (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2524. ปรินญาณพนธ์
 กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สรรพเพชญ์ อีสริยวัชรการ. (2541). หลักการสอน. ราชบุรี : ภาควิชาหลักสูตรและ
 การสอน สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยทวารวดี. (2536). การสำรวจสภาพการจัดการเรียนการสอนการศึกษา
 สำหรับบุคลากรประจำการ ของวิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยทวารวดี
 ปีการศึกษา 2535. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
 โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ กรมการฝึกหัดครู.
- มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์. (2534). "ปัญหาและแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับ
 บุคลากรประจำการในมหาวิทยาลัยทักษิณ" ในเอกสารประกอบการประชุม
 สัมมนา. สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- มหาวิทยาลัยอีสานเหนือ. (2534). "สรุปผลการดำเนินโครงการจัดการศึกษาสำหรับ
 บุคลากรประจำการในรอบปีการศึกษา 2533" ในเอกสารประกอบการประชุม
 สัมมนา. อุตรธานี : มหาวิทยาลัยอีสานเหนือ.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2527). หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ :
 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู.

- สุพิน บุญชูวงศ์. (2532). หลักการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- สุมิตร คุณานุกร. (2523). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. (2538). รายงานการวิจัยแนวปฏิรูปการจัดการศึกษา ตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สภาสถาบันราชภัฏ.
- อิทธิพร ศรียมก. (2523). ระบบการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สารมวลชน จำกัด.
- อรุณ ปรีดีดิลัง. (2524). รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการไม่มาเรียนของ นักศึกษาและบุคลากรประจำการ. กรุงเทพฯ : อักษรไทย
- อดุลย์ จาตุรงคกุล. (2525). "แนวทางการเพิ่มพูนประสิทธิภาพอาจารย์" ในเอกสาร การสัมมนาอาจารย์ทางบริหารธุรกิจระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศครั้งที่ 1. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อบรม สินภิบาล. (2524). คู่มือฝึกสอน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อาชัญญา สิริยานนท์. (2527). ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพและผู้ที่ เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียน การสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่สายอาชีพ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อุทุมพร ทองอุไทย. (2520). การประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- อุไรวรรณ วรรณศิลป์. (2540). ปัญหาในการเรียนของนักศึกษาภาคสมทบ หลักสูตร ประกาศนียบัตร ครูเทคนิคชั้นสูงช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน.. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามปัญหาการจัดการเรียนการสอน

วิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

(สำหรับอาจารย์)

เรื่อง ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏ
หมู่บ้านจอมบึง ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอาจารย์

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. วุฒิการศึกษา

()ปริญญาตรี

()ปริญญาโท

()ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์ในการสอน

() 1 - 3 ปี

() 3 - 5 ปี

() มากกว่า 5 ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่ามีปัญหาระดับใด คือ ปัญหามากที่สุด มาก
ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยเลือกเพียงระดับเดียว (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้
ตรงกับความคิดเห็นของท่าน)

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ปัญหาด้านเนื้อหาวิชา</u>						
1.	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการตรงกับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน					
2.	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน					
3.	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการกับการนำไปใช้ในการฝึกปฏิบัติจริง					
4.	การฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ ตรงกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน					
5.	การฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน					
6.	การฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ กับการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน					
7.	การฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ตรงกับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน					
8.	การฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน					
9.	การฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น กับการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน					
10.	ความเป็นปัจจุบันของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่นำมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ					

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านเนื้อหาวิชา

.....

.....

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	<u>ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน</u> ความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนการสอนที่มีผู้สอนหลายคน					
2.	ความเหมาะสมของปริมาณงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ					
3.	การจัดกลุ่มผู้เรียนขนาดใหญ่เพื่อฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ					
4.	การจัดอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มหลายคน					
5.	การจัดให้ใช้เวลาเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์					
6.	การใช้เวลา 4 สัปดาห์ ในการสอนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการ					
7.	ใช้เวลา 7 สัปดาห์ ในการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ					
8.	ใช้เวลา 4 สัปดาห์ในการฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น					
9.	การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะในกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ					
10.	การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ					
11.	การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการเพื่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มผู้เรียน					

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ปัญหาด้านผู้สอน</u>					
1.	ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน					
2.	ความเข้าใจในเนื้อหาและกระบวนการเรียนการสอน					
3.	การเตรียมเนื้อหาบทเรียนให้เป็นไปตามแผนการสอน					
4.	การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน					
5.	การจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสอน					
6.	ระดับของการมีประสบการณ์ในการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ					
7.	การปรับตัวเข้ากับผู้เรียนที่เป็นวัยผู้ใหญ่					
8.	การสอนหลายรายวิชาในแต่ละภาคเรียน					
9.	การจัดสรรเวลาในการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในขณะฝึกปฏิบัติ					
10.	ภาระงานด้านอื่นที่นอกเหนือจากงานสอน เช่น งานธุรการ หรืองานประจำฝ่ายต่าง ๆ					

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านผู้สอน

.....

.....

.....

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ปัญหาด้านผู้เรียน</u>					
1.	การรับรู้เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและกระบวนการเรียนการสอนของรายวิชา					
2.	การรับรู้ในเนื้อหาบทเรียนภายหลังจากที่ผู้สอนได้ทำการสอน					
3.	การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในการฝึกปฏิบัติ					
4.	ความกระตือรือร้นในการเรียนของผู้เรียน					
5.	ความเอาใจใส่ในการฝึกทักษะ หรือค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียน					
6.	ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย					
7.	ความกล้าแสดงออก และการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานกลุ่ม					
8.	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในการปฏิบัติงานร่วมกัน					

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านผู้เรียน

.....

.....

.....

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	<u>ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน</u> ความเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการต่อจำนวนผู้เรียน					
2.	ประสิทธิภาพการใช้งานของเครื่องคอมพิวเตอร์ภายในห้องปฏิบัติการ					
3.	ความเพียงพอของตัวอย่างรายงานโครงการที่ประสบผลสำเร็จที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน					
4.	ความถูกต้อง สมบูรณ์ของตัวอย่างรายงานโครงการที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน					
5.	ความสะดวกในการขอใช้บริการตัวอย่างโครงการเพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน					
6.	ความเพียงพอของอุปกรณ์การสอนในห้องเรียนที่มีการบรรยาย					
7.	ประสิทธิภาพการใช้งานของอุปกรณ์การสอนภายในห้องเรียนที่มีการบรรยาย					

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านสื่อการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	<u>ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล</u> ความชัดเจนเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการเรียน					
2.	ความสามารถในการวัดผลและประเมินผลได้ครอบคลุมเนื้อหาบทเรียนในทางทฤษฎี					
3.	ความสามารถในการวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติได้ครอบคลุมขั้นตอนของการปฏิบัติงานโครงการ					
4.	ความต่อเนื่องและสม่ำเสมอของการวัดผลและประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นระยะ					
5.	ความรวดเร็วในการตรวจและแจ้งผลการทดสอบเพื่อให้ผู้เรียนนำไปแก้ไขปรับปรุงผลงานหรือผลการเรียน					

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการวัดผลและประเมินผล

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

(สำหรับนักศึกษา)

เรื่อง ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏ
หมู่บ้านจอมบึง ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักศึกษา

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. นักศึกษาเรียนสาขาวิชา
 - () การบริหารทรัพยากรมนุษย์
 - () การบัญชี
 - () การตลาด
2. ขณะนี้นักศึกษาทำงานตำแหน่ง
 - () หัวหน้างาน
 - () เจ้าหน้าที่หรือพนักงาน
 - () ว่างงาน / รองงาน (ไม่ต้องตอบข้อ 3)
3. นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงาน
 - () ต่ำกว่า 3 ปี
 - () 3 – 5 ปี
 - () มากกว่า 5 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
คำชี้แจง ขอให้นักศึกษาพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่ามีปัญหาระดับใด คือ ปัญหามากที่สุด
มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยเลือกเพียงระดับเดียว (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องให้ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา)

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ปัญหาด้านเนื้อหาวิชา</u>					
1.	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการตรงกับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน					
2.	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน					
3.	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการกับการนำไปใช้ในการฝึกปฏิบัติจริง					
4.	การฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ ตรงกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน					
5.	การฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน					
6.	การฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ กับการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน					
7.	การฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ตรงกับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน					
8.	การฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน					
9.	การฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น กับการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน					
10.	ความเป็นปัจจุบันของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่นำมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ					

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านเนื้อหาวิชา

.....

.....

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	<u>ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน</u> ความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนการสอนที่มีผู้สอนหลายคน					
2.	ปริมาณงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ					
3.	การจัดกลุ่มผู้เรียนขนาดใหญ่เพื่อฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ					
4.	การขอพบอาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาขณะฝึกปฏิบัติ					
5.	การจัดหาสถานที่สำหรับการปฏิบัติงานโครงการ					
6.	ความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่ม ในการปฏิบัติงานโครงการ					
7.	ความเพียงพอของจำนวนชั่วโมงเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์					
8.	ความเพียงพอของเวลา 4 สัปดาห์สำหรับการเรียนการสอนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการ					
9.	ความเพียงพอของเวลา 7 สัปดาห์ สำหรับการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการ					
10.	ความเพียงพอของเวลา 4 สัปดาห์สำหรับฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น					
11.	การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะในกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ					
12.	การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ					
13.	การใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเขียนและนำเสนอโครงการเพื่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มผู้เรียน					

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ปัญหาด้านผู้สอน</u>					
1.	การถ่ายทอดเนื้อหาความรู้และประสบการณ์จากผู้สอนให้แก่ผู้เรียน					
2.	ความต่อเนื่องของกระบวนการสอนของผู้สอน					
3.	การสอนของผู้สอนครบถ้วน ตรงตามแผนการเรียนรู้					
4.	การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้การสอนให้มีความเป็นกันเอง					
5.	การมีส่วนในการกระตุ้น เร่งเร้าให้ผู้เรียนกระตือรือร้นต่อการเรียน					
6.	การปรับตัวเข้ากับผู้เรียนที่เป็นวัยผู้ใหญ่					
7.	การมีบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับการสอนวิชาชีพด้านธุรกิจ					
8.	ความตรงต่อเวลาในการสอน					
9.	ความสม่ำเสมอในการเข้าสอน					
10.	การให้เวลาแก่ผู้เรียนในการปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียน					
11.	การรับฟังปัญหาและความคิดเห็นของผู้เรียน					
12.	การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการเรียนให้แก่ผู้เรียน					

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านผู้สอน

.....

.....

.....

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ปัญหาด้านผู้เรียน</u>						
1.	การรับรู้เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและกระบวนการเรียนการสอนของรายวิชา					
2.	การรับรู้ในเนื้อหาบทเรียนภายหลังจากที่ผู้สอนได้ทำการสอน					
3.	การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในการฝึกปฏิบัติ					
4.	การจัดสรรเวลาสำหรับฝึกทักษะหรือค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียน					
5.	ความกระตือรือร้นที่มีต่อการเรียน					
6.	ความกล้าแสดงออกในการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานของกลุ่ม					
7.	การยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในการปฏิบัติงานกลุ่ม					
8.	การปรับตัวเข้ากับเพื่อนในชั้นเรียน					
9.	ค่าใช้จ่ายในการเรียน					
10.	สุขภาพร่างกายและจิตใจขณะที่เรียน					

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านผู้เรียน

.....

.....

.....

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	<u>ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน</u> ความเพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการต่อจำนวนนักศึกษา					
2.	ประสิทธิภาพการใช้งานของเครื่องคอมพิวเตอร์ภายในห้องปฏิบัติการ					
3.	ความสะดวกในการขอใช้บริการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ฝึกทักษะเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน					
4.	ความเพียงพอของตัวอย่างรายงานโครงการที่ประสบผลสำเร็จที่ใช้ประกอบการค้นคว้าอ้างอิง					
5.	ความถูกต้อง สมบูรณ์ของตัวอย่างรายงานโครงการที่ใช้ประกอบการค้นคว้าอ้างอิง					
6.	ความสะดวกในการขอใช้บริการตัวอย่างโครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว					
7.	ความเพียงพอของอุปกรณ์การเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีการบรรยาย					
8.	ประสิทธิภาพการใช้งานของอุปกรณ์การเรียนการสอนภายในห้องเรียนที่มีการบรรยาย					

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านสื่อการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	<u>ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล</u> ความชัดเจนเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล ผลการเรียนของรายวิชา					
2.	เนื้อหาการสอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวางแผน งานโครงการตรงกับความรู้ที่ได้เรียนมา					
3.	ความชัดเจนในคำสั่ง หรือคำถามของการทดสอบที่ ใช้วัดความรู้เกี่ยวกับการวางแผนงานโครงการ					
4.	ความยากของการทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการวางแผน งานโครงการ					
5.	เวลาที่ใช้ในการทดสอบเพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับการ วางแผนงานโครงการ					
6.	เนื้อหาการสอบของแบบทดสอบที่ใช้วัดทักษะการใช้ คอมพิวเตอร์ตรงกับที่ได้เรียนมา					
7.	ความชัดเจนในคำสั่งให้ปฏิบัติของแบบทดสอบที่ใช้ วัดทักษะการใช้คอมพิวเตอร์					
8.	ความยากของแบบทดสอบที่ใช้วัดทักษะการใช้ คอมพิวเตอร์					
9.	เวลาที่ใช้ในการทดสอบวัดทักษะการใช้คอมพิวเตอร์					
10.	การกำหนดเกณฑ์การเก็บคะแนนแต่ละขั้นตอนของ การปฏิบัติงานโครงการไว้อย่างชัดเจน					
11.	ความสามารถในการติดตามและวัดผลการปฏิบัติ งานโครงการอย่างสม่ำเสมอ					
12.	ความเที่ยงตรงในการให้คะแนนการทดสอบ					
13.	ความรวดเร็วในการตรวจและแจ้งผลการทดสอบเพื่อ ให้ผู้เรียนนำไปแก้ไขปรับปรุงผลงานหรือผลการ เรียน					

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการวัดผลและประเมินผล

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพของเครื่องมือ



ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๑๔๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๑๐ เมษายน ๒๕๔๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดี สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางชุตีรัตน์ เจริญสุข นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา” โดยมี อาจารย์สัญญากร ชุทธิพงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.อรมณ สนานุกู ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถพล อูสายพันธุ์ อาจารย์ ดร.กองกาญจน์ วิเศษสุข และ อาจารย์ดร.ชาญชัย ยมคิษฐ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นางชุตีรัตน์ เจริญสุข ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

บรรณานุกรม

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม



ที่ กม ๑๐๑๒/ ๑๔๔๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางชุตีรัตน์ เจริญสุข นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา” โดยมีอาจารย์สิทธูฐากร ชูทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้อาจารย์ผู้สอน ในคณะวิทยาการจัดการ จำนวน ๓๐ คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการ เตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ในระหว่างเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๔

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางชุตีรัตน์ เจริญสุข ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิสาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๖๕๘-๔๑๑๕

ที่ มว ๑๐๑๒/ ๑๘๔๔



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ประธานศูนย์การศึกษาวิทยาลัยโพลีเทคนิค สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางชุตีรัตน์ เจริญสุข นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา” โดยมีอาจารย์สัญญากร ชูทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๔ สาขาวิชาการจัดการทั่วไป จำนวน ๓๐ คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการ เตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ในระหว่างเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๔

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางชุตีรัตน์ เจริญสุข ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิสาธกรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๒๐๕๑



บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๖ มิถุนายน ๒๕๔๔

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดี สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางชุตีรัตน์ เจริญสุข นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา” โดยมีอาจารย์สัญญากร ชุทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๔ สาขาวิชาการจัดการทั่วไป จำนวน ๒๘๗ คน และอาจารย์ผู้สอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพธุรกิจ จำนวน ๒๐ คน ตอบแบบสอบถามปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ในระหว่างเดือนมิถุนายน ๒๕๔๔

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางชุตีรัตน์ เจริญสุข ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๘

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ – สกุล	นางชุตติรัตน์ เจริญสุข
วัน/เดือน/ปีเกิด	12 กันยายน 2510
สถานที่เกิด	อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	46/14 ก. หมู่ 3 ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) การตลาด จาก วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
พ.ศ. 2534	ปริญญาตรี การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.บ.) ธุรกิจศึกษา (การตลาด) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2545	ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) ธุรกิจศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ